

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ

ДЕРЖАНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ

*Методичні рекомендації щодо виконання завдань із самостійної роботи
студентів та індивідуальних завдань студентів*

ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма

магістр
07 Управління та адміністрування
071 Облік і оподаткування
071 Облік і оподаткування

УДК 657.6(072)

Р 17

*Затверджено на засіданні ради економічного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 5 від 24.11.2017 р.)*

Розробники:

Разборська О. О., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту,

Поліщук О. Т., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту.

Р 17 Методичні рекомендації щодо виконання завдань із самостійної роботи студентів та індивідуальних завдань студентів спеціальності «Облік і оподаткування» ступеня освіти «Магістр» за дисципліною «Державний фінансовий аудит». – Вінниця, 2017 р. – 136 с.

Методичні рекомендації щодо виконання завдань із самостійної роботи студентів та індивідуальних завдань студентів затверджені на засіданні кафедри обліку, аналізу і аудиту

УДК 657.6(072)

© Разборська О. О., 2017

© Поліщук О. Т., 2017

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2017

ЗМІСТ

1. Загальні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Державний фінансовий аудит»	4
2. Зміст тем дисципліни «Державний фінансовий аудит»	9
3. Структура дисципліни «Державний фінансовий аудит» та розподіл годин за темами (тематичний план)	15
4. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи	20
5. Питання для самоконтролю	36
6. Тестові завдання для контролю знань	39
7. Ситуаційні та інші завдання, приклади оформлення та характеристика завдань	85
8. Список рекомендованих джерел	125

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ»

Методичні рекомендації щодо виконання завдань із самостійної роботи студентів та індивідуальних завдань студентів за дисципліною «Державний фінансовий аудит» призначені для студентів економічного факультету спеціальності «Облік і оподаткування» ступеня освіти «Магістр».

Самостійна робота студентів з дисципліни «Державний фінансовий аудит» передбачена навчальними планами та робочою програмою дисципліни, відповідно для студентів денної і заочної форм навчання.

Самостійна робота студентів – це один із видів навчання, що відбувається без викладача, але ним чітко регламентується її обсяг і зміст, визначаються методи контролю.

Метою самостійної роботи з дисципліни «Державний фінансовий аудит» є сприяння оптимальному засвоєнню студентами навчального матеріалу, розвитку їхньої пізнавальної активності, готовності і потреби в самоосвіті в рамках навчальної програми.

Завдання самостійної роботи:

- поглиблення та систематизація знань;
- постановка й вирішення пізнавальних завдань;
- розвиток аналітико-синтетичних спроможностей розумової діяльності, вміння працювати з різною за обсягом і видом інформацією, навчальною й науковою літературою.

Самостійне виконання завдань з дисципліни «Державний фінансовий аудит» дає змогу студентам набути в повному обсязі професійних знань, необхідних для оволодіння теоретичними і практичними навичками оцінювання адміністративної діяльності, підготовки та ухвалення ефективних рішень у сфері управління державними фінансовими ресурсами, оцінки їх обґрунтованості, своєчасності та повноти виконання.

Вивченню дисципліни «Державний фінансовий аудит» передують оволодіння студентами знаннями з економічної теорії, фінансів, правознавства, фінансового обліку, економічного аналізу, контролю, аудиту, інформаційних технологій, які необхідні для детального вивчення конкретних методик дослідження діяльності суб'єктів фінансових відносин ринкової економіки.

Самостійна робота підвищує відповідальність студентів, формує у них навички працювати самостійно.

При самостійному вивченні тем дисципліни студенти використовують рекомендовану спеціальну літературу, опорний конспект лекцій, запропоновані

методичні рекомендації, які містять поради щодо вивчення кожної теми, тестові завдання для контролю знань, питання для самоконтролю, проблемні питання, кросворди і сканворди тощо.

Під час самостійної роботи студент повинен детально дослідити відповідні теми теоретичного курсу з дисципліни «Державний фінансовий аудит» у формі:

- *опрацювання лекційного матеріалу тем дисципліни*, де висвітлюються основні теоретичні положення та найбільш актуальні проблеми. Оскільки на лекціях даються базисні знання, які треба розширити, відповіді на контрольні питання, наведені до кожної теми, студент повинен дати, виходячи також із результатів опрацювання рекомендованої літератури;

- *опрацювання ситуаційних та інших завдань* за темами лекційного курсу, що потребують більш детального пророблення, або поглиблених практичних знань;

- *вивчення й опрацювання нормативно-законодавчих, інструктивних, статистичних, літературних джерел та методичних розробок* із питань організації та методики державного фінансового аудиту ефективності використання державних ресурсів, попередження протиправних дій у порушенні чинного законодавства, надання пропозицій щодо удосконалення управління державними фінансовими ресурсами у перспективі;

- *виконання індивідуальних самостійних завдань;*
- *роботи над проблемними питаннями;*
- *написання есе;*
- *підготовки реферативних повідомлень та доповідей;*
- *підготовки презентацій;*
- *підготовки доповідей та участь у наукових студентських конференціях тощо.*

Найбільш поширеними методами активізації самостійної творчої роботи студентів є розгляд ситуаційних завдань, презентація окремих тем та обговорення проблемних питань, при розгляді яких досягається більш високий рівень засвоєння студентами матеріалу.

При виконанні кожного завдання студент повинен проаналізувати ситуацію, розкрити причинно-наслідкові зв'язки та зробити висновки.

Для досягнення визначеної мети та поставлених завдань треба усвідомити, що, виконуючи кожне завдання і самостійну роботу в цілому, необхідно відповісти на наступні запитання:

- Для чого виконується робота?
- Що потрібно надбати?
- За допомогою чого?
- Що надбали?

У зв'язку з цим необхідно пам'ятати наступні правила з планування та реалізації самостійної навчальної діяльності:

1. Перш ніж виконувати будь-яке завдання, чітко сформулюйте мету наступної діяльності.

2. Поміркуйте і до кінця усвідомте, чому ви будете це робити, для чого це потрібно.

3. Оцініть і проаналізуйте можливі шляхи досягнення мети. Постарайтеся врахувати всі варіанти.

4. Оберіть найкращий варіант, зваживши всі умови.

5. Намітьте проміжні етапи роботи, визначте час виконання кожного етапу.

6. Під час реалізації плану постійно контролюйте себе і свою діяльність. Коригуйте роботу з урахуванням отриманих результатів, тобто здійснюйте і використовуйте зворотний зв'язок.

7. По закінченню роботи проаналізуйте її результати, оцініть ступінь їх співпадіння з поставленою метою. Врахуйте зроблені помилки, щоб уникнути їх у майбутньому.

Усі види завдань, які пропонуються до виконання, поділяються на *обов'язкові і додаткові*.

Обов'язкові завдання пропонуються викладачем після вивчення кожної теми. Вони коментуються викладачем, який повідомляє вимоги щодо їх виконання, строки виконання, критерії оцінки тощо.

Додаткові завдання є завданнями за вибором студента, що дає йому можливість, залежно від своїх індивідуальних особливостей, схильностей, по кожній темі вибрати те або інше завдання.

Якість виконання самостійної роботи студентів оцінюється шляхом поточного контролю самостійної роботи з використанням балової системи.

За складеним графіком студенти відвідують консультації викладачів, які викладають дисципліну. До моменту здачі *залику* студенти повинні подати на кафедру самостійно виконані завдання та пройти усну співбесіду, тестування з приводу з'ясування того, наскільки студент повністю виконав поставлене завданням та засвоїв дисципліну.

Основними критеріями оцінки результатів тестування є кількість і якість питань, на які студент дав правильні відповіді.

Виконання обов'язкових та додаткових завдань самостійної роботи студентів з дисципліни «Державний фінансовий аудит» може бути оцінено у 60 балів, що складає 60 % максимальної кількості балів, які студент може одержати під час вивчення дисципліни.

Орієнтовні витрати часу на виконання завдань позааудиторної самостійної роботи та шкала оцінювання обов'язкових завдань з кожної теми наведено у *табл. 1*.

Таблиця 1

Орієнтовні витрати часу на виконання завдань позааудиторної самостійної роботи та шкала оцінювання обов'язкових завдань

<i>№ теми</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Витрати часу (год.)</i>	<i>Кількість балів</i>
1	Державний сектор економіки – галузь застосування державного фінансового аудиту	5	3
2	Міжнародний досвід становлення та розвитку державного фінансового аудиту	5	2
3	Правові й організаційні засади державного фінансового аудиту	6	3
4	Планування державного фінансового аудиту	6	3
5	Аудит ефективності виконання бюджетних програм	6	3
6	Методика перевірки фінансової звітності в державному фінансовому аудиті	6	3
7	Методичні аспекти проведення державного фінансового аудиту	6	3
8	Особливості проведення державного фінансового аудиту в умовах використання інформаційних технологій обробки економічної інформації	5	2
9	Узагальнення результатів та реалізація матеріалів державного фінансового аудиту	6	3
10	Методика проведення органами Державної аудиторської служби фінансового аудиту	5	3
11	Методика проведення органами Державної аудиторської служби аудиту ефективності	5	3
12	Методика проведення Рахунковою палатою аудиту ефективності використання державних коштів	5	3
Разом		66	34

Оцінювання додаткових завдань здійснюється за шкалою, наведеною у табл. 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання самостійної роботи студентів по кожному виду додаткових завдань

Основні види завдань							
Інформаційне повідомлення	Реферативна доповідь	Написання есе	Написання рецензії	Написання анотації	Науково-дослідна робота	Презентація	Разом
Максимальна кількість балів							
3	5	5	3	3	10	5	34

Сума отриманих балів за всіма видами завдань самостійної роботи (до 60 балів) складає рейтинговий показник студента, який впливає на підсумкову оцінку знань студента за результатами вивчення дисципліни.

Оцінка результатів самостійної роботи студента (60 балів) при відповідній її якості в цілому по дисципліні «Державний фінансовий аудит» здійснюється викладачем після виконання вказаних завдань за наступною диференційованою шкалою:

- виконання обсягу роботи від 90 % до 100 % оцінюється як «відмінно»;
- виконання обсягу роботи від 80 % до 89 % оцінюється як «добре»;
- виконання обсягу роботи від 70 % до 79 % оцінюється як «задовільно»;
- виконання обсягу роботи нижче 70 % оцінюється як «незадовільно».

Студенти, які не виконали самостійну роботу з дисципліни або виконали менше 70 % її обсягу, до складання заліку не допускаються.

Контроль знань, отриманих під час самостійної роботи, здійснюється шляхом тестування, перевірки виконаних завдань, індивідуальних консультацій та заліку. Викладач, що веде дисципліну «Державний фінансовий аудит», визначає, яким саме чином контролювати роботу, виконану студентом самостійно: за окремими темами чи в цілому по дисципліні, залежно від форми навчання.

Робота виконується письмово, в окремому зошиті чи в електронній версії на аркушах формату А4; оформлюється відповідним чином та подається викладачу для перевірки.

Сума набраних студентом балів за самостійну роботу підсумовується за результатами оцінки аудиторної роботи та модульного контролю і складає загальну оцінку, яка враховується при проведенні підсумкового контролю знань з дисципліни.

2. ЗМІСТ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ»

ТЕМА 1. Державний сектор економіки – галузь застосування державного фінансового аудиту

Державні фінанси: характеристика і складові. Система управління державними фінансами та її функції.

Фінансовий контроль як функція системи управління, його види та форми. Аудит як форма контролю державних фінансів.

Державний фінансовий аудит: зміст, мета і завдання. Об'єкти державного фінансового аудиту. Суб'єкти виконання державного фінансового аудиту в Україні. Класифікація видів державного фінансового аудиту. Відмінності фінансового аудиту та аудиту ефективності.

ТЕМА 2. Міжнародний досвід становлення та розвитку державного фінансового аудиту

Історія становлення та розвитку державного фінансового аудиту.

Правовий статус, функції та повноваження вищих органів аудиту державних фінансів зарубіжних країн.

Міжнародні професійні організації Вищих аудиторських установ (INTOSAI, EUROSAI): мета, завдання, принципи діяльності, їх структура управління.

Аспекти врахування досвіду аудиту ефективності та його місце в системі державного фінансового контролю зарубіжних країн в умовах глобалізації.

Зв'язок аудиту ефективності з економічністю, продуктивністю і результативністю використання бюджетних коштів.

ТЕМА 3. Правові й організаційні засади державного фінансового аудиту

Стандарти державного фінансового аудиту. Лімська декларація керівних принципів державного фінансового аудиту, передумови її прийняття. Зміст і характеристика Міжнародних стандартів аудиту державних фінансів INTOSAI. Загальні стандарти аудиту. Стандарти проведення державного фінансового аудиту.

Врахування в аудиті державних фінансів вимог Кодексу етики. Вимоги Етичного кодексу INTOSAI для аудиторів (контролерів) у державному секторі.

Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC).

Розмежування повноважень державних контролюючих органів з аудиту державних фінансів в Україні. Завдання та функції суб'єктів державного фінансового аудиту. Функції Рахункової палати України в аудиті державних фінансів. Аудиторські повноваження органів Державної аудиторської служби України.

Завдання державної фіскальної служби України: сутність, мета та методи податкового аудиту. Контрольні повноваження Державного казначейства України.

Повноваження приватних аудиторів (аудиторських фірм) із проведення аудиту в державному секторі.

ТЕМА 4. Планування державного фінансового аудиту

Планування контрольних заходів. Рівні планування контрольних заходів суб'єктами державного фінансового аудиту. Етапи планування аудиторського завдання. Прийоми і процедури державного фінансового аудиту на етапі планування.

Суттєвість інформації та роль її оцінки в державному фінансовому аудиті. Показники для визначення рівня суттєвості. Ризик отримання неадекватних результатів аудиту (аудиторський ризик): сутність та особливості оцінювання за елементами. Питання, які розглядаються при визначенні аудиторського ризику отримання неадекватних результатів державного фінансового аудиту.

Оцінка системи внутрішнього контролю та середовища об'єкта державного фінансового аудиту. Ознайомлення зі сферою діяльності бюджетних установ. Кадрове забезпечення державного фінансового аудиту. Вибір теми та визначення об'єктів державного фінансового аудиту. Дослідження системи бухгалтерського обліку. Аналіз матеріалів попередніх контрольних заходів, стану та обраних бюджетною установою шляхів усунення виявлених недоліків і порушень.

План і програма державного фінансового аудиту, їхнє значення та структура. Питання для попереднього вивчення суб'єктами державного фінансового аудиту в межах предмету перевірки.

ТЕМА 5. Аудит ефективності виконання бюджетних програм

Бюджетні програми та роль державного фінансового аудиту в оцінюванні їх виконання. Програмно-цільовий метод формування бюджету. Критерії оцінки ефективності виконання бюджетних програм у державному фінансовому аудиті. Показники економічної та соціальної ефективності. Критерій ефективності розподілу ресурсів за теорією В. Парето.

Зміст, мета і завдання аудиту адміністративної діяльності в оцінюванні виконання бюджетних програм. Критерії оцінювання адміністративної діяльності. Складові аудиту адміністративної діяльності при оцінюванні виконання бюджетних програм. Аудит виконання законів і нормативних актів під час прийняття управлінських рішень. Чинники збільшення ризику аудиту адміністративної діяльності. Фактори впливу невідповідності законодавству на інформацію. Основні підходи до реалізації завдань аудиту адміністративної діяльності: орієнтація на результати та орієнтація на проблеми.

Сутність моніторингу та оцінки виконання бюджетних програм. Структура оцінки виконання бюджетної програми. Моделі й методи оцінювання бюджетних програм. Прийоми та процедури аудиту ефективності виконання бюджетних програм. Визначення проблем виконання бюджетної програми (висунення гіпотез аудиту).

ТЕМА 6. Методика перевірки фінансової звітності в державному фінансовому аудиті

Фінансова звітність, що перевіряється під час державного фінансового аудиту: форми та елементи. Користувачі фінансової звітності та їхні інформаційні інтереси. Значення фінансової звітності при прийнятті рішень її користувачами. Оцінювання корисності інформації фінансової звітності під час державного фінансового аудиту. Врахування в державному фінансовому аудиті якісних характеристик фінансової звітності та припущень, на яких вона ґрунтується.

Твердження фінансової звітності: категорії, види і призначення. Поняття аудиторських доказів та їхні види. Особливості застосування процедур отримання доказів у державному фінансовому аудиті: процедури оцінки ризиків, тести контролю і процедури по суті. Оцінювання достовірності аудиторських доказів. Загальні правила щодо достовірності різних типів аудиторських доказів.

ТЕМА 7. Методичні аспекти проведення державного фінансового аудиту

Аудит формування проекту бюджету. Основні напрями бюджетної політики. Прогнозна фінансова інформація. Питання для оцінки подання й розкриття прогносної інформації під час підготовки проекту бюджету.

Методика аудиту виконання дохідної та видаткової частини державного та місцевих бюджетів. Завдання аудиторського дослідження ефективності виконання державного та місцевого бюджетів. Напрями надання пропозицій за результатами аудиту ефективності виконання державного та місцевих бюджетів.

Етапи процесу державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, їхнє завдання та процедури.

Методика проведення аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ. Етапи здійснення державного аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ. Процедури державного аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ України.

ТЕМА 8. Особливості проведення державного фінансового аудиту в умовах використання інформаційних технологій обробки економічної інформації

Необхідність та нормативне регулювання державного фінансового аудиту в умовах електронного зберігання й обробки інформації. Елементи комп'ютерних інформаційних систем та їхній вплив на організацію і методику державного фінансового аудиту.

Загальна характеристика процесу державного аудиту в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем. Використання комп'ютерних інформаційних систем на етапах планування та виконання аудиторських процедур.

Інформація у змісті робочої документації на програмне забезпечення методів аналізу системи контролю. Особливості ідентифікації місць можливого виникнення помилок (ризиків), пов'язаних із використанням комп'ютерних інформаційних систем. Оцінка ризику неефективності системи бухгалтерського обліку і системи внутрішнього контролю в комп'ютерних інформаційних системах.

Функціонування системи внутрішнього контролю в умовах використання інтерактивних комп'ютерних систем. Процедури організації комп'ютерних інформаційних систем, які підвищують загальний рівень внутрішнього контролю. Особливості оцінки системи внутрішнього контролю в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем: розуміння організаційної структури підприємства; опис прийнятої системи передачі обов'язків і повноважень; дослідження процедур контролю, що застосовуються адміністрацією, включаючи внутрішній аудит (за його наявності).

Суттєві заходи, що запобігають комп'ютерним зловживанням.

ТЕМА 9. Узагальнення та реалізація результатів державного фінансового аудиту

Інформаційні потреби користувачів результатів державного фінансового аудиту. Завершення й узагальнення результатів державного фінансового аудиту з урахуванням потреб користувачів.

Зміст та форма робочої документації, складеної за результатами державного фінансового аудиту. Основні вимоги щодо документування результатів та оформлення матеріалів контрольних заходів. Вимоги до складання і оформлення звітів (висновків) за результатами державного фінансового аудиту. Елементи, типи і види аудиторських звітів. Підготовка та оприлюднення звіту за результатами державного фінансового аудиту. Нагляд за виконанням висновків та рекомендацій звіту державного аудитора.

Методи реалізації результатів державного фінансового аудиту. Моніторинг виконання управлінських рішень, прийнятих за результатами державного фі-

нансового аудиту. Оцінка правильності визначення збитків та порядку їх відшкодування. Перевірка правильності застосування фінансових санкцій. Процедури інформування про результати державного фінансового аудиту правоохоронних органів.

ТЕМА 10. Методика проведення органами Державної аудиторської служби фінансового аудиту

Етапи процесу проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання органами Державної аудиторської служби. Планування державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання. Підготовка програми проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання. Оцінка фінансових ризиків діяльності суб'єктів господарювання. Оцінка стану ВГК (позитивна, умовно-позитивна, негативна). Визначення та перевірка зовнішніх та внутрішніх факторів ризику. Звітування про результати державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

Порядок проведення органами Державної аудиторської служби державного фінансового аудиту окремих господарських операцій. Методика та результати операційного аудиту.

Методика організації та проведення органами Державної аудиторської служби державного аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ України. Фактори ризику діяльності бюджетних установ та оцінка ступеня їх можливого впливу. Поточні аудиторські процедури (моніторинг, камеральна перевірка, обстеження). Дослідження організації ВГК при виконанні поточних аудиторських процедур. Підготовка висновку щодо достовірності річної фінансової звітності, складання, узгодження та підписання аудиторського звіту та реалізація результатів дослідження.

ТЕМА 11. Методика проведення органами Державної аудиторської служби аудиту ефективності

Аудит ефективності виконання місцевих бюджетів. Прийоми та процедури аудиту виконання місцевого бюджету. Попередній аудит ефективності виконання місцевого бюджету. Формулювання можливої причини прорахунків у формуванні ресурсної бази (гіпотези аудиту) при формуванні та виконанні досліджуваного бюджету. Проведення аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів та реалізація результатів аудиту.

Методологічні основи проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм. Проблемні питання аудиту ефективності. Приклади гіпотез аудиту виконання бюджетних програм. Підготовка висновків та пропозицій, реалі-

зація яких підвищила б рівень виконання бюджетної програми. Обговорення результатів з учасниками аудиту ефективності.

ТЕМА 12. Методика проведення Рахунковою палатою аудиту ефективності використання державних коштів

Правила та процедури аудиту ефективності використання державних коштів. Права та обов'язки аудиторів Рахункової палати (спеціалісти та експерти).

Етапи аудиту ефективності використання державних коштів. Консультації з незалежними установами, організаціями та спеціалістами. Планування аудиту ефективності. Виконання аудиту ефективності використання державних коштів. Методика збирання аудиторських доказів (документальний огляд, інтерв'ю, опитування (анкетування), аналіз даних (вибірка), фізичне спостереження).

Звітування про результати аудиту ефективності використання державних коштів. Оцінка результатів перевірки (Акт перевірки, проект Звіту про результати перевірки, Звіт). Перевірка виконання пропозицій за результатами аудиту ефективності використання державних коштів. Оцінка результатів заходів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ» ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ

Назви змістових модулів, тем і питань	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	срс		л	п	срс
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи державного фінансового аудиту								
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Тема 1. Державний сектор економіки – галузь застосування державного фінансового аудиту</i>	11	6		5	11	2		9
1.1. Сутність, організація та функції державних фінансів								
1.2. Система управління державними фінансами: мета, функції та завдання								
1.3. Фінансовий контроль як функція системи управління, його принципи, види та форми								
1.4. Аудит як форма контролю в системі управління державних фінансів								
1.5. Класифікація видів державного фінансового аудиту								
<i>Тема 2. Міжнародний досвід становлення та розвитку державного фінансового аудиту</i>	11	6		5	11	2		9
2.1. Історія становлення та розвитку державного фінансового аудиту								
2.2. Правовий статус, функції та повноваження вищих органів державного фінансового аудиту зарубіжних країн								
2.3. Міжнародні професійні організації Вищих аудиторських установ (INTOSAI, EUROSAI)								
2.4. Аудит ефективності та його місце в системі державного фінансового контролю зарубіжних країн								
<i>Тема 3. Правові й організаційні засади державного фінансового аудиту</i>	12	6		6	11	2		9
3.1. Лімська декларація керівних принципів державного фінансового аудиту: передумови, зміст і структура								
3.2. Міжнародні стандарти аудиту державних фінансів INTOSAI								
3.3. Вимоги Етичного кодексу INTOSAI для аудиторів (контролерів) у державному секторі								

Продовження таблиці

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
3.4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC)								
3.5. Розмежування повноважень державних контролюючих органів з аудиту державних фінансів в Україні								
3.6. Повноваження приватних аудиторів (аудиторських фірм) із проведення аудиту в державному секторі								
Тема 4. Планування державного фінансового аудиту	12	6		6	11	2		9
4.1. Рівні планування контрольних заходів суб'єктами державного фінансового аудиту								
4.2. Етапи процесу планування державного фінансового аудиту								
4.3. Оцінка рівня суттєвості інформації в державному фінансовому аудиті								
4.4. Аудиторський ризик під час планування державного фінансового аудиту: складові та їхній взаємозв'язок								
4.5. Оцінка системи внутрішнього контролю та середовища об'єкта державного фінансового аудиту								
4.6. Вибір теми та визначення об'єктів державного фінансового аудиту								
4.7. Розробка плану та програми державного фінансового аудиту								
Разом за змістовим модулем 1	46	24		22	44	8		36
Змістовий модуль 2. Методичні аспекти проведення державного фінансового аудиту								
Тема 5. Аудит ефективності виконання бюджетних програм	10	4		6	11	2		9
5.1. Бюджетні програми та критерії оцінки ефективності їх виконання в державному фінансовому аудиті								
5.2. Сутність, мета та завдання аудиту адміністративної діяльності в аспекті виконання бюджетних програм								
5.3. Складові аудиту адміністративної діяльності при оцінюванні виконання бюджетних програм								

<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
5.4. Сутність моніторингу та оцінки виконання бюджетних програм								
5.5. Моделі та методи оцінювання виконання бюджетних програм								
5.6. Прийоми та процедури аудиту ефективності виконання бюджетних програм								
<i>Тема 6. Методика перевірки фінансової звітності в державному фінансовому аудиті</i>	10	4		6	9			9
6.1. Види та форми фінансової звітності, що перевіряється під час державного фінансового аудиту								
6.2. Значення фінансової звітності при прийнятті рішень її користувачами								
6.3. Оцінювання корисності інформації фінансової звітності під час державного фінансового аудиту								
6.4. Категорії тверджень фінансової звітності								
6.5. Процедури одержання аудиторських доказів у державному фінансовому аудиті								
<i>Тема 7. Методичні аспекти проведення державного фінансового аудиту</i>	10	4		6	10	2		8
7.1. Аудит формування проекту бюджету								
7.2. Методика аудиту виконання дохідної і видаткової частини державного бюджету та місцевих бюджетів								
7.3. Методика державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання								
7.4. Методика проведення аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ								
<i>Тема 8. Особливості проведення державного фінансового аудиту в умовах використання інформаційних технологій обробки економічної інформації</i>	8	2		5	9			9
8.1. Необхідність та нормативне регулювання державного фінансового аудиту в умовах електронного зберігання й обробки інформації								
8.2. Організаційно-інформаційні основи проведення державного фінансового аудиту в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем								

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
8.3. Процес ідентифікації місць можливого виникнення помилок (ризиків) у комп'ютерних інформаційних системах								
8.4. Оцінка системи внутрішнього контролю установи чи підприємства в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем								
Тема 9. Узагальнення результатів та реалізація матеріалів державного фінансового аудиту	10	4		6	10	2		8
9.1. Завершення й узагальнення результатів державного фінансового аудиту з врахуванням потреб користувачів								
9.2. Зміст та форма робочої документації, складеної за результатами державного фінансового аудиту								
9.3. Вимоги до складання й оформлення звітів (висновків) за результатами державного фінансового аудиту								
9.4. Нагляд за виконанням висновків та рекомендацій звіту державного аудитора								
9.5. Реалізація результатів державного фінансового аудиту								
Разом за змістовим модулем 2	48	19/18		29	49	6		43
Змістовий модуль 3. Методики проведення державного фінансового аудиту суб'єктами державного аудиту								
Тема 10. Методика проведення органами Державної аудиторської служби фінансового аудиту	9	4		5	9			9
10.1. Етапи процесу проведення органами Державної аудиторської служби державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання								
10.2. Порядок проведення органами Державної аудиторської служби державного фінансового аудиту окремих господарських операцій								
10.3. Методика організації та проведення органами Державної аудиторської служби державного аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ України								

Закінчення таблиці

<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
<i>Тема 11. Методика проведення органами Державної аудиторської служби аудиту ефективності</i>	9	4		5	9			9
11.1. Аудит ефективності виконання місцевих бюджетів								
11.2. Методологічні основи проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм								
<i>Тема 12. Методика проведення Рахунковою палатою аудиту ефективності використання державних коштів</i>	9	4		5	9			9
12.1. Правила та процедури аудиту ефективності використання державних коштів								
12.2. Етапи аудиту ефективності використання державних коштів								
12.3. Звітування про результати аудиту ефективності використання державних коштів								
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	27	12		15	27	–		27
Усього годин	120	54		66	120	14		106

4. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Оскільки студент цей вид роботи здійснює самостійно (не на аудиторних заняттях), а викладач регламентує обсяг і зміст роботи з подальшою перевіркою її результату, то виникає потреба зосередити увагу студента на деяких моментах, що потенційно можуть викликати певні складнощі під час виконання вказаного виду роботи.

Зокрема, під час вивчення будь-якої теми та виконання завдань із дисципліни «Державний фінансовий аудит» необхідно ознайомитися з викладенням даної теми в підручниках, літературних та періодичних виданнях, з нормативно-правовими актами, що регулюють ті або інші питання цієї теми. Крім того, необхідно чітко усвідомлювати, який суб'єкт державного фінансового аудиту (Рахункова палата України чи Державна аудиторська служба України) здійснює аудиторську діяльність; якими законодавчими, нормативно-правовими документами він регламентується, з якою метою проводиться аудиторська перевірка; з'ясувати, хто зацікавлений у позитивних результатах чи не виявлених порушеннях щодо ефективності використання державних ресурсів; які типові порушення зустрічаються в ідентичних видах аудиторських перевірок (системний аудит); які можливі наслідки не виявлень порушень; яким чином можна підвищити ефективність державного фінансового аудиту і, як наслідок, ефективність фінансово-господарської діяльності економічних суб'єктів. Крім цього, необхідно надати власну критичну (економічно обґрунтовану) оцінку результатів виконаного завдання.

Під час виконання будь-якого завдання необхідно пам'ятати, що метою державного фінансового аудиту є не покарання винних осіб чи застосування певних фінансових санкцій, а профілактика правопорушень; надання пропозицій щодо не допущення цих правопорушень; підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності економічних суб'єктів державного сектору економіки тощо.

Запропоновані завдання включають презентації тем для практичних занять, проблемні та інші питання, а також безпосередньо ситуаційні завдання.

Питання для самоконтролю, завдяки яким студент може самостійно проконтролювати, наскільки він обізнаний у певній темі, наведені в опорному концепті лекцій. Тестові завдання для контролю знань із дисципліни, перелік рекомендованих джерел до кожної теми, а також перелік питань для вивчення та доповнення матеріалу лекції, виконання завдань наведено в робочій програмі, даних методичних рекомендаціях та індивідуальних завданнях до самостійної роботи з дисципліни «Державний фінансовий аудит».

ТЕМА 1. Державний сектор економіки – галузь застосування державного фінансового аудиту

Ця тема включає питання: сутність, організація та функції державних фінансів; система управління державними фінансами: мета, функції та завдання; фінансовий контроль як функція системи управління, його принципи, види та форми; аудит як форма контролю в системі управління державних фінансів; класифікація видів державного фінансового аудиту.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко знати особливості та розуміти необхідність побудови державних фінансів як контрольованої системи, а також призначення аудиту як форми контролю державних фінансів; об'єкти та суб'єкти виконання державного фінансового аудиту в Україні.

Ключові поняття: фінансові ресурси, державні фінанси, бюджет, державні доходи, трансферти, централізовані доходи, децентралізовані доходи, державні видатки, поточні видатки, капітальні видатки, нерозподілені видатки, субсидії, дотації, управління державними видатками, фінансовий контроль держави, загальнодержавний контроль, відомчий контроль, обов'язкові платежі, державні цільові фонди, суб'єкт контролю, об'єкт контролю, форми контролю, ревізія, перевірка, аудит, державний аудит, аудит державних фінансів, принципи державного аудиту.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 4; 5; 7; 14; 51; 52.

Додаткова: 1; 2; 5; 7; 17.

Інтернет-ресурси: 1; 3; 4; 11; 12; 17.

Назви тем презентацій

1. Фінансовий контроль як функція системи управління, його види і форми.
2. Аудит як форма контролю державних фінансів.
3. Аудит державних фінансів: зміст, мета і завдання.
4. Порівняння сутності інспектування та державного фінансового аудиту.
5. Види державного фінансового аудиту відповідно до об'єктів дослідження.
6. Розбіжності між фінансовим аудитом та аудитом ефективності.

Перелік проблемних та інших питань

1. Двоїстий характер категорії фінанси та його прояв.
2. Сучасні проблеми стану державного бюджету в Україні.
3. Оцінка принципу незалежності в діяльності контролюючих органів.
4. Виникнення державного фінансового аудиту та його становлення в Україні.
5. Сутність внутрішнього державного аудиту, його мета і завдання.
6. Аспекти врахування досвіду державного фінансового аудиту інших країн в умовах глобалізації.
7. Напрями удосконалення державного фінансового аудиту в Україні.

ТЕМА 2. Міжнародний досвід становлення та розвитку державного фінансового аудиту

Ця тема включає питання: історія становлення та розвитку державного фінансового аудиту; правовий статус, функції та повноваження вищих органів державного фінансового аудиту зарубіжних країн; міжнародні професійні організації Вищих аудиторських установ (INTOSAI, EUROSAI); аудит ефективності та його місце в системі державного фінансового контролю зарубіжних країн.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко знати та розуміти генезис розвитку державного фінансового аудиту та зарубіжний досвід його функціонування; членство України у міжнародних організаціях INTOSAI та EUROSAI.

Ключові поняття: аудит державних фінансів, фінансовий аудит, вищий орган контролю державних фінансів (ВОКДФ), тип організації ВОКДФ, ефективність бюджетно-фінансового контролю, INTOSAI, EUROSAI, Міжнародний Конгрес, Виконавчий Комітет, Генеральний Секретаріат, Комітети та робочі групи, Регіональні робочі групи, зовнішній фінансовий контроль ООН, аудит ефективності, ефективність, результативність, продуктивність, економічність, критерії оцінки ефективності за видами діяльності.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 7; 51; 52; 55; 63.

Додаткова: 5; 8; 20; 31; 36; 37.

Інтернет-ресурси: 17; 18; 19; 20.

Назви тем презентацій

1. Історія становлення та розвитку аудиту державних фінансів.
2. Правовий статус, функції та повноваження вищих органів державного фінансового аудиту зарубіжних країн.
3. Міжнародні професійні організації Вищих аудиторських установ (INTOSAI, EUROSAI) та їхня співпраця.
4. Особливості вимірювання соціальної й економічної ефективності державних витрат в аудиті ефективності.

Перелік проблемних та інших питань

1. Організація державного фінансового контролю й аудиту у Великобританії, Німеччині, США, Франції, Швеції, РФ, Японії та інших країнах.
2. Стратегічні цілі функціонування міжнародних організацій INTOSAI та EUROSAI.
3. Міжнародний досвід проведення аудиту ефективності та фінансового аудиту державних фінансів.

ТЕМА 3. Правові й організаційні засади державного фінансового аудиту

Ця тема включає питання: Лімська декларація керівних принципів державного фінансового аудиту: передумови, зміст і структура; Міжнародні стандарти аудиту державних фінансів INTOSAI; вимоги Етичного кодексу INTOSAI для аудиторів (контролерів) у державному секторі; Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC); розмежування повноважень державних контролюючих органів із державного фінансового аудиту в Україні; повноваження приватних аудиторів (аудиторських фірм) із проведення аудиту в державному секторі.

По завершенню вивчення теми студент повинен: ознайомитися з нормативно-правовим забезпеченням державного фінансового аудиту; чітко знати контрольні повноваження контролюючих органів України з державного фінансового аудиту: Рахункової палати України; Державної аудиторської служби України; Державної фіскальної служби України; розуміти організацію незалежного аудиту та повноваженням суб'єктів незалежного професійного аудиту.

Ключові поняття: нормативно-правове регулювання, базові принципи аудиту державних фінансів, незалежність, політичний нейтралітет, компетентність, професійний розвиток, державний фінансовий аудит, попередній аудит, аудит за фактом, стандарти аудиту INTOSAI, Міжнародні стандарти аудиту, Кодекс етики, контролер-аудитор, загальні стандарти, звіти, державний фінансовий аудит, інспектування, перевірка державних закупівель, Рахункова палата України, Державна аудиторська служба України, незалежний аудитор, аудиторська фірма, Аудиторська палата України, Спілка аудиторів України, Федерація професійних бухгалтерів.

Рекомендована література:

Основна: 4–7; 11–15; 37–42; 44–52.

Додаткова: 3; 5; 10; 22; 24; 31; 34.

Інтернет-ресурси: 1–6; 13; 15.

Назви тем презентацій

1. Ступінь упровадження керівних принципів Лімської декларації у вітчизняну систему державного фінансового аудиту.
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC).
3. Зв'язок між стандартами аудиту INTOSAI та Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC).
4. Функції Рахункової палати України в аудиті державних фінансів.
5. Функції Державної аудиторської служби України для здійснення державного фінансового аудиту.

6. Повноваження ДФС України при виконанні податкового аудиту.
7. Контрольні повноваження Державного казначейства України.
8. Повноваження приватних аудиторів (аудиторських фірм) щодо проведення аудиту у державному секторі.

Перелік проблемних та інших питань

1. Роль світової організації INTOSAI у виявленні корупційних схем.
2. Ступінь зміни у якості надання аудиторських послуг після визнання МСА за своїм статусом як національних.
3. Необхідність включення на законодавчому рівні принципу незалежності для аудиторів (контролерів) до етичних норм поведінки.
4. Проблеми недостатності фінансування та обмеженості повноважень Рахункової палати України.
5. Роль Державної фіскальної служби України в гармонізації державного фінансового аудиту на стадії планування бюджету.
6. Створення та розвиток у складі Державної аудиторської служби України служб внутрішнього аудиту, зокрема ЦПГ (центральний підрозділ гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту) та їхнє значення у системі державного фінансового аудиту.
7. Проблеми, що притаманні Україні при підготовці, навчанні та сертифікації незалежних аудиторів (порівняйте українські реалії та зарубіжний досвід).

ТЕМА 4. Планування державного фінансового аудиту

Ця тема включає питання: рівні планування контрольних заходів суб'єктами державного фінансового аудиту; етапи процесу планування державного фінансового аудиту; оцінка рівня суттєвості інформації в державному фінансовому аудиті; аудиторський ризик під час планування державного фінансового аудиту; складові та їхній взаємозв'язок; оцінка системи внутрішнього контролю та середовища об'єкта державного фінансового аудиту; вибір теми та визначення об'єктів державного фінансового аудиту; розробка плану та програми державного фінансового аудиту.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти сутність планування роботи аудитора та мету виконання планових процедур; знати умови підвищення професійного та загальноосвітнього рівня суб'єктів державного фінансового аудиту; вивчити послідовність виконання етапів планування державного фінансового аудиту; розуміти суттєвість інформації та ролі її оцінки в державному фінансовому аудиті; засвоїти методику оцінки ефективності системи внутрішнього контролю бюджетної установи.

Ключові поняття: планування, планування контрольних заходів, функція процесу планування державного фінансового аудиту, суттєва інформація, суттєві помилки, прийнятний аудиторський ризик, оцінка аудиторського ризику, внутрішній (властивий) ризик, ризик неефективності системи внутрішнього контролю, ризик невиявлення, показники результатів діяльності, внутрішній контроль, загальні стандарти, що застосовуються до суб'єктів державного фінансового аудиту, загальні стандарти, що застосовуються до аудиторів, кадрове забезпечення державного фінансового аудиту, організаційна стадія, стадія збору інформації, стадія оцінки, плановий захід, плановий виїзний контрольний захід, позаплановий захід.

Рекомендована література:

Основна: 4–7; 11–14; 37–52.

Додаткова: 5–10; 22; 24; 31; 34.

Інтернет-ресурси: 1–4; 10; 13; 14–16.

Назви тем презентацій

1. Рівні планування контрольних заходів суб'єктами державного фінансового аудиту.
2. Оцінка суттєвості та точності інформації в державному фінансовому аудиті.
3. Розрахунок бажаного аудиторського ризику та його складових.
4. Оцінка системи внутрішнього контролю та середовища об'єкта аудиту.
5. Складання листа-повідомлення про проведення аудиту ефективності.
6. Розробка плану та програми державного фінансового аудиту.

Перелік проблемних та інших питань

1. Недоліки планування державного фінансового аудиту.
2. Умови одержання позитивного результату здійснених контрольних заходів при плануванні роботи державного аудитора.
3. Найбільш суттєві показники інформації, що перевіряється під час державного фінансового аудиту.
4. Залежність ризику отримання неадекватних результатів аудиту від особистості самого аудитора.
5. Вивчення аудитором результатів проведення попередніх перевірок державних фінансів на об'єкті аудиту.
6. Обов'язкові якісні характеристики, які повинен мати висококваліфікований аудитор.

ТЕМА 5. Аудит ефективності виконання бюджетних програм

Ця тема включає питання: бюджетні програми та критерії оцінки ефективності їх виконання в державному фінансовому аудиті; сутність, мета та завдання аудиту адміністративної діяльності в аспекті виконання бюджетних програм; складові аудиту адміністративної діяльності при оцінюванні виконання бюджетних програм; сутність моніторингу та оцінки виконання бюджетних програм; моделі та методи оцінювання виконання бюджетних програм; прийоми та процедури аудиту ефективності виконання бюджетних програм.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти сутність бюджетних програм; знати особливості аудиту адміністративної діяльності; ознайомитися з моделями і методами оцінювання бюджетних програм; уміти використовувати процедури оцінювання виконання бюджетних програм.

Ключові поняття: бюджетна програма, мета бюджетної програми, державна цільова програма, завдання бюджетної програми, напрями діяльності, що реалізуються бюджетною програмою, паспорт бюджетної програми, учасники бюджетної програми, одержувачі бюджетних коштів, принцип ефективності, аудит ефективності виконання бюджетної програми, аудит адміністративної діяльності, тема аудиту ефективності, мета аудиту ефективності, показники ефективності виконання бюджетної програми, економічність, результативність, ефективність, соціальна ефективність, економічна ефективність, результат аудиту ефективності, користувачі аудиторського звіту.

Рекомендована література:

Основна: 4; 12; 15; 18; 27; 30; 32; 33; 47–50.

Додаткова: 4–5; 7; 11; 21–22; 26; 29; 31; 34.

Інтернет-ресурси: 1; 4; 6–8; 11; 14–16.

Назви тем презентацій

1. Сутність та види державних цільових програм.
2. Різновиди критеріїв оцінки ефективності виконання бюджетних програм.
3. Критерії оцінювання адміністративної діяльності.
4. Етапи аудиту ефективності виконання бюджетних програм.
5. Аудит виконання законів і нормативних актів під час прийняття управлінських рішень.
6. Процедури аудиту ефективності виконання бюджетних програм.

Перелік проблемних та інших питань

1. Проблеми у запровадженні програмно-цільового методу виконання бюджету в нашій країні.
2. Розмежування повноважень суб'єктів аудиту ефективності при здійсненні аудиту виконання бюджетних програм.

3. Проблеми аудиту ефективності виконання бюджетних програм на дослідному етапі.

4. Порівняння процедур проведення аналізу затрат та результатів (АЗР) і аналізу витрат та результатів (АВР).

ТЕМА 6. Методика перевірки фінансової звітності в державному фінансовому аудиті

Ця тема включає питання: види та форми фінансової звітності, що перевіряється під час державного фінансового аудиту; значення фінансової звітності при прийнятті рішень її користувачами; оцінювання корисності інформації фінансової звітності під час державного фінансового аудиту; категорії тверджень фінансової звітності; процедури одержання аудиторських доказів у державному фінансовому аудиті.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти форми та елементи фінансової звітності, її основні якісні характеристики; знати потреби користувачів; знати види та призначення тверджень фінансової звітності; розуміти поняття аудиторських доказів та їхні види; знати типи аудиторських процедур та завдання їх виконання; застосовувати загальні правила щодо достовірності різних типів аудиторських доказів.

Ключові поняття: фінансова звітність, фінансова звітність бюджетних установ, фінансова звітність підприємства, аудиторські докази, звітність про виконання бюджету, спостереження, запит, підрахунок, якісні характеристики фінансової звітності, твердження фінансової звітності, аудиторські процедури, звітність про виконання бюджету, баланс, основні засоби, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, користувачі фінансової звітності, консолідована фінансова звітність, тести контролю, процедури перевірки по суті, робоча документація, достатність, відповідність, обачність, конфіденційна інформація, службова таємниця, права та зобов'язання.

Рекомендована література:

Основна: 4; 12; 15; 17–18; 27; 30; 32–33; 40–41; 44; 49.

Додаткова: 4; 8; 17; 20; 24; 26; 31; 34.

Інтернет-ресурси: 1; 4; 6; 7; 8; 14.

Назви тем презентацій

1. Основні якісні характеристики фінансової звітності, які досліджуються в державному фінансовому аудиті.

2. Показники та документи, які слід враховувати при складанні кошторисів бюджетною установою.

3. Категорії тверджень фінансової звітності.

4. Види аудиторських доказів.
5. Особливості застосування процедур отримання доказів у державному фінансовому аудиті.

Перелік проблемних та інших питань

1. Оцінювання корисності інформації фінансової звітності під час державного фінансового аудиту.
2. Вплив якості аудиторських доказів на результати перевірки фінансової звітності.
3. Наслідки під час аудиту державних фінансів, що можуть спричинити відсутність перевірки тверджень щодо залишків на рахунках.
4. Загальні правила щодо достовірності різних типів аудиторських доказів.

ТЕМА 7. Методичні аспекти проведення державного фінансового аудиту

Ця тема включає питання: аудит формування проекту бюджету; методика аудиту виконання дохідної і видаткової частини державного бюджету та місцевих бюджетів; методика проведення аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти сутність формування проекту бюджету та основні напрями бюджетної політики; ознайомитися з окремими організаційними та методологічними аспектами державного фінансового аудиту.

Ключові поняття: аудит формування проекту бюджету, бюджетний запит, аналіз бюджетного запиту, прогноз, прогнозна фінансова інформація, перспективна оцінка, прогнозна інформація, яка використовується під час підготовки проекту бюджету, перевірка виконання кошторису, мета аудиту виконання державного та місцевих бюджетів, основні напрями аудиту виконання державного та місцевих бюджетів, аудит ефективності видатків, зовнішній та внутрішній розділ, завдання аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ, завдання етапу дослідження річної фінансової звітності, документування результатів фінансово-господарського аудиту та реалізація його матеріалів, зустрічна перевірка, аудиторські процедури, пояснювальна записка, аудиторський звіт.

Рекомендована література:

Основна: 4; 12; 15; 18; 27; 30; 32–33; 44; 49.

Додаткова: 4; 7; 8; 11; 20; 22; 32; 34.

Інтернет-ресурси: 1–3; 6–8.

Назви тем презентацій

1. Методика державного фінансового аудиту виконання державного бюджету.
2. Методика державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів.
3. Методика аудиту діяльності суб'єктів господарювання.
4. Методика проведення аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ.

Перелік проблемних та інших питань

1. Основні напрями бюджетної політики.
2. Міжнародний досвід аудиту формування проекту бюджету.
3. Шляхи удосконалення оцінки обґрунтованості та ефективності здійснення видатків.
4. Методи вдосконалення аудиту діяльності суб'єктів господарювання.
5. Зарубіжний досвід проведення аудиту фінансової та господарської діяльності.

ТЕМА 8. Особливості проведення державного фінансового аудиту в умовах використання інформаційних технологій обробки економічної інформації

Ця тема включає питання: необхідність та нормативне регулювання державного фінансового аудиту в умовах електронного зберігання і обробки інформації; організаційно-інформаційні основи проведення державного фінансового аудиту в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем; процес ідентифікації місць можливого виникнення помилок (ризик) у комп'ютерних інформаційних системах; оцінка системи внутрішнього контролю установи чи підприємства в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем.

По завершенню вивчення теми студент повинен: ознайомитися з методикою державного фінансового аудиту в умовах використання комп'ютерних інформаційних технологій.

Ключові поняття: автономні персональні комп'ютери, апаратні засоби, база даних, внутрішній контроль, дані, документація, ефективність методів аналізу автоматизованих систем контролю, засоби внутрішнього контролю інтерактивних комп'ютерних систем, заходи, що запобігають комп'ютерним зловживанням, комп'ютерна інформаційна система, контрольний запис, контрольні дії, локальна мережа організаційної структури підприємства, системні програми, стандартний підхід до розробки та підтримки прикладних програм, пакет програм, персонал, право власності на дані, предмети стурбованості для керівництва бюджетної установи та аудиторів, прикладні програми користувача, програми спеціального призначення, програми-утиліти, програмне забезпечення контролю, програмні засоби.

Рекомендована література:

Основна: 4–9; 12; 15; 17; 19; 26; 29; 37; 48; 41; 42; 44; 52.

Додаткова: 3; 12; 17; 36.

Інтернет-ресурси: 4; 6; 8–9; 15–16.

Назви тем презентацій

1. Елементи комп'ютерних систем та особливості їхнього використання в державному фінансовому аудиті.
2. Використання комп'ютерних інформаційних систем на етапах планування та виконання аудиторських процедур.
3. Оцінка ризику неефективності системи бухгалтерського обліку і системи внутрішнього контролю у комп'ютерних інформаційних системах.

Перелік проблемних та інших питань

1. Суттєві заходи, що запобігають комп'ютерним зловживанням при веденні господарської діяльності.
2. Функціонування системи внутрішнього контролю в умовах використання інтерактивних комп'ютерних систем.
3. Зарубіжний досвід здійснення процесу державного фінансового аудиту в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем.

ТЕМА 9. Узагальнення результатів та реалізація матеріалів державного фінансового аудиту

Ця тема включає питання: завершення і узагальнення результатів державного фінансового аудиту з урахуванням потреб користувачів; зміст та форма робочої документації, складеної за результатами державного фінансового аудиту; вимоги до складання і оформлення звітів (висновків) за результатами державного фінансового аудиту; нагляд за виконанням висновків та рекомендацій звіту державного аудитора; реалізація результатів державного фінансового аудиту.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти інформаційні потреби користувачів результатів аудиту державних фінансів, ознайомитися з процедурами узагальнення і реалізації результатів аудиту державних фінансів.

Ключові поняття: користувачі державного фінансового аудиту, аудиторські докази, документування результатів контролю, робоча документація, офіційна документація, супровідна документація, критерії формування структури офіційної документації, службова таємниця, додаткова інформація, запит, оперативний аудит, результати державного фінансового аудиту, документування результатів контролю, матеріали державного фінансового аудиту, аудиторський

звіт, щорічний звіт за результатами державного фінансового аудиту, немодифікований аудиторський звіт, модифікований аудиторський звіт, аудиторський висновок.

Рекомендована література:

Основна: 2–7; 12; 15; 17; 19; 26; 29; 37; 41; 42; 46; 48.

Додаткова: 11; 13; 16; 19.

Інтернет-ресурси: 4–6; 8–11.

Назви тем презентації

1. Послідовність формування робочої документації аудитора для збору та оцінювання аудиторських доказів.
2. Підготовка та оприлюднення звіту за результатами державного фінансового аудиту.
3. Моніторинг виконання управлінських рішень, прийнятих за результатами державного фінансового аудиту.
4. Оцінка правильності визначення збитків та порядку їхнього відшкодування у процесі державного фінансового аудиту.
5. Перевірка правильності застосування фінансових санкцій у процесі державного фінансового аудиту.
6. Процедури інформування про результати державного фінансового аудиту правоохоронних органів.

Перелік проблемних та інших питань

1. Особливості складання аудиторського звіту у порівнянні з актом ревізії.
2. Потреби користувачів за рівнями управління щодо результатів державного фінансового аудиту.
3. Обмеження щодо оприлюднення результатів державного фінансового аудиту.

ТЕМА 10. Методика проведення органами Державної аудиторської служби фінансового аудиту

Ця тема включає питання: етапи процесу проведення органами ДАС державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання; порядок проведення органами ДАС державного фінансового аудиту окремих господарських операцій; методика організації та проведення органами ДАС державного аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ України.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти мету, основні завдання та складові державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання (особливості планування, підготовки програми, перевірки факторів ризику та звітування за результатами державного фінансового аудиту суб'єктів

господарювання); методику операційного аудиту; завдання, об'єкти та етапи державного аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ, фактори ризику бухгалтерського обліку та оцінку їх впливу.

Ключові поняття: завдання ДФА суб'єктів господарювання, об'єкти ДФА суб'єктів господарювання, прийоми і процедури ДФА суб'єктів господарювання, планування ДФА суб'єктів господарювання, процес планування, стадія збору інформації, план ДФА суб'єктів господарювання, зовнішні і внутрішні фактори ризику (ризикові операції), методи визначення ризикових операцій, оцінка стану внутрішнього контролю (позитивна, умовна та негативна), програма ДФА суб'єктів господарювання, перевірка факторів ризику, аудиторський звіт з ДФА суб'єктів господарювання, операційний аудит, аудит фінансової та господарської діяльності бюджетної установи, фактори ризику бухгалтерського обліку, межа суттєвого в об'єкті аудиту, прийнятний аудиторський ризик, поточні аудиторські процедури (моніторинг, камеральна перевірка фінансової звітності, обстеження, оцінка стану ВГК бюджетної установи, аудиторський звіт, види аудиторського висновку.

Рекомендована література:

Основна: 5; 7; 12–15; 17; 19; 26; 29; 37; 41; 42; 46; 48.

Додаткова: 11; 13; 16; 19.

Інтернет-ресурси: 4–6; 8–11.

Назви тем презентацій

1. Елементи з переліку прийомів і процедур державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання.
2. Планування процедури проведення аналізу фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання під час ДФА.
3. Методика проведення органами ДАС операційного аудиту.
4. Характеристика та порядок проведення поточних аудиторських процедур.

Перелік проблемних та інших питань

1. Склад основних джерел інформації для проведення поглибленого аналізу діяльності суб'єктів господарювання.
2. Зовнішні і внутрішні фактори ризику бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю суб'єктів господарювання в умовах глобалізації.
3. Питання ефективності внутрішнього фінансового контролю в бюджетній установі.
4. Методи визначення ризикових операцій суб'єктів господарювання під час ДФА.

ТЕМА 11. Методика проведення органами Державної аудиторської служби аудиту ефективності

Ця тема включає питання: аудит ефективності виконання місцевих бюджетів; методологічні основи проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти значення місцевих бюджетів як фінансової основи діяльності місцевих органів влади та самоврядування, основні завдання аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів, особливості попереднього аудиту ефективності виконання місцевого аудиту, процедури проведення аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів; мету перевірки та аналізу фактичного виконання місцевого бюджету, відбір місцевих бюджетів, щодо яких має проводитись аудит ефективності, етапи виконання аудиту ефективності виконання місцевого бюджету, проблеми у виконанні дохідної та видаткової частин місцевого бюджету, мету, завдання та об'єкти аудиту ефективності виконання бюджетних програм, прийоми та процедури державного аудиту виконання бюджетних програм, контроль за впровадженнями пропозицій, орієнтовну схему дій та джерел інформації на етапах аудиту ефективності виконання бюджетних програм, ланцюг опрацювання даних у процесі проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм на рівні учасників бюджетного процесу.

Ключові поняття: місцеві бюджети, використання коштів місцевих бюджетів, аудит ефективності виконання місцевих бюджетів, період аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів, учасники бюджетного процесу, процес збирання відповідних даних, запит, прийоми і процедури аудиту виконання місцевого бюджету, мета збору фонові інформації, проблема аудиту (основне питання), гіпотези аудиту, мета розробки програми, стадії етапу проведення аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів, аудиторський звіт, реалізація результатів аудиту, бюджетна програма, керівник аудиторської групи, збір інформації у процесі аудиту ефективності, лист-повідомлення про проведення аудиту ефективності, оцінка виконання бюджетної програми, проблема аудиту ефективності, типовий аудиторський звіт з аудиту ефективності, протокол узгодження проєкту аудиторського звіту.

Рекомендована література:

Основна: 5; 7; 12–15; 17; 19; 26; 29; 37; 41; 42; 46; 48.

Додаткова: 11; 13; 16; 19.

Інтернет-ресурси: 4–6; 8–11.

Назви тем презентацій

1. Значення фонові інформації при проведенні попереднього аудиту виконання місцевих бюджетів.

2. Формування гіпотез аудитора при плануванні аудиту виконання бюджетних програм.

3. Методологічні основи проведення аудиту виконання бюджетних програм.

4. Критерії оцінки результатів та ефективності виконання бюджетних програм.

Перелік проблемних та інших питань

1. Напрями аналізу даних у рамках аудиту виконання місцевих бюджетів.

2. Проблемні питання формування і впровадження бюджетних програм.

3. Проблеми формування та впровадження бюджетних програм при реалізації пріоритетів соціально-економічного розвитку держави.

4. Питання реалізації висновків аудитора за результатами проведення аудиту виконання місцевих бюджетів.

5. Діючі механізми управління державними коштами при виконанні бюджетних програм.

ТЕМА 12. Методика проведення Рахунковою палатою аудиту ефективності використання державних коштів

Ця тема включає питання: правила та процедури аудиту ефективності використання державних коштів; етапи аудиту ефективності використання державних коштів; звітування про результати аудиту ефективності використання державних коштів.

По завершенню вивчення теми студент повинен: чітко розуміти та знати суть аудиту ефективності використання державних коштів; економічно-соціальне значення для суспільства питань аудиту ефективності; загальні правила та процедури, які необхідно виконувати під час проведення аудиту ефективності державних коштів; мету аудиту ефективності використання державних коштів, що проводиться Рахунковою палатою; об'єкти аудиту ефективності використання державних коштів; права та обов'язки посадових осіб об'єкта аудиту ефективності; питання програми перевірки за результатами попереднього вивчення членом Рахункової палати; структуру програми перевірки; критерії ефективності, які визначені паспортами бюджетних програм та нормативно встановлені та обґрунтовані внутрішніми документами об'єкта; види аудиторських доказів; статистичні і нестатистичні методи вибірки; оцінку результатів перевірки згідно зі Звітом, який розглядається Колегією Рахункової палати; особливості оприлюднення результатів перевірок Рахункової палати.

Ключові поняття: аудит ефективності діяльності, економічність, ефективність, результативність, предмет аудиту ефективності, суб'єкти аудиту ефективності, державні аудитори Рахункової палати, незалежні експерти, планування

аудиту ефективності, тема аудиту ефективності, програма перевірки, критерії ефективності, керівник контрольної групи суб'єкта перевірки, аудиторські докази (факти), аудиторська гіпотеза, аудиторські спостереження (відомості), кількісний та якісний аналіз доказів, методика вибірки, акт перевірки, висновки та пропозиції Звіту, висновок за результатами розгляду Звіту, форми перевірок у порядку контролю.

Рекомендована література:

Основна: 2–7; 12; 15; 17; 19; 26; 29; 37; 41; 42; 46; 48.

Додаткова: 11; 13; 16; 19.

Інтернет-ресурси: 4–6; 8–11.

Назви тем презентацій

1. Вибір теми та об'єкта перевірки за результатами поглибленого аналізу інформації, який проводять посадові особи Рахункової палати.
2. Основні положення методики проведення аудиту ефективності використання державних коштів.
3. Аналіз причино-наслідкових зв'язків як важливий етап у фазі виконання аудиту ефективності діяльності.
4. Методи застосування вибірки при дослідженні об'єкта аудиту ефективності використання державних коштів.
5. Порядок розгляду акту аудиторської перевірки ефективності використання державних коштів.

Перелік проблемних та інших питань

1. Сутність аудиту ефективності згідно з положеннями Ревізійних стандартів INTOSAI.
2. Питання, що досліджуються при попередньому вивченні об'єкта аудиту ефективності використання державних коштів.
3. Елементи ефективності як економічної категорії.
4. Перевірка стану об'єкта контролю за рекомендаціями Рахункової палати як засіб оцінки дієвості аудиту ефективності використання державних коштів.

5. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Який склад державних фінансів і що вони характеризують?
2. Що таке «бюджет», його види?
3. Що являють собою державні доходи?
4. Відповідно до чого і за якими джерелами здійснюється формування фінансових ресурсів?
5. Яка мета створення міжнародної організації INTOSAI, її повноваження?
6. Яка структура управління INTOSAI?
7. Які мета і завданнями EUROSAI?
8. Яке членство Рахункової палати України, як вищого органу контролю державних фінансів, у складі INTOSAI та EUROSAI?
9. Розкрийте елементи аудиту ефективності.
10. Мета та завдання аудиту ефективності.
11. Охарактеризуйте групи користувачів результатів державного фінансового аудиту.
12. Які рішення можуть бути прийняті користувачами результатів державного фінансового аудиту?
13. З якою метою здійснюється документування результатів державного фінансового аудиту?
14. Що входить до складу робочих документів та від чого залежить їхній обсяг?
15. У чому полягають перший і другий етапи підготовки звіту за результатами державного фінансового аудиту?
16. Наведіть основні елементи аудиторського звіту.
17. Які методи можуть бути використані для оприлюднення результатів державного фінансового аудиту?
18. Поясніть зміст моніторингу визначення та відшкодування завданих збитків.
19. Якою є процедура інформування про результати державного фінансового аудиту правоохоронних органів?
20. У чому полягає перевірка правильності застосування фінансових санкцій за результатами державного фінансового аудиту?
21. Які прийоми реалізації результатів державного фінансового аудиту?
22. Які головні інформаційні потреби користувачів?
23. Що можна віднести до офіційних документів державного аудитора?
24. Яких принципів необхідно дотримуватись при складанні додаткової та супровідної документації за результатами державного фінансового аудиту?
25. Які основні методи оприлюднення результатів державного фінансового аудиту?

26. Який документ формується за результатами державного фінансового аудиту?

27. Що належить до податкових надходжень?

28. Що таке програмне забезпечення контролю?

29. Вкажіть інформацію, яку повинна включати робоча документація на програмне забезпечення методів аналізу системи контролю.

30. Що має забезпечити адміністрація аудиторів при оцінці ризику ними неефективності контролю комп'ютерної системи?

31. Які кроки містить оцінка ризику неефективності системи внутрішнього контролю у комп'ютерних інформаційних системах?

32. Охарактеризуйте, у яких випадках можуть виникати відхилення при використанні комп'ютерної обробки інформації.

33. Від чого залежить оцінка системи внутрішнього контролю установи чи підприємства, що використовують у своїй діяльності державні фінансові ресурси, в умовах використання комп'ютерних інформаційних систем?

34. Охарактеризуйте види державних цільових програм за спрямованістю та за суб'єктами, які їх затверджують.

35. Охарактеризуйте відомі Вам моделі оцінювання виконання бюджетних програм.

36. Розкрийте зміст методів оцінки ефективності виконання бюджетних програм.

37. Визначте зміст аудиту результативності діяльності щодо досягнення об'єктом аудиту визначених цілей та оцінки фактичного впливу діяльності у співставленні з очікуваним впливом.

38. Що є метою аудиту адміністративної діяльності? Розкрийте зміст основних підходів до реалізації аудиту адміністративної діяльності.

39. Наведіть чинники забезпечення виконання обов'язків управлінським персоналом об'єкта аудиту із запобігання фактам невідповідності нормативно-правовим документам.

40. Що має на меті аудит формування проекту бюджету?

41. Назвіть припущення, які використовуються під час підготовки бюджету.

42. Які основні завдання аудиту виконання державного та місцевого бюджетів?

43. У чому полягає оцінка обґрунтованості та ефективності здійснених видатків?

44. Охарактеризуйте етапи процесу аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

45. Охарактеризуйте некомерційні критерії ефективності управління господарською діяльністю.

46. Назвіть процедури аудиту фінансово-господарської діяльності бюджетних установ? Охарактеризуйте їх.

47. Назвіть зовнішні та внутрішні фактори ризику бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю суб'єктів господарювання при виконанні державного фінансового аудиту Державною аудиторською службою.

48. Охарактеризуйте елементи ефективності як економічної категорії.

49. Які питання досліджуються державними аудиторами Рахункової палати при попередньому вивченні об'єкта аудиту ефективності використання державних коштів?

50. Який порядок розгляду акту аудиторської перевірки ефективності використання державних коштів?

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

ТЕМА 1. Державний сектор економіки – галузь застосування державного фінансового аудиту

1. До поточних видатків належать:

- а) придбання основного капіталу;
- б) створення державних запасів;
- в) видатки на товари і послуги.

2. До зовнішніх операцій з кредитування бюджету належать операції з:

- а) надання кредитів органам державного управління інших рівнів;
- б) надання зовнішніх кредитів;
- в) надання кредитів підприємствам, установам, організаціям.

3. Капітальні трансферти належать до:

- а) капітальних видатків;
- б) нерозподілених видатків;
- в) поточних видатків.

4. Завдання формування та використання державних фінансових ресурсів реалізується через:

- а) функціонування механізму контролю за діяльністю бюджетних установ;
- б) створення бюджетів відповідного рівня;
- в) правильна відповідь відсутня.

5. До централізованих фінансових ресурсів належать:

- а) Пенсійний фонд України;
- б) оборотні кошти;
- в) кредит.

6. Децентралізовані фінансові ресурси не включають у себе:

- а) прибуток;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) Фонд соціального страхування на випадок безробіття.

7. До функцій системи управління державними фінансами не належать:

- а) регулювання;
- б) стимулювання;
- в) планування.

8. До основних напрямів розвитку системи управління державними фінансовими ресурсами належать:

- а) удосконалення системи прийняття рішень щодо використання державних фінансових ресурсів;
- б) удосконалення механізму виділення державних фінансових ресурсів та їхнього обороту;

в) усі відповіді правильні.

9. До принципів фінансового контролю не належить:

- а) гласність;
- б) незалежність;
- в) суб'єктивність.

10. До видів фінансового контролю не належить:

- а) муніципальний;
- б) регіональний;
- в) аудиторський.

11. До форм фінансового контролю належить:

- а) ревізія;
- б) моніторинг;
- в) усі відповіді правильні.

12. Завданнями аудиту державних фінансів є:

- а) аналіз адміністративних рішень;
- б) перевірка достовірності фінансової звітності;
- в) усі відповіді правильні.

13. До завдань планування ДФА відносять:

- а) вибір об'єкта аудиту;
- б) реалізацію аудиторських процедур;
- в) визначення мети внутрішнього аудиту.

14. Завданням контролю, як функції аудиту, є:

- а) зіставлення результатів внутрішнього аудиту з нормами;
- б) предмет аудиту;
- в) складання звіту та висновку про перевірку.

15. До процесу реалізації матеріалів внутрішнього аудиту відносять:

- а) визначення правил і прийомів внутрішнього аудиту;
- б) розробку плану аудиторських процедур;
- в) розробку заходів із усунення виявлених недоліків.

16. Функціональна класифікація видатків поділяє їх на групи:

- а) виходячи з їхнього змісту та характеру;
- б) для визначення переліку головних розпорядників бюджетних коштів;
- в) пов'язані з реалізацією функцій.

17. Надходження коштів від реалізації конфіскованого майна є складовою:

- а) податків на власність;
- б) трансфертів;
- в) інших неподаткових надходжень.

18. До організації як функції контролю належить:

- а) реалізація аудиторських процедур;

- б) розробка плану аудиторських процедур;
- в) предмет аудиту.

19. Зворотній зв'язок системи управління державними фінансами забезпечується виконанням функції:

- а) планування;
- б) регулювання;
- в) облік та контроль.

20. До податкових надходжень бюджету не включають:

- а) податок на нерухоме майно;
- б) єдиний податок;
- в) сума сплати за оренду цілісних майнових комплексів.

21. До принципів фінансового контролю відносять:

- а) незалежність;
- б) гласність;
- в) усі відповіді правильні.

22. До державних фінансів України належать:

- а) бюджет;
- б) централізовані та децентралізовані фонди;
- в) усі відповіді правильні.

23. Інспектування – це:

а) різновид державного фінансового контролю, що здійснюється у формі ревізії та полягає у документальній і фактичній перевірці певного комплексу чи окремих питань фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, яка повинна забезпечувати виявлення наявних факторів порушень законодавства, встановлення винних в їх допущенні посадових та матеріально-відповідальних осіб;

б) декларація системи цінностей та принципів, які спрямовують повсякденну роботу контролерів (аудиторів);

в) сукупність умов, які визначаються положеннями, викладеними в документах, створені і затверджені відповідними організаціями.

24. До завдань планування як функції аудиту не належить:

- а) визначення мети внутрішнього аудиту;
- б) предмет аудиту;
- в) участь у реалізації матеріалів внутрішнього аудиту.

25. Основними аспектами аудиту державних фінансів є:

- а) відіграє роль фактора подальшого розвитку ринкових відносин;
- б) торкає інтереси всіх фізичних і юридичних осіб;
- в) застосування програмно-цільового методу складання і виконання бюджету.

26. *Державні цільові фонди належать до:*

- а) децентралізованих фінансових ресурсів;
- б) централізованих фінансових ресурсів;
- в) правильної відповіді немає.

27. *Результатом аудиту є:*

- а) визнання, оцінка, твердження та розкриття, подані у звітах про одержання та використання державних фінансових ресурсів;
- б) оцінка ефективності діяльності установи, яка визначена розпорядником чи одержувачем бюджетних коштів;
- в) усі відповіді правильні.

28. *Що не належить до принципів фінансового контролю?*

- а) нерегулярність;
- б) незалежність;
- в) об'єктивність.

29. *До доходів бюджету не належать:*

- а) податкові надходження;
- б) трансферти;
- в) правильної відповіді немає.

30. *Різновиди аудиту державних фінансів за призначенням:*

- а) внутрішній та зовнішній;
- б) підтверджуючий, системно-орієнтований та ризико-орієнтований;
- в) фінансової звітності, спеціальний, податковий, на відповідність, господарської діяльності.

ТЕМА 2. Міжнародний досвід становлення та розвитку державного фінансового аудиту

1. Основною причиною виникнення аудиту державних фінансів у Стародавньому світі є:

- а) створення високоорганізованих держав на Близькому Сході;
- б) поява різних форм власності;
- в) ведення господарської діяльності цивілізаціями Близького Сходу;
- г) виокремлення двох суб'єктів господарювання – держави і маєтку роботодавця.

2. Перші вищі аудиторські установи почали створюватися в період:

- а) Стародавнього світу;
- б) Середньовічних часів;
- в) Епохи Відродження;
- г) світової економічної кризи сучасного світу.

3. У більшості розвинутих країн світу, у тому числі країнах Європейсько-го Союзу, здійснення державного фінансового контролю покладено на:

- а) Державну аудиторську службу;
- б) Міністерство фінансів;
- в) Рахункову палату;
- г) Державне казначейство.

4. У розвинутих країнах основними критеріями, за якими держава контролює роботу приватних і державних підприємств, є:

- а) обов'язковість відрахування до бюджету та реалізація урядових замовлень;
- б) ефективність господарської діяльності та реалізація урядових замовлень;
- в) обов'язковість відрахування до бюджету та ефективність господарської діяльності;
- г) ефективність господарської діяльності та ефективність внутрішнього контролю.

5. Різні підходи до проблеми організації та функціонування фінансового й адміністративного контролю в державному секторі економіки зумовлені:

- а) історично прийнятою в країні формою правління, ступінем демократичного розвитку суспільства;
- б) унормованою формою державного устрою;
- в) особливостями розподілу функціональних повноважень між гілками влади;
- г) усі відповіді правильні.

6. Які верховні інститути фінансового контролю зарубіжних країн можна виділити?

- а) Рахункові трибунали (суди);
- б) Рахункові (контрольні) палати;
- в) Національні управління аудиту;
- г) усі відповіді правильні.

7. Організаційна схема державного фінансового контролю зарубіжних країн передбачає існування в галузевих міністерствах власних ревізійних органів, які забезпечують:

- а) внутрішній контроль за правильністю витрачання державних коштів;
- б) зовнішній контроль за правильністю витрачання державних коштів;
- в) контроль за використанням бюджетних ресурсів;
- г) усі відповіді правильні.

8. Загальними елементами у правовому статусі сучасних верховних контрольних установ є:

- а) закріплена конституціями підзвітність парламенту;
- б) самостійність у питаннях планування й виконання аудиту;

- в) інституціональна незалежність від органів виконавчої влади;
- г) усі відповіді правильні.

9. *Чим забезпечується висока ефективність бюджетно-фінансового контролю в зарубіжних країнах?*

а) тим, що керівники вищих органів державного фінансового контролю призначаються й затверджуються парламентами на триваліший період, ніж терміни повноважень самих парламентів;

б) тим, що керівники вищих органів державного фінансового контролю призначаються й затверджуються на невеликий строк, менший від терміну повноважень самих парламентів;

в) тим, що керівні органи можуть бути покарані кримінально на строк до 10 років;

г) великою кількістю висококваліфікованих аудиторських фірм.

10. *В якому році було створено Міжнародну організацію вищих органів фінансового контролю INTOSAI?*

а) у 1947 році;

б) у 1953 році;

в) у 1973 році;

г) у 1977 році.

11. *Найбільш прийнятною для України системою державного фінансового контролю, з огляду на ідентичність структури та функцій цих органів, є система:*

а) Німеччини;

б) США;

в) Франції;

г) Англії.

12. *Вищим органом фінансового контролю в США є:*

а) Головне бюджетно-контрольне управління;

б) Головне контрольне управління;

в) Бюджетна служба Конгресу;

г) Національна аудиторська організація.

13. *Процедура зняття з посади Головного аудитора у Великій Британії відбувається:*

а) за пропозицією Парламенту;

б) за пропозицією Парламенту та за поданням прем'єр-міністра;

в) на підставі Королівського указу;

г) за пропозицією Парламенту та на підставі Королівського указу.

14. *Обов'язковою умовою ефективного забезпечення дієвого й оперативного контролю в більшості країн є наявність:*

- а) територіальних підрозділів;
- б) великої кількості висококваліфікованих аудиторських фірм;
- в) податкові органи, які контролюють рівень всіх надходжень і видатків;
- г) національних управлінь аудиту.

15. *Загальним елементом формування моделі дієвого державного фінансового контролю є:*

- а) необмеження у діяльності керівних посадових осіб;
- б) обмеження у діяльності керівних посадових осіб;
- в) дозвіл займатися будь-якою іншою оплачуваною діяльністю;
- г) інституціональна незалежність від органів виконавчої влади.

16. *Коли прийнято Лімську декларацію про керівні принципи фінансового контролю, якою проголошено первинні положення розвитку державного фінансового контролю у демократичних країнах?*

- а) у 1953 році;
- б) у 1977 році;
- в) у 1983 році;
- г) у 1987 році.

17. *Аудиторський комітет INTOSAI було створено в:*

- а) 1977 році;
- б) 1983 році;
- в) 1991 році;
- г) 1995 році.

18. *Рахункова палата України, як конституційний орган фінансово-економічного контролю, входить у всесвітню структуру INTOSAI з:*

- а) 1991 року;
- б) 1993 року;
- в) 1995 року;
- г) 1998 року.

19. *Європейська організація регіональних органів зовнішнього контролю державних фінансів (EUROSAI) створена в:*

- а) 1992 році;
- б) 1995 році;
- в) 1998 році;
- г) 2002 році.

20. *На Конгресі Європейської організації вищих органів фінансового контролю INTOSAI було прийнято рішення, згідно з яким Україна стала її членом у:*

- а) 1992 році;
- б) 1995 році;

- в) 1999 році;
- г) 2005 році.

21. Якими мовами готуються роботи INTOSAI?

- а) німецькою, англійською, арабською, іспанською та французькою;
- б) англійською, російською, арабською, іспанською та французькою;
- в) німецькою, англійською, італійською, іспанською та арабською;
- г) англійською, російською, іспанською, китайською та французькою.

22. Відома як «Magna Carta» контролю державних фінансів, що встановила філософські та концептуальні рамки діяльності INTOSAI, – це Декларація:

- а) Лімська;
- б) Токійська;
- в) Парижська;
- г) Вашингтонська.

23. Зовнішній фінансовий контроль INTOSAI покладено на Ревізійну Раду:

- а) EUROSAI;
- б) ООН;
- в) ЄС;
- г) НАТО.

24. Організаційною Хартією INTOSAI, яка прийнята на Вашингтонському Конгресі 1992 року та описує структуру організації, її членів, завдання та регламент, – це:

- а) Декларація INTOSAI;
- б) Статут INTOSAI;
- в) Стандарти INTOSAI;
- г) Звіти INTOSAI на Конгресах.

25. БОФК повинен виробити та прийняти політику і дотримуватися процедур, які мають на меті:

- а) сприяти удосконаленню роботи та виправленню виявлених недоліків;
- б) сприяти належному здійсненню заходів із забезпечення високої якості аудитів та звітів за результатами перевірок;
- в) забезпечувати добір персоналу високої якості та належної кваліфікації;
- г) усі відповіді правильні.

26. *Загальна основа системи стандартів державного аудиту була розроблена на базі:*

- а) Лімської декларації;
- б) Токійської декларації;
- в) Парижської декларації;
- г) а) і б);
- д) а) і в).

27. *До стратегічних цілей, завдань INTOSAI відносять:*

- а) підзвітність та професійні стандарти;
- б) інституційний розвиток;
- в) обмін знаннями та зразкова міжнародна організація;
- г) усі відповіді правильні.

28. *Характерним параметром ефективності аудиту верховних органів державного фінансового контролю ВОДФК є:*

- а) питома вага застосування об'єктами контролю запропонованих за підсумками аудиту рекомендацій;
- б) обсяги щорічної економії коштів на роботу рахункового відомства;
- в) щорічне зростання обсягу видатків державного та місцевого бюджетів;
- г) правильної відповіді немає.

29. *Показник, що відображає, якою мірою зумовлені цілі або були досягнуті цілі для специфічної діяльності або програми, а також взаємозв'язок між прогнозованим і реальним впливом на певну діяльність, – це:*

- а) економічність;
- б) результативність;
- б) продуктивність;
- г) витратність.

30. *Основними елементами аудиту ефективності використання державних коштів є:*

- а) перевірка економного використання організацією, яка перевіряється, державних коштів, витрачених на досягнення конкретних результатів її діяльності;
- б) перевірка продуктивності використання організацією трудових, фінансових та інших ресурсів, котрі перевіряються у процесі виробничої та іншої діяльності, а також використання інформаційних систем і технологій;
- в) перевірка результативності діяльності організації щодо виконання поставлених перед нею завдань, досягнення фактичних результатів у порівнянні з плановими показниками з урахуванням обсягу виділених для цього ресурсів;
- г) усі відповіді правильні.

ТЕМА 3. Правові й організаційні засади державного фінансового аудиту

1. Нормативно-правове регулювання являє собою:

- а) систему контролю місцевих та державних бюджетів;
- б) сукупність умов, що визначаються положеннями, викладеними в документах, які створені і затверджені відповідними організаціями;
- в) документ, що регулює фінансову, політичну та соціальну діяльність у країні.

2. Нормативно-правове регулювання державного фінансового аудиту поділяється на:

- а) державне і професійне;
- б) державне та місцеве;
- в) професійне та непрофесійне.

3. До державного нормативно-правового регулювання державного фінансового аудиту належать:

- а) Конституція України та звітність за минулий рік;
- б) закони та підзаконні акти;
- в) декларації та закони.

4. Закони як елемент нормативно-правового регулювання державного фінансового аудиту:

- а) визначають повноваження, функції, права, обов'язки і відповідальність суб'єктів;
- б) визначають принципи виконання, змісту та обсягу процедур;
- в) ідентифікують застереження щодо формулювання результатів.

5. Лімська декларація була прийнята у:

- а) липні 1983 року;
- б) жовтні 1977 року;
- в) квітні 1961 року.

6. До передумов прийняття Лімської декларації належить:

- а) пошук спрощеної системи регулювання економіки;
- б) наявність стратегічних рішень щодо розвитку аудиторських перевірок;
- в) потреби удосконалення адміністративної діяльності.

7. Основна мета Лімської декларації:

- а) забезпечення контролю фінансово-господарської діяльності підприємств;
- б) заклик до незалежності аудиту державних фінансів;
- в) досягнення стратегічних цілей розвитку економіки в цілому.

8. Види державного фінансового аудиту, відповідно до Лімської декларації:

- а) попередній аудит та аудит за фактом;
- б) попередній та поточний аудит;
- в) аудит за фактом і часовий аудит.

9. Аудит за фактом здійснюється:

- а) перед здійсненням окремих адміністративно-фінансових дій;
- б) під час здійснення окремих адміністративно-фінансових дій;
- в) після здійснення окремих адміністративно-фінансових дій.

10. Стандарти INTOSAI поділяються на:

- а) 4 категорії;
- б) 3 категорії;
- в) 5 категорій.

11. До категорій стандартів INTOSAI належать:

- а) системні принципи і базові принципи;
- б) базові принципи та загальні стандарти;
- в) загальні та конкретні стандарти.

12. Базові принципи являють собою:

- а) прогнози, передумови, логічні принципи та умови, що становлять підвалини розробки стандартів перевірки;
- б) формування і дотримання низки умов, зміст яких визначає концептуальні підходи до вирішення завдань, поставлених перед вищими органами контролю державних фінансів;
- в) створення умов для функціонування і розвитку контролерів-аудиторів.

13. Загальні стандарти являють собою:

- а) прогнози, передумови, логічні принципи та умови, що становлять підвалини розробки стандартів перевірки;
- б) формування і дотримання низки умов, зміст яких визначає концептуальні підходи до вирішення завдань, поставлених перед вищими органами контролю державних фінансів;
- в) створення умов для функціонування і розвитку контролерів-аудиторів.

14. Стандарти проведення державного фінансового аудиту передбачають:

- а) використання набутого досвіду стосовно ревізійної діяльності на підприємстві;
- б) виконання аудитором процедур, спрямованих на планування і виконання контрольних заходів, оцінку отриманих результатів і формування професійного судження аудитора;
- в) інформованість вищих органів контролю державних фінансів щодо діяльності аудиторів.

15. Стандарти проведення державного фінансового аудиту поділяються на:

- а) етичні та доступні;
- б) доступні та методологічні;
- в) етичні та методологічні.

16. До етичних стандартів проведення державного фінансового аудиту належать:

- а) сумлінність;
- б) керівництво;
- в) конкретність.

17. До методологічних стандартів проведення державного фінансового аудиту належить:

- а) неупередженість;
- б) планування;
- в) компетентність.

18. Доказова інформація належить до такої групи стандартів проведення державного фінансового аудиту, як:

- а) етичні;
- б) професійні;
- в) методологічні.

19. Визначення єдиного правила оформлення звітів для всіх без винятку ситуацій у державному фінансовому аудиті є:

- а) неможливим;
- б) можливим;
- в) забороненим.

20. Аудиторський звіт – це:

а) відповідним чином сформовані висновки контролера-аудитора та інші його міркування щодо всіх фінансових відомостей загалом, викладені за результатами фінансового контролю законності, а також звіт, підготовлений після завершення контролю ефективності;

б) документація стосовно фінансово-господарської діяльності попереднього року;

в) чітко сформований висновок керівництва підприємства чи організації стосовно прибутку та витрат за поточний період.

21. Кодекс етики – це:

а) чітко сформовані норми правового регулювання діяльності контролера-аудитора під час виїзної перевірки;

б) певні межі, яких необхідно дотримуватись кожному аудиторіві;

в) декларація системи цінностей та принципів, які спрямовують повсякденну роботу контролерів (аудиторів).

22. Кодекс етики був ухвалений у:

- а) листопаді 1998 року;
- б) квітні 1995 року;
- в) січні 1992 року.

23. *Політичний нейтралітет являє собою:*

а) принцип аудиту державних фінансів, який передбачає, що суб'єкт контролю державних фінансів повинен дотримуватися політичного нейтралітету у дійсності та на словах;

б) нейтралітет щодо політичної діяльності в країні відповідно до історичного досвіду певної країни;

в) відповідні засади у сфері діяльності приватних аудиторів.

24. *Незалежність як один із принципів Кодексу етики являє собою:*

а) відносну гнучкість та стабільність діяльності аудиторів;

б) принцип аудиту державних фінансів, що визначається необхідністю того, щоб аудитори були незалежними від зацікавлених зовнішніх груп;

в) засади аудиторської діяльності, що опираються на зарубіжний досвід.

25. *Право на здійснення аудиторської діяльності мають:*

а) аудиторські фірми, що включені до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів;

б) незалежні аудитори, що отримали сертифікат аудитора;

в) державні аудитори, що виконують державний фінансовий аудит.

26. *Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC) розробляються і затверджуються:*

а) Державним казначейством України;

б) Міжнародною федерацією бухгалтерів;

в) Міжнародним Валютним Фондом.

27. *Повноваження Рахункової палати України поділяються на:*

а) економічні і методичні;

б) політичні й організаційні;

в) організаційні та методичні.

28. *До методичних повноважень Рахункової палати України належать:*

а) завдання контролю;

б) форми контролю;

в) основи контролю.

29. *Суб'єктом державного фінансового аудиту в Україні є:*

а) Державна аудиторська служба;

б) Державна фіскальна служба;

в) Міністерство фінансів України.

30. *Суб'єктом державного фінансового контролю, до повноважень якого входить дослідження використання бюджетних коштів, є:*

а) Державна аудиторська служба;

б) Державне казначейство України;

в) Міністерство фінансів України.

ТЕМА 4. Планування державного фінансового аудиту

1. Планування контрольних заходів – це:

а) процес визначення змісту, обсягу і терміну виконання процедур, спрямованих на досягнення визначених цілей, та осіб, яким делеговані відповідні для цього повноваження;

б) процес визначення змісту цілей для поєднання ресурсів уповноважених суб'єктів;

в) створення умов найкращого поєднання ресурсів уповноважених суб'єктів для вирішення завдань контролю та усунення паралелізму та дублювання в роботі суб'єктів;

г) документи, що визначають напрями їхньої діяльності, спрямовані на реалізацію основних функцій.

2. Метою планування контрольних заходів є:

а) планування на рівні установи, яку визначено як суб'єкт контролю, має на меті визначення основних заходів;

б) створення умов найкращого поєднання ресурсів уповноважених суб'єктів для вирішення завдань контролю та усунення паралелізму та дублювання в роботі суб'єктів;

в) рішення про виконання контрольних заходів на певних об'єктах, у зв'язку з чим визначаються особи, які у складі групи (бригади) отримують повноваження на виконання контрольних процедур;

г) створення плану виконання контрольних процедур групою на конкретному об'єкті передують дії, спрямовані на отримання інформації щодо функціонування об'єкта.

3. На яких рівнях здійснюється планування контрольних заходів?

а) рівень установи, яка є суб'єктом контролю;

б) рівень групи (бригади) виконавців контрольних процедур;

в) рівень безпосередніх виконавців контрольних процедур;

г) усі відповіді првильні.

4. На який термін здійснюється планування контрольних заходів на рівні установи?

а) довготривалий;

б) середньотривалий;

в) короткотривалий;

г) термін не передбачено.

5. Одним із завдань складання плану виконання контрольного заходу на конкретному об'єкті є:

а) плановість;

б) виявлення порушень;

- в) мінімізація ризику;
- г) перевірка звітності.

6. Чи мають можливість державні аудитори під час планування своєї роботи враховувати регулярність виконання контрольних заходів?

- а) не мають можливості;
- б) мають постійну можливість;
- в) мають можливість періодично;
- г) мають разову можливість.

7. Який взаємозв'язок існує між рівнем суттєвості інформації та ступенем аудиторського ризику?

- а) прямий;
- б) зворотний;
- в) пересічний;
- г) немає між ними взаємозв'язку.

8. Інформація є суттєвою, якщо:

- а) документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі;
- б) її пропуск або неправильне відображення може вплинути на економічне рішення користувачів, прийняте на основі фінансових звітів або інших джерел;
- в) універсальна субстанція, що пронизує усі сфери людської діяльності, слугує провідником знань та думок, інструментом спілкування, взаєморозуміння та співробітництва, утвердження стереотипів мислення та поведінки;
- г) комунікація та зв'язок, у процесі якого усувається невизначеність.

9. Суттєві помилки – це:

- а) відхилення інформації або її відсутність, що може впливати на економічні рішення користувачів, які приймаються на підставі даних фінансової звітності підприємства;
- б) навмисно неправильне відображення і представлення даних обліку і звітності службовими особами та керівництвом підприємства;
- в) ненавмисне перекручення фінансової інформації в результаті арифметичних чи логічних помилок в облікових записах і розрахунках, недогляду в дотриманні повноти обліку, неправильного представлення в обліку фактів господарської діяльності, наявності складу майна, вимог і зобов'язань та невідповідне відображення записів в обліку;
- г) помилки, виявлені в поточному періоді, які є настільки значними, що інформація одного або кількох попередніх періодів не може далі вважатися достовірною на дату їх випуску.

10. Сукупність не виправлених викривлень охоплює:

- а) конкретні викривлення, виявлені аудитором, у тому числі прямиї вплив не виправлених викривлень, виявлених під час аудиту в попередніх періодах;
- б) найкращу можливу аудиторську оцінку інших викривлень, що їх неможна конкретно визначити (тобто прогнозованих помилок);
- в) обґрунтовує зміст та обсяг аудиторських процедур та дозволяє аудитору визначити пріоритетні питання, які мають бути вирішені для досягнення мети державного фінансового аудиту;
- г) відповіді а) і б).

11. Ризик отримання неадекватних результатів аудиту (аудиторський ризик) може бути визначений як:

- а) угоди і господарські операції, платежі, які на думку аудитора є зайвими, недоречними або надмірними за певних обставин;
- б) розширення аудиторських процедур або внесення управлінським персоналом змін до фінансових звітів;
- в) ймовірність висловлення аудитором неадекватного професійного судження щодо перевіреної інформації;
- г) оформлення заздалегідь неправильних або сфальсифікованих документів бухгалтерського обліку і записів у регістрах бухгалтерського обліку.

12. Чинники, які визначають характер аудиторського ризику та його оціночне значення:

- а) чинники, обумовлені функціонуванням об'єкта аудиту;
- б) чинники, які визначаються змістом і обсягом процедур, виконаних аудитором, та оцінкою їх результатів;
- в) чинники, які визначаються особливостями взаємодії аудитора і контролюваного об'єкта;
- г) усі відповіді правильні.

13. До елементів аудиторського ризику належать:

- а) внутрішній ризик, ризик неефективності системи внутрішнього контролю об'єкта державного фінансового аудиту та ризик невиявлення;
- б) внутрішній ризик та зовнішній ризик;
- в) ризик неефективності системи внутрішнього контролю об'єкта державного фінансового аудиту, зовнішній ризик та ризик невідповідності;
- г) ризик невиявлення та ризик обмеження в доступі до інформації.

14. Внутрішній ризик визначається як:

- а) можливість викривлення інформації, яка перевіряється, за умови відсутності відповідних заходів внутрішнього контролю;
- б) ймовірність того, що виникненню викривлень в інформації, яка перевіряється, не можна буде своєчасно запобігти;

в) ймовірність того, що процедури, які виконує аудитор, не виявлять викривлень в інформації під час перевірки;

г) відхилення, внаслідок недотримання протягом звітного періоду прийнятої облікової політики.

15. Ризик неефективності системи внутрішнього контролю становить:

а) здійснені та допущені помилки персоналом з формування облікової інформації;

б) можливість викривлення інформації, яка перевіряється, за умови відсутності відповідних заходів внутрішнього контролю;

в) ймовірність того, що виникненню викривлень в інформації, яка перевіряється, не можна буде своєчасно запобігти за допомогою систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;

г) ймовірність того, що процедури, які виконує аудитор, не виявлять викривлень в інформації під час перевірки.

16. Ризик невиявлення – це:

а) ймовірність того, що виникненню викривлень в інформації, яка перевіряється, не можна буде своєчасно запобігти за допомогою систем бухгалтерського обліку;

б) ймовірність того, що процедури, які виконує аудитор, не виявлять викривлень в інформації під час перевірки;

в) відхилення інформації або її відсутність, що може впливати на економічні рішення користувачів, які приймаються на підставі даних фінансової звітності підприємства;

г) можливість викривлення інформації, яка перевіряється, за умови відсутності відповідних заходів внутрішнього контролю.

17. Єдиною складовою ризику отримання неадекватних результатів аудиту, на яку може впливати сам аудитор, є:

а) ризик отримання неадекватних результатів;

б) ризик неефективності системи внутрішнього контролю;

в) ризик невиявлення;

г) внутрішній ризик.

18. Для розрахункового значення величини аудиторського ризику є справедливою нерівність:

а) $0 \% < AR < 5 \%$;

б) $0 \% < AR = 1 \%$;

в) $0 \% > AR > 1 \%$;

г) $0 \% = AR < 5 \%$.

19. До чинників внутрішнього ризику відносять:

- а) чинники невизначеності при прийнятті управлінських рішень;
- б) чинник ризику страхування;
- в) чинники, обумовлені функціонуванням об'єкта аудиту;
- г) чинник формування об'єкта аудиту.

20. До чинників ризику неефективності системи внутрішнього контролю відносять:

- а) чинники, обумовлені функціонуванням об'єкта аудиту;
- б) чинники, що визначаються взаємодією аудитора і контрольованого об'єкта;
- в) чинники, обумовлені формуванням і використанням об'єкта аудиту;
- г) чинники, що визначаються змістом і обсягом аудиторських процедур.

ТЕМА 5. Аудит ефективності виконання бюджетних програм

1. Аудит ефективності виконання бюджетних програм – це:

а) систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети та завдань, виконання яких пропонує та здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій;

б) конкретні цілі, яких необхідно досягти в результаті виконання бюджетної програми протягом відповідного бюджетного періоду і які можна оцінити за допомогою результативних показників;

в) форма контролю, яка спрямована на визначення ефективності використання бюджетних коштів для реалізації запланованих цілей та встановлення факторів, які цьому перешкоджають;

г) форма контролю, яка є сукупністю дій зі збору та аналітичного опрацювання статистичних і звітних даних, матеріалів ревізій та перевірок, іншої публічної інформації, спрямованих на визначення рівня ефективності державних вкладень для реалізації запланованих цілей, встановлення факторів, які перешкоджають досягненню максимального результату при використанні визначеного обсягу трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, та обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності використання державних ресурсів.

2. До завдань програмно-цільового методу планування бюджетних видатків не належить:

- а) затвердження всіх видатків бюджету у вигляді програм;
- б) розробка кількісних та якісних вимірів і цілей для кожної програми;
- в) чітке визначення мети програми, її завдань та конкретних показників ефективності;
- г) підвищення якості розроблення бюджетної політики, ефективності розподілу і використання бюджетних коштів.

3. Тема аудиту ефективності:

а) дослідження ефективності управління державними ресурсами при виконанні конкретно визначеної бюджетної програми;

б) загальновідомі недоліки програми, які визначаються під час попереднього ознайомлення з досліджуваною бюджетною програмою;

в) припущення ревизора щодо причини виникнення та існування проблем, недосконалої певних позицій в організації виконання бюджетних цільових програм;

г) визначені нормативно-правовими актами основні цілі, яких необхідно досягти в результаті виконання конкретної бюджетної програми.

4. Не є етапом проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм:

а) підготовка до аудиту;

б) проведення аудиту;

в) систематизація аудиту;

г) реалізація результатів аудиту;

5. Показники затрат відображають:

а) кількість вироблених одиниць продукції, наданих послуг або кількість споживачів, яким були надані послуги державною установою в рамках програм;

б) наскільки послуга досягла своєї мети або виконала завдання, задовольнила потребу споживача або задовольнила загальноприйняті вимоги галузевого стандарту;

в) наскільки державні послуги надаються за рахунок найменших витрат;

г) обсяг та структуру матеріальних, трудових, фінансових ресурсів, залучених (витрачених) на виконання бюджетної програми.

6. Ефективність – це:

а) результати в порівнянні із цілями, зіставлені з використаними для досягнення цих цілей ресурсами;

б) співвідношення між продуктом у вигляді товарів, послуг тощо та ресурсами, використаними для їхнього виробництва;

в) мінімізація вартості ресурсів, спрямованих на діяльність, з огляду на відповідну якість;

г) правильної відповіді немає.

7. Основним критерієм ефективності за Парето є:

а) результативність та економічність;

б) наявність або відсутність розтрати ресурсів;

в) соціальна справедливість;

г) державний аудит.

8. Який із підходів не належить до підходів реалізації завдань адміністративної діяльності?

- а) орієнтація на результати;
- б) орієнтація на завдання;
- в) орієнтація на проблеми;
- г) орієнтація на заохочення.

9. Абсолютним показником виконання бюджетної цільової програми не може бути:

- а) загальна сума видатків за програмою;
- б) обсяги ресурсів кожного виду, що використовуються під час виконання програми;
- в) обсяги змінних і постійних витрат;
- г) частка кожного виду видатків у загальній структурі видатків за програмою.

10. Відносним показником економічності є:

- а) сума видатків у грошовому виразі на одиницю показника продукту;
- б) обсяги ресурсів кожного виду, що використовуються під час виконання програми;
- в) загальна сума видатків за програмою;
- г) обсяги змінних і постійних витрат.

11. Показником результативності не може бути:

- а) вплив на престиж держави;
- б) ступінь досягнення запланованих цілей;
- в) співвідношення кінцевих результатів програми до обсягу вхідних ресурсів;
- г) співвідношення обсягу вихідного продукту і кінцевих результатів програми.

12. До завдань бюджетних програм не належить:

- а) чітке визначення цілей і завдань, на досягнення яких витрачаються державні кошти;
- б) посилення відповідальності головного розпорядника бюджетних коштів за дотриманням відповідності бюджетних програм;
- в) забезпечення оцінки діяльності учасників бюджетного процесу;
- г) розмежування відповідальності за використання бюджетних коштів.

13. Показники якості відображають:

- а) співвідношення обсягу вихідного продукту і кінцевих результатів програми;
- б) обсяги та структури ресурсів, що забезпечують виконання бюджетної програми;
- в) якість вироблених товарів (виконаних робіт, наданих послуг);
- г) загальну суму видатків за програмою.

14. Незалежне дослідження діяльності осіб, відповідальних за формування і використання державних фінансових ресурсів, зокрема у процесі виконання бюджетних програм, з метою вдосконалення системи управління – це:

- а) бюджетна програма;
- б) аудит адміністративної діяльності;
- в) мета аудиту ефективності;
- г) державна цільова програма.

15. Який із варіантів не є чинником, що визначає зміст критеріїв аудиту адміністративної діяльності?

- а) зміни в системах;
- б) проблеми управління;
- в) ризики;
- г) результати поточних перевірок.

16. Основними джерелами інформації, що можуть бути використані в аудиті адміністративної діяльності, є:

- а) планові показники, що закладені в кошторисі бюджетних установ та в паспортах бюджетних програм;
- б) фактичні результати виконання програм;
- в) звітні показники, що закладені в кошторисі бюджетних установ та в паспортах бюджетних програм;
- г) звітні результати виконання програми.

17. До змісту Звіту про виконання паспорта бюджетної програми не входить:

- а) виконання видатків у розрізі територій;
- б) виконання видатків на реалізацію державних цільових програм, які виконуються в межах бюджетної програми за звітний період;
- в) напрями витрачання коштів за звітний період;
- г) виконання за видатками та наданими кредитами за бюджетною програмою.

18. Модель оцінювання виконання бюджетних програм, яка характеризується тим, що фахівцям доручається оцінювання програм з урахуванням власних професійних критеріїв і стандартів якості діяльності, – це:

- а) модель оцінювання досягнення мети;
- б) модель ефективності;
- в) професійна модель;
- г) модель результативності.

19. Аналіз Фортіорі:

- а) робляться всі можливі спроби довести, що запропонована альтернатива є найменш привабливою;

б) пропонується кілька комбінацій можливих значень і розв'язується проблема для кожного сценарію;

в) аналіз сильних і слабких сторін предмета, явища, процесу можливостей щодо змін на краще та загроз щодо його позитивного розвитку;

г) порівняння параметрів роботи окремих функцій.

20. Аналіз сильних і слабких сторін предмета, явища, процесу можливостей щодо змін на краще та загроз щодо його позитивного розвитку – це:

а) аналіз найгіршого випадку;

б) SWOT-аналіз;

в) підхід Монте-Карло;

г) аналіз сценарію.

ТЕМА 6. Методика перевірки фінансової звітності в державному фінансовому аудиті

1. Назвіть вид документації, в якій фіксуються процес та результати державного фінансового аудиту, називається:

а) робочою;

б) поточною;

в) публічною.

2. Аудиторський висновок – це:

а) документ, в якому фіксуються процес та результати державного фінансового аудиту;

б) документ, що складений відповідно до стандартів аудиту та передбачає надання впевненості користувачам щодо відповідності фінансової звітності або іншої інформації концептуальним основам, які використовувалися при її складанні.

в) офіційний документ, що містить результати проведеного державного фінансового аудиту, а також висновки, пропозиції і рекомендації щодо усунення існуючих фактів неефективного використання бюджетних коштів, а також поліпшення управління даними коштами.

3. Оприлюднені результати державного фінансового аудиту:

а) оприлюднюються з дотриманням законодавчих вимог щодо збереження державної таємниці;

б) обов'язково оприлюднюються;

в) правильна відповідь відсутня.

4. Що не належить до конфіденційної інформації?

а) інформація про особливості діяльності підприємства певної галузі;

б) про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту;

в) усі відповіді правильні.

5. *Відображення результатів державного фінансового аудиту, їхня оцінка викладаються у:*

- а) доповіді;
- б) протоколи;
- в) звіті.

б. *Аудиторський ризик – це...:*

- а) ризик хибного висновку після завершення усіх аудиторських процедур;
- б) ризик організації аудиторського процесу;
- в) ризик вибору інформації.

7. *Звітність про виконання бюджету – це:*

а) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установ за звітний період, яка складається для користувачів з метою прийняття відповідних рішень;

б) метод узагальнення планових і звітних показників, приведених у таку систему, яка характеризує виконання бюджету, зобов'язань, затверджених кошторисами за відповідний звітний період;

в) система узагальнених показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік).

8. *Фінансова звітність бюджетних установ – це:*

а) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установ за звітний період, яка складається для користувачів з метою прийняття відповідних рішень;

б) метод узагальнення планових і звітних показників, приведених у таку систему, яка характеризує виконання бюджету, зобов'язань, затверджених кошторисами за відповідний звітний період;

в) система узагальнених показників, які характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік).

9. *Робоча документація – це:*

а) записи, за допомогою яких аудитор фіксує проведені процедури перевірки, тести, отриману інформацію і відповідні висновки, які здійснюються під час проведення державного фінансового аудиту;

б) спосіб оформлення господарських операцій відповідними документами, призначений для первинного спостереження за господарськими операціями як обов'язкова умова відображення їх в обліку;

в) правильної відповіді немає.

10. *Найбільш надійним при перевірці є аудиторські твердження, одержані:*

- а) за допомогою персоналу об'єкта перевірки;
- б) від третіх осіб;

- в) з пояснень посадових осіб керівників об'єкта перевірки;
- г) безпосередньо аудитором.

11. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) – це:

- а) звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства;
- б) звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді (місяць, квартал, рік);
- в) звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

12. Звіт про рух грошових коштів – це:

- а) звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді (місяць, квартал, рік);
- б) звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства;
- в) звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

13. Звіт про власний капітал – це:

- а) звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді (місяць, квартал, рік);
- б) звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства;
- в) звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

14. Користувачі фінансової звітності – це:

- а) фізичні особи;
- б) юридичні особи;
- в) фізичні і юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для ухвалення рішень.

15. Тести контролю – це:

- а) процедура перевірки доцільності та ефективності контролю;
- б) процедури, які здійснюються з метою отримання аудиторських доказів відносно належної організації та ефективності функціонування систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю;
- в) усі відповіді правильні.

16. Документація, оформлена відповідно до вимог чинних нормативно-правових документів, яка містить систематизовану і впорядковану певним чином інформацію про характеристики та результати діяльності суб'єкта – це:

- а) система бухгалтерського обліку;
- б) фінансова звітність;
- в) фінансова документація.

17. Фінансова звітність, що містить інформацію про виконання бюджетів, складається:

- а) органами Державної аудиторської служби;
- б) Міністерством фінансів;
- в) розпорядниками бюджетних коштів.

18. Що з нижче перерахованого належить до фінансової звітності бюджетних установ та підприємств?

- а) звіт про рух грошових коштів;
- б) звіт про надходження і використання коштів загального фонду;
- в) звіт про надходження і використання коштів спеціального фонду.

19. У звіті про надходження та використання коштів загального фонду відображають:

- а) поточні, капітальні та нерозподілені видатки;
- б) фінансові результати від операційної діяльності бюджетної установи;
- в) видатки розвитку та видатки на фінансування бюджетних цільових програм.

20. У Звіті про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ, відображають:

- а) фінансування з вищих бюджетів;
- б) благодійні внески, гранти, дарунки;
- в) доходи від надання платних послуг.

ТЕМА 7. Методичні аспекти проведення державного фінансового аудиту

1. Аудит формування проекту бюджету будь-якого рівня має на меті:

а) виконання дохідної та видаткової частин державного або місцевого бюджету;

б) висловлення судження аудиторів, чи відповідають показники їхньої дохідної та видаткових частин запланованим значенням, викладеним у Законі України про Державний бюджет та рішеннях місцевих органів влади щодо відповідних бюджетів на визначений рік;

в) оцінювання адекватності перспективної інформації, яка визначатиме очікувані напрями та способи формування і використання державних фінансових ресурсів.

2. Інформація, підготовлена на основі припущень щодо майбутніх подій, які, як очікують відповідальні особи, відбудуться, і дій, що їх відповідальні особи мають намір здійснити на дату підготовки інформації:

- а) прогнозна фінансова інформація;
- б) прогноз;
- в) перспективна оцінка.

3. *Основний документ, який визначає процедури формування бюджету, є:*

- а) Бюджетний кодекс України;
- б) Конституція України;
- в) Цивільний кодекс України.

4. *До прийняття завдання з перевірки прогнозової інформації аудитор не розглядає:*

- а) характер припущень, тобто, чи є вони припущеннями про найкращу оцінку, чи гіпотетичними припущеннями;
- б) період, який охоплюється інформацією;
- в) точність прогнозової інформації, підготовленої за попередні періоди, і причини суттєвих розбіжностей.

5. *Проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період ґрунтується на:*

а) прогнозних макропоказниках економічного і соціального розвитку України на наступний бюджетний період із зазначенням показників обсягу валового внутрішнього продукту, індексів споживчих та гуртових цін;

б) оцінюванні адекватності перспективної інформації, яка визначатиме очікувані напрями та способи формування і використання державних фінансових ресурсів;

в) динаміки економічного зростання, курсу національної валюти, стану платіжного балансу, можливості доступу до ринків запозичень і капіталу, рівня інфляції.

6. *Головні розпорядники бюджетних коштів несуть відповідальність за:*

- а) своєчасність, достовірність та зміст поданих місцевим фінансовим органам бюджетних запитів;
- б) своєчасність поданих місцевим фінансовим органам бюджетних запитів;
- в) контроль та зміст поданих місцевим фінансовим органам бюджетних запитів.

7. *Аудит виконання державного та місцевих бюджетів має на меті:*

а) сприяння у забезпеченні правильності ведення бухгалтерського обліку, законності й ефективності використання бюджетних коштів, державного і комунального майна, формування достовірної фінансової звітності та організації дієвого внутрішньогосподарського фінансового контролю;

б) висловлення судження аудиторів, чи відповідають показники їхньої дохідної та видаткових частин запланованим значенням, викладеним у Законі України про Державний бюджет та рішеннях місцевих органів влади щодо відповідних бюджетів на визначений рік;

в) підготовку висновку щодо достовірності річної фінансової звітності, складання, узгодження та підписання аудиторського звіту та реалізація результатів дослідження.

8. Основними завданнями аудиторського дослідження виконання державного та місцевого бюджетів є:

а) оцінка відповідності фактичних джерел формування дохідної частини запланованим, визначення своєчасності надходжень із кожного джерела;

б) сприяння у забезпеченні правильності ведення бухгалтерського обліку, законності й ефективності використання бюджетних коштів;

в) оцінка законності ризикових операцій, правильності їхнього відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

9. З яких етапів складається процес аудиту діяльності суб'єктів господарювання?

а) заходи щодо планування аудиту з метою збору інформації; процедури підготовки програми проведення аудиту; перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності; формування звіту про результати аудиту;

б) заходи щодо вибору об'єкта аудиту; процедури підготовки програми проведення аудиту; перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності; формування звіту про результати аудиту;

в) заходи щодо планування аудиту з метою збору інформації; процедури підготовки програми проведення аудиту; перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності; формування звіту про результати аудиту; прийняття рішень або бездіяльність посадових осіб суб'єкта господарювання.

10. На першому етапі аудиту діяльності суб'єктів господарювання виконуються:

а) процедури підготовки програми проведення аудиту з урахуванням його плану;

б) перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання;

в) заходи щодо планування аудиту з метою збору інформації про правове забезпечення фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, систему управління, зокрема, організацію внутрішнього контролю, та досягнення суб'єктом господарювання визначених цілей і завдань або набуття кращого досвіду діяльності інших суб'єктів господарювання.

ТЕМА 8. Особливості проведення державного фінансового аудиту в умовах використання інформаційних технологій обробки економічної інформації

1. З чим пов'язані проблеми, які вирішують сучасні засоби обробки економічної інформації у системі управління державних фінансів?

а) з якістю і швидкістю формування інформації;

б) накопичення інформації;

в) передавання і використання інформації;

г) усі відповіді правильні.

2. З чим доводиться мати справу аудиторам в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем?

- а) із комп'ютеризованим бухгалтерським обліком, формуванням планових і звітних показників формування та використання державних фінансових ресурсів;
- б) із комп'ютеризованою системою фінансового обліку, формуванням та розподілом доходів державного бюджету;
- в) із комп'ютеризованим формуванням фінансової звітності та цільовим використанням бюджетних коштів;
- г) правильної відповіді немає.

3. Що таке комп'ютерна інформаційна система?

- а) сукупність процедур, що забезпечують відповідний запис операцій, що попереджають та реєструють помилки;
- б) програми, що виконують загальні функції, наприклад, операційна система;
- в) сукупність умов поєднання технічних і програмних засобів з метою формування, накопичення, зберігання, передавання та використання інформації;
- г) правильної відповіді немає.

4. Розповсюдження комп'ютерних систем, підвищення їх складності обумовило створення такої сфери аудиту державних фінансів, як:

- а) оперативний аудит;
- б) комп'ютерний аудит;
- в) програмний аудит;
- г) апаратний аудит.

5. Що таке апаратні засоби?

- а) обладнання та прилади, з яких складається комп'ютер;
- б) програми, що виконують загальні функції;
- в) системи управління стосовно введення, обробки та виведення даних;
- г) набір програм для обробки даних.

6. Обиріть правильне визначення документації для ДФА в умовах використання інформаційних технологій обробки економічної інформації:

- а) опис структур і системи управління стосовно введення, обробки та виведення даних;
- б) сукупність річної звітності бюджетної установи за рік;
- в) інформація про господарські операції;
- г) усі відповіді правильні.

7. На які аспекти державного фінансового аудиту впливають комп'ютерні інформаційні системи?

- а) на планування та вивчення системи внутрішнього контролю;
- б) на збір фактичних даних про систему контролю та господарські операції;

- в) на залишки на бухгалтерських рахунках;
- г) усі відповіді правильні.

8. Використання комп'ютерних інформаційних систем у системі управління державними фінансами може вимагати від аудитора:

а) залучення фахівців із комп'ютерних технологій, що застосовуються установами та підприємствами, та опанування аудитором знаннями у сфері електронної обробки даних і контролю;

б) володіння фінансовою звітністю установи та залучення фахівців, які розуміються у цій сфері;

в) аналіз виконання тестів контролю і процедур перевірки за сутністю;

г) усі відповіді правильні.

9. У чому полягає вплив комп'ютерних інформаційних систем на організацію і методику державного фінансового аудиту?

а) в аналізі властивого ризику і ризику системи контролю, розробки і виконання тестів контролю і процедур перевірки за сутністю;

б) у необхідності врахування додаткових аспектів під час планування та виконання аудиторських процедур, отримання аудиторських доказів та їх оцінювання;

в) у двобічному функціонуванні комп'ютерних інформаційних систем на роботу аудитора;

г) в отриманні достатньо релевантних доказів, що робота фахівця-експерта відповідає цілям аудиту.

10. На чому має ґрунтуватися доцільність використання в державному фінансовому аудиті комп'ютерних інформаційних технологій?

а) на аналізі властивого ризику і ризику системи контролю, розробки і виконання тестів контролю і процедур перевірки за сутністю;

б) на результатах зіставлення зиску, який одержується внаслідок переваг такого використання, та пов'язаних із ним витрат;

в) на зберіганні даних бухгалтерського обліку та передачі фінансової інформації, що може впливати на системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю установи чи підприємства;

г) на вивченні системи внутрішнього контролю та зборі фактичних даних про систему контролю.

11. Чим обумовлена потреба у захисті інформації, що використовується під час діяльності суб'єктів та об'єктів державного фінансового аудиту?

а) можливостями несанкціонованого доступу до комп'ютерної інформаційної системи з боку осіб, які не мають відповідних повноважень;

б) набуття непридатного для функціонування стану технічних засобів;

- в) відхилень у роботі програмних продуктів;
- г) усі відповіді правильні.

12. Загальна мета та обсяг державного фінансового аудиту:

- а) не змінюються в середовищі комп'ютерних інформаційних систем;
- б) змінюються в середовищі комп'ютерних інформаційних систем;
- в) коливається в середовищі комп'ютерних інформаційних систем;
- г) немає правильної відповіді.

13. На що може вплинути застосування комп'ютерних інформаційних систем?

- а) на способи обробки;
- б) на зберігання даних бухгалтерського обліку;
- в) на передачу фінансової інформації;
- г) усі відповіді правильні.

14. Що мають отримати аудитори на етапі планування?

- а) дані тесту, які використовуються для забезпечення завдань контролю;
- б) додаткову інформацію стосовно об'єкта аудиту, в діяльності якого використовуються комп'ютерні інформаційні системи;
- в) усі дані, що зберігаються у базі;
- г) правильної відповіді немає.

15. За допомогою чого може бути повністю комп'ютеризована система бухгалтерського обліку підприємства чи установи або її частина?

- а) за допомогою процесора;
- б) за допомогою пристрою збереження інформації;
- в) за допомогою персонального комп'ютера;
- г) правильної відповіді немає.

16. Що не входить до функцій інтерактивної комп'ютерної системи?

- а) введення операцій;
- б) редагування;
- в) наведення довідок;
- г) запити про надання звітів.

17. Яке питання може розглянути аудитор на етапі виконання аудиторських процедур?

- а) питання про використання аудиторських програм;
- б) питання про застосування комп'ютерних систем безпосередньо з метою отримання та оцінки аудиторських доказів;
- в) питання про застосування комп'ютерних систем безпосередньо з метою отримання та оцінки аудиторських прикладних програм;
- г) правильної відповіді немає.

18. З чого складається програмне забезпечення контролю?

- а) із двох компонентів – баз даних і систем управління базами даних;
- б) із комп'ютерних програм, які використовуються аудитором як частина процедур перевірки;
- в) з інтерактивних комп'ютерних систем;
- г) правильної відповіді немає.

19. Що використовують для тестування системи внутрішнього контролю?

- а) фіктивний модуль;
- б) пасивний модуль;
- в) класичний модуль;
- г) активний модуль.

20. Більшість комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку виконують дії, які неможливо:

- а) візуально прослідкувати;
- б) розповсюдити;
- в) передати;
- г) правильної відповіді немає.

ТЕМА 9. Узагальнення результатів та реалізація матеріалів державного фінансового аудиту

1. Аудиторський звіт – це:

а) систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети та завдань, виконання яких пропонує та здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій;

б) документ, який складається керівником аудиторської групи у встановленому порядку за результатами дослідження ефективності виконання бюджетної програми, визначення недосконалих позицій в організації її виконання, впливу цих недоліків на досягнення запланованих цілей та розробки обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання державних ресурсів;

в) комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, які спрямовані на розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць, здійснюються з використанням коштів Державного бюджету України та узгодженні за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням;

г) конкретні цілі, яких необхідно досягти в результаті виконання бюджетної програми протягом відповідного бюджетного періоду і які можна оцінити за допомогою результативних показників.

2. *Зовнішні користувачі державного фінансового аудиту – це:*

- а) розпорядники коштів і органи управління галузями;
- б) органи управління галузями і органи статистики, професійні об'єднання;
- в) суб'єкти підприємницької діяльності.

3. *Внутрішні користувачі державного фінансового аудиту – це:*

- а) органи управління галузями;
- б) система управління бюджетною установою або суб'єкта підприємництва;
- в) розпорядники коштів.

4. *До користувачів, які отримують результати державного фінансового аудиту з іншою метою, належать:*

- а) органи статистики і професійні об'єднання;
- б) суб'єкти підприємницької діяльності;
- в) розпорядники коштів і органи управління галузями;
- г) відповіді а) і б).

5. *Документування результатів та оформлення матеріалів контрольних заходів здійснюється з метою:*

- а) надання користувачам інформації про результати контрольних заходів;
- б) формування масиву документально зафіксованої інформації констатуючого та аналітичного характеру;
- в) надання користувачам суттєвої, повної і достовірної інформації про результати контрольних заходів.

6. *Документування результатів контрольного заходу – це:*

- а) сукупність заходів контролю, які проводилися у певного суб'єкта господарювання;
- б) процес формування масиву документально зафіксованої інформації констатуючого та аналітичного характеру про організаційно-правову діяльність бюджетної установи, де проводились контрольні заходи;
- в) документально зафіксована інформація суб'єкта господарювання.

7. *Документування результатів державного фінансового аудиту за змістом і формою складається з:*

- а) робочих та офіційних документів;
- б) робочих, додаткових, підсумкових та супровідних документів;
- в) робочих, офіційних, додаткових та супровідних документів.

8. *Робоча документація – це:*

- а) допоміжні неофіційні записи, в яких аудитор фіксує отриману інформацію;
- б) допоміжні офіційні записи із зафіксованою в них інформацією;
- в) документація у вигляді таблиць з групуванням цифрових та інших даних за їх аналізом.

9. Документація, в якій фіксуються процес та результати державного фінансового аудиту, називається:

- а) публічною;
- б) робочою;
- в) поточною.

10. Результати державного фінансового аудиту, їхня оцінка викладаються у:

- а) висновку;
- б) звіті;
- в) протоколі.

11. До складу робочих документів, зазвичай, не входять:

- а) копії важливих юридичних документів;
- б) характер функціонування об'єкта аудиту;
- в) інформація щодо процесу планування державного фінансового аудиту.

12. Після завершення процедур державного фінансового аудиту робоча документація, що створена державним аудитором, підлягає:

- а) повному знищенню;
- б) знищенню за винятком передбачених законодавством випадків;
- в) зберіганню протягом визначеного терміну.

13. Що є основною частиною матеріалів контролю державного фінансового аудиту і обов'язковою для складання документів?

- а) офіційна документація;
- б) додаткова документація;
- в) супровідна документація.

14. У вступній частині офіційної документації не зазначається:

- а) тема контрольного заходу;
- б) назва суб'єкта господарювання;
- в) зміст контрольного заходу.

15. Константувальна частина офіційної документації не містить:

- а) зміст контрольного заходу;
- б) характер та результати контрольного заходу;
- в) дати початку і закінчення контрольного заходу.

16. Перевірка арифметичної точності сум у первинних документах та облікових записах:

- а) підрахунок;
- б) аналіз;
- в) спостереження.

17. Додаткова документація складається для:

- а) складання реєстрів та розрахунків відповідних контрольних заходів;
- б) підтвердження підсумків дослідження за окремими напрямками, які зафіксовані в офіційній документації;
- в) підтвердження офіційної документації.

18. Супровідна документація, складена за результатами державного фінансового аудиту, може мати характер:

- а) офіційної та робочої;
- б) публічної та неофіційної;
- в) офіційної та неофіційної.

19. Сукупність прийомів синтезування результатів аудиту і прийняття відповідних рішень щодо виправлення недоліків і запобігання їхнього повторенню в майбутньому:

- а) методологія аудиту;
- б) організація аудиторського процесу;
- в) узагальнення та реалізація результатів аудиту.

20. Яких із принципів слід дотримуватися при складанні офіційної та супровідної інформації?

- а) лаконічності й точності;
- б) чіткості, вичерпності, системності;
- в) послідовності.

21. Аудиторський висновок – це:

- а) документ, в якому фіксуються процес та результати ДФА;
- б) офіційний документ, що містить результати проведеного державного фінансового аудиту, а також висновки, пропозиції і рекомендації щодо усунення існуючих фактів неефективного використання бюджетних коштів, а також поліпшення управління даними коштами;
- в) документ, що складений відповідно до стандартів аудиту та передбачає надання впевненості користувачам щодо відповідності фінансової звітності або іншої інформації концептуальним основам, які використовувалися при її складанні.

22. Як подаються звіти Вищим органом контролю державних фінансів про результати своєї діяльності до Верховної ради України?

- а) щоквартально;
- б) щорічно;
- в) один раз на два роки.

23. З яких етапів складається підготовка звіту за результатами державного фінансового аудиту?

а) підготовка звіту про виконання аудиту; обговорення попереднього варіанта звіту з представниками об'єкта аудиту; встановлення формату та стилю висновків; передача звіту правоохоронним органам;

б) оцінка якості роботи аудитора; оцінка реакції представників об'єкта аудиту; встановлення формату та стилю висновків; підготовка та вжиття заходів на підставі звіту;

в) підготовка звіту про виконання аудиту; обговорення попереднього варіанта звіту з представниками об'єкта аудиту; встановлення формату та стилю висновків; розповсюдження звіту серед користувачів та оприлюднення результатів аудиту; підготовка та вжиття заходів на підставі звіту.

24. Модифікований аудиторський звіт – це:

а) звіт, що містить питання, які не впливають на думку автора;

б) звіт, в якому враховані всі обставини та характер їхнього впливу розкритий належним чином;

в) звіт, в якому аудитор дійшов висновку, що перевірена інформація достовірно й справедливо відображає результати діяльності об'єкта аудиту державних фінансів.

25. Пояснювальний параграф аудиторського звіту містить:

а) модифікований звіт та немодифікований звіт;

б) офіційний звіт та немодифікований звіт;

в) офіційний звіт та неофіційний звіт.

26. Результати державного фінансового аудиту:

а) обов'язково оприлюднюються;

б) є державною конфіденційною інформацією;

в) оприлюднюються з дотриманням законодавчих вимог щодо збереження державної таємниці.

27. Яким методом оприлюднюються результати ДФА?

а) опублікування результатів у базах законодавства;

б) публікації виступів керівників або інших відповідальних працівників суб'єктів ДФА у засобах масової інформації;

в) розсилка на веб-сторінки в Інтернеті зацікавленим особам.

28. Одним із наслідків прийняття неадекватних управлінських рішень та їх виконання у системі управління державними фінансами є:

а) отримання збитків об'єктами аудиту;

б) отримання неправдивої інформації про об'єкти контролю;

в) отримання збитків не лише об'єктами аудиту, а й іншими сторонами внаслідок дій об'єктів.

29. При перевірці правильності визначення розміру збитків не враховують:

- а) характер збитків;
- б) вид діяльності, внаслідок якої сталися збитки;
- в) фінансові санкції, що можуть бути застосовані.

30. Вказати правильне твердження:

а) керівник суб'єкта господарювання не інформує суб'єкт ДФА про стан врахування рекомендацій, що містяться в аудиторському звіті;

б) керівник суб'єкта господарювання зобов'язаний інформувати суб'єкт ДФА про стан врахування рекомендацій, що містяться в аудиторському звіті;

в) керівник суб'єкта господарювання інформує суб'єкт ДФА про стан врахування рекомендацій, що містяться в аудиторському звіті, якщо надійшов відповідний запит.

ТЕМА 10. Методика проведення органами Державної аудиторської служби фінансового аудиту

1. Метою фінансового аудиту відповідності / правильності є:

а) аналіз та оцінка ефективності використання коштів державних і обласних регіональних бюджетів й інших державних ресурсів;

б) оцінка достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності;

в) розробка обґрунтованих рекомендацій і пропозицій щодо підвищення ефективності використання державних ресурсів, а також оптимізації діяльності органів виконавчої влади.

2. Аудит фінансово-господарської діяльності містить у собі елементи:

а) аудиту фінансової звітності та аудиту відповідності законодавства;

б) аудиту та окремих трансакцій у підконтрольних організаціях;

в) аудиту ефективності.

3. Початкове вивчення питань, пов'язаних зі складанням програми аудиторського дослідження, називається:

а) організація аудиту;

б) попередній аудит;

в) наступний аудит.

4. Метод, який полягає в розробці і практичному застосуванні планів, шляхів, способів і засобів його досягнення:

а) організація;

б) планування;

в) координація.

5. Що із зазначеного можна вважати підставами для включення тем контрольних заходів у річний план контрольно-ревізійної роботи?

а) законодавчі акти та ініціатива органів Державної аудиторської служби;
б) постанови і нормативні акти Рахункової палати і Державної фіскальної служби;

в) кількість звернень правоохоронних, юридичних і фізичних осіб;
г) відповіді а) і в).

6. За результатами опрацювання зібраної інформації керівником групи аудиторів складається план аудиту, який затверджується:

а) заступником міністра фінансів;
б) керівником органу Державної аудиторської служби;
в) керівником групи аудиторів.

7. Нагляд за проведенням державного фінансового аудиту органом Державної аудиторської служби здійснюється шляхом:

а) документування усіх спостережень та висновків;
б) висування конструктивних зауважень;
в) заохочення державних аудиторів.

8. Надавати заяви, зауваження і пояснення щодо предмета державного фінансового аудиту, а також за його результатами є:

а) правом державного аудитора;
б) обов'язком державного аудитора;
в) правом посадової особи об'єкта перевірки;
г) обов'язком посадової особи об'єкта перевірки.

9. Інформація та необхідні для фінансового аудиту документи можуть бути отримані за письмовими запитами органу Державної аудиторської служби:

а) від суб'єкта господарювання;
б) за результатами попередніх контрольних заходів;
в) з інших джерел (у засобах масової інформації, в Інтернеті, результати попередніх контрольних заходів, інформація правоохоронних органів);
г) від суб'єкта господарювання та з інших джерел.

10. До етапу «Проведення поточних аудиторських процедур» належить:

а) моніторинг, аналіз, спостереження;
б) камеральна перевірка, інвентаризація;
в) обстеження, моніторинг, камеральна перевірка;
г) камеральна перевірка, обстеження, інвентаризація.

11. Що таке камеральна перевірка?

а) аудиторська процедура, яка полягає в безперервному відстеженні операцій на рахунках бюджетної установи і показників її фінансової звітності з метою виявлення ознак, які можуть свідчити про фінансові порушення;

б) аудиторська процедура, яка здійснюється без виходу до бюджетної установи з метою виявлення й аналізу відхилень між плановими і фактичними показниками фінансової звітності;

в) аудиторська процедура, яка здійснюється безпосередньо в бюджетній установі і полягає в дослідженні планових і бухгалтерських документів.

12. Аудиторська процедура, яка здійснюється з обов'язковим виходом до бюджетної установи, – це:

а) моніторинг;

б) камеральна перевірка;

в) обстеження.

13. Єдиною складовою ризику отримання неадекватних результатів аудиту, на яку може впливати сам аудитор, є:

а) ризик отримання неадекватних результатів;

б) ризик неефективності системи внутрішнього контролю;

в) ризик невиявлення;

г) внутрішній ризик.

14. Чинники, які визначають характер аудиторського ризику та його оціночне значення:

а) чинники, обумовлені функціонуванням об'єкта аудиту;

б) чинники, які визначаються змістом і обсягом процедур, виконаних аудитором, та оцінкою їх результатів;

в) чинники, які визначаються особливостями взаємодії аудитора і контролюваного об'єкта;

г) усі відповіді правильні.

15. Внутрішній ризик у фінансовому аудиті визначається як:

а) можливість викривлення інформації, яка перевіряється, за умови відсутності відповідних заходів внутрішнього контролю;

б) ймовірність того, що виникненню викривлень в інформації, яка перевіряється, не можна буде своєчасно запобігти;

в) ймовірність того, що процедури, які виконує аудитор, не виявлять викривлень в інформації під час перевірки;

г) відхилення, внаслідок недотримання протягом звітного періоду прийнятої облікової політики.

16. Звітність про виконання бюджету – це:

а) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установ за звітний період, яка складається для користувачів з метою прийняття відповідних рішень;

б) метод узагальнення планових і звітних показників, приведених у таку систему, яка характеризує виконання бюджету, зобов'язань, затверджених кошторисами за відповідний звітний період;

в) система узагальнених показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік).

17. Під час проведення фінансового аудиту органом Державної аудиторської служби програма може бути переглянута, доповнена та уточнена. Зміни до програми вносяться:

а) за погодженням із керівником органу Державної аудиторської служби та за інформуванням керівника об'єкта аудиту;

б) за погодженням із керівником органу Державної аудиторської служби та з керівником об'єкта аудиту;

в) за інформуванням керівника органу Державної аудиторської служби та об'єкта аудиту.

18. Висновки аудитора ґрунтуються, виходячи з істотності їхнього впливу на фінансово-господарську діяльність об'єкта аудиту за:

а) зовнішнім напрямом;

б) внутрішнім напрямом;

в) відповіді а) і б);

г) правильна відповідь відсутня.

19. Аудиторський звіт органу Державної аудиторської служби передається до розгляду керівнику об'єкта фінансового аудиту, строк розгляду якого не повинен перевищувати:

а) 5 робочих днів;

б) 5 календарних днів;

в) 10 робочих днів;

г) 10 календарних днів.

20. При наявності зауважень та пропозицій посадових осіб об'єкта державного фінансового аудиту до аудиторського звіту органу Державної аудиторської служби, що не були враховані під час розгляду, вони оформляються у вигляді:

а) Акту розбіжностей;

б) протоколу розбіжностей;

в) довідки розбіжностей.

ТЕМА 11. Методика проведення органами Державної аудиторської служби аудиту ефективності

1. Які процедури передбачено для проведення органами ДФС щодо аудиту ефективності?

- а) дослідження фінансової звітності, систем внутрішнього контролю й аудиту та окремих трансакцій у підконтрольних організаціях;
- б) перевірка обґрунтованості встановлених цін на замовлення;
- в) перевірка будь-якої частини процедур і методів функціонування господарської системи з метою оцінки економічності та результативності.

2. Предметом аудиту ефективності є:

- а) напрями діяльності та функції державного органу державної влади чи бюджету отримувача та кошти державного бюджету, які виділяються на вирішення державних завдань і цільових програм;
- б) державна власність, природні та інші ресурси;
- в) організація виконання бюджетного процесу та окремі найважливіші питання управління державними ресурсами;
- г) усі відповіді правильні.

3. Метою аудиту ефективності діяльності є:

- а) удосконалення управління та звітності у державному секторі шляхом ефективних досліджень;
- б) аналіз та оцінка ефективності використання коштів державних і обласних регіональних бюджетів й інших державних ресурсів;
- в) оцінка достовірності бухгалтерського обліку фінансової звітності.

4. Організація аудиту ефективності діяльності – це:

- а) система комплексних заходів, спрямованих на координацію та функціонування дій взаємопов'язаних і взаємозалежних окремих елементів (частин) системи з метою оцінки економічності, ефективності та результативності адміністративної діяльності;
- б) система комплексних заходів, спрямованих на координацію та функціонування дій взаємопов'язаних і взаємозалежних окремих елементів (частин) системи з метою оцінки законності адміністративної діяльності;
- в) процес заходів, спрямованих на координацію та функціонування дій взаємопов'язаних і взаємозалежних окремих елементів (частин) системи з метою оцінки економічності, ефективності та результативності адміністративної діяльності.

5. Який принцип аудиту ефективності характеризує усунення всіх суб'єктивних оцінок і пріоритетів під час аудиторського дослідження?

- а) об'єктивності;
- б) незалежності;

- в) системності;
- г) гласності.

6. Який принцип аудиту ефективності характеризує аналіз усіх можливих факторів і зв'язків у діяльності об'єкта аудиту під час аудиторського дослідження?

- а) системності;
- б) незалежності;
- в) об'єктивності;
- г) немає правильної відповіді.

7. Повідомлення про проведення аудиту виконання бюджету Державної аудиторської служби надсилається:

- а) не пізніше ніж за 20 календарних днів до дати його проведення;
- б) не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати його проведення;
- в) не пізніше ніж за 5 календарних днів до дати його проведення.

8. Аудиторська процедура, яка здійснюється з обов'язковим виходом до бюджетної установи, це:

- а) моніторинг;
- б) камеральна перевірка;
- в) обстеження.

9. Попередній аудит виконання бюджету включає в себе:

- а) збір фонові інформації, оцінку виконання бюджету, визначення ризиків у формуванні та виконанні бюджету, складання програми аудиту;
- б) збір фонові інформації, формування проблем і гіпотез;
- в) оцінку виконання бюджету, визначення ризиків у формуванні та виконанні бюджету, складання програми аудиту.

10. Гіпотези аудиту виконання бюджету формулюються на підставі:

- а) фонові інформації та оцінки стану виконання місцевого бюджету;
- б) ризикових напрямів у формуванні та виконанні досліджуваного бюджету;
- в) звітів попередніх аудитів виконання бюджету.

11. На першому етапі аудиту ефективності діяльності суб'єктів господарювання виконуються:

а) процедури підготовки програми проведення аудиту з урахуванням його плану;

б) перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання;

в) заходи щодо планування аудиту з метою збору інформації про правове забезпечення фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, систему управління, зокрема, організацію внутрішнього контролю, та досягнення

суб'єктом господарювання визначених цілей і завдань або набуття кращого досвіду діяльності інших суб'єктів господарювання.

12. Після дослідження дохідної та видаткової частин бюджету необхідно:

а) оцінити вплив стану фінансової дисципліни на виконання досліджуваного бюджету;

б) скласти аудиторський звіт;

в) скласти довідку за результатами аудиту виконання бюджету.

13. Головні розпорядники бюджетних коштів несуть відповідальність за:

а) своєчасність, достовірність та зміст поданих місцевим фінансовим органам бюджетних запитів;

б) своєчасність поданих місцевим фінансовим органам бюджетних запитів;

в) контроль та зміст поданих місцевим фінансовим органам бюджетних запитів.

14. Період аудиту ефективності виконання місцевого бюджету об'єкта аудиту органом Державної аудиторської служби повинен складати:

а) не менше 2 років;

б) не менше 3 років;

в) не менше 5 років;

г) не більше 5 років.

15. Аналіз виконання видатків бюджету для порівняння затверджених обсягів видатків із потребою у бюджетних коштах доцільно проводити:

а) лише за загальним фондом;

б) лише за спеціальним фондом;

в) окремо за загальним та спеціальним фондами;

г) разом за загальним та спеціальним фондами.

16. Аудит ефективності бюджетних програм, що фінансуються з державного бюджету, на рівні головного розпорядника бюджетних коштів, здійснюється:

а) фахівцями Головного органу Державної аудиторської служби (ДАС);

б) фахівцями Головного органу ДАС із залученням фахівців регіональних ДАС;

в) фахівцями органів ДАС відповідного рівня.

17. Якщо виконання бюджетної програми оцінено як ефективне, на етапі попереднього аудиту керівництвом органу Державної аудиторської служби може бути прийнято рішення:

а) про відміну проведення аудиторського дослідження;

б) про продовження проведення аудиторського дослідження у коротші терміни;

в) про обмеження аудиторських процедур.

18. Під час складання пропозицій органом Державної аудиторської служби за підсумками проведеного аудиту ефективності аудитор повинен:

- а) передбачити їхній майбутній корисний вплив на виконання бюджетної програми;
- б) передбачити розрахунок впливу бюджетної програми на інші бюджетні програми;
- в) надати пропозиції щодо одержання позитивних фінансових результатів в управлінні ресурсами держави.

ТЕМА 12. Методика проведення Рахунковою палатою аудиту ефективності використання державних коштів

1. Тема аудиту ефективності:

- а) дослідження ефективності управління державними ресурсами при виконанні конкретно визначеної бюджетної програми;
- б) загальновідомі недоліки програми, які визначаються під час попереднього ознайомлення з досліджуваною бюджетною програмою;
- в) припущення аудитора щодо причини виникнення та існування проблем, недосконалості певних позицій в організації виконання бюджетних цільових програм;
- г) визначені нормативно-правовими актами основні цілі, яких необхідно досягти в результаті виконання конкретної бюджетної програми.

2. Зовнішні користувачі державного фінансового аудиту ефективності використання державних коштів – це:

- а) розпорядники коштів і органи управління галузями;
- б) органи управління галузями і органи статистики, професійні об'єднання;
- в) суб'єкти підприємницької діяльності.

3. Які основні елементи характеризують стан управління публічними державними ресурсами, що досліджує державний аудитор?

- а) ефективність, економічність, результативність;
- б) суттєвість, економічність, законність;
- в) законність, результативність, прибутковість.

4. Аудит економічності спрямований на оцінювання:

- а) достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- б) придбання, захисту та використання установою своїх ресурсів; дотримання установою законів і правил; оцінка причин непродуктивної або неекономічної роботи;
- в) придбання, захисту та використання установою своїх ресурсів та оцінку достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

5. Аудит результативності спрямований на оцінювання:

- а) ефективності функціонування суб'єкта господарювання;
- б) дотримання законів і правил щодо виконання певної бюджетної програми;
- в) ступеня досягнення бажаних результатів або отримання прибутку, що визначається чинним законодавством;
- г) усі відповіді правильні.

6. Основними елементами аудиту ефективності використання державних коштів є:

- а) перевірка економного використання організацією, яка перевіряється, державних коштів, витрачених на досягнення конкретних результатів її діяльності;
- б) перевірка продуктивності використання організацією трудових, фінансових та інших ресурсів, котрі перевіряються, в процесі виробничої чи іншої діяльності, а також використання інформаційних систем і технологій;
- в) перевірка результативності діяльності організації, яка перевіряється, з виконання поставлених перед нею завдань, досягнення фактичних результатів у порівнянні з плановими показниками з урахуванням обсягу виділених для цього ресурсів;
- г) усі відповіді правильні.

7. Права і обов'язки державних аудиторів – спеціалістів Рахункової палати України визначені:

- а) Господарським кодексом;
- б) Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок здійснення інспектування»;
- в) Стандартом Рахункової палати «Порядок підготовки і проведення перевірок та оформлення їх результатів».

8. Нагляд за проведенням аудиту ефективності використання державних коштів Рахунковою палатою повинен здійснюватися:

- а) стосовно складу групи аудиторів;
- б) змісту і методів аудиту;
- в) стосовно кваліфікаційного рівня державних аудиторів.

9. Суб'єктами нагляду за проведенням аудиту ефективності є:

- а) керівник об'єкта перевірки;
- б) керівник групи перевіряючих;
- в) керівник Рахункової палати України.

10. Якщо фактичні витрати менші затверджених асигнувань, це може свідчити про:

- а) економне і раціональне використання бюджетних коштів;
- б) планування зайвих асигнувань;

в) невживання керівництвом бюджетної установи необхідних заходів для приведення витрат у відповідність з бюджетними асигнуваннями;

г) правильні відповіді а) і б);

д) правильні відповіді а) і в).

11. Кожна здійснена державним аудитором аудиторська процедура відображається у:

а) журналі обліку роботи державного аудитора;

б) журналі реєстрації проведення аудиту;

в) журналі обліку та реєстрації роботи аудитора.

12. Результати аудиту виконання бюджету відображаються в:

а) акті державного аудитора;

б) довідці;

в) аудиторському звіті;

г) протоколі.

13. Модель оцінювання виконання бюджетних програм, яка характеризується тим, що фахівцям доручається оцінювання програм із урахуванням власних професійних критеріїв і стандартів якості діяльності – це:

а) модель оцінювання досягнення мети;

б) модель ефективності;

в) професійна модель;

г) модель результативності.

14. Відповідним чином сформовані висновки контролера-аудитора та інші його міркування щодо всіх фінансових відомостей загалом, викладені за результатами фінансового контролю законності, а також заключення, підготовлене після завершення контролю ефективності – це:

а) аудиторський звіт;

б) аудиторський висновок;

в) аудиторське заключення;

г) акт аудиторської перевірки.

15. Результати державного фінансового аудиту ефективності використання державних коштів Рахунковою палатою:

а) обов'язково оприлюднюються;

б) є державною конфіденційною інформацією;

в) оприлюднюються з дотриманням законодавчих вимог щодо збереження державної таємниці;

г) оприлюднюються за ініціативою Голови Рахункової палати.

16. Методика проведення аудиту ефективності використання державних коштів, що використовується під час організації та проведення аудиту ефективності за всіма напрямками діяльності Рахункової палати, розроблена:

а) з урахуванням Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC);

б) з урахуванням положень Міжнародних стандартів аудиту INTOSAI;

в) відповідно до Закону України «Про Рахункову палату»;

г) відповіді а), б) і в);

д) відповіді б) і в).

7. СИТУАЦІЙНІ ТА ІНШІ ЗАВДАННЯ, ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАВДАНЬ

ТЕМА 1. Державний сектор економіки – галузь застосування державного фінансового аудиту

Завдання 1.1

Ділова гра «Розгадайте сканворд».

Сканворд

а	в	л	і	н	н	я	а	н	с
р	а	у	д	к	о	н	р	я	ф
п	і	д	и	о	р	т	т	і	е
у	в	о	т	л	е	в	і	з	р
б	ю	м	н	ь	р	н	і	и	т
в	д	ч	е	л	е	ж	с	т	ь
и	ж	и	з	а	в	і	с	т	ь
д	е	й	д	і	є	л	а	с	ь
а	т	п	л	у	в	г	я	н	т
т	к	и	а	н	а	н	н	і	с

Завдання 1.2

Ділова гра «Склади словосполучення».

Словосполучення

1	аудиторський	ресурси
2	державні	контроль
3	стратегічне	видатки
4	принцип	забезпечення
5	децентралізовані	контроль
6	капітальні	фірма
7	фінансовий	фінанси
8	нормативно-правове	управління
9	аудиторська	незалежності
10	фінансові	доходи

Завдання 1.3

Знайдіть відповідне визначення поняттям.

<i>Поняття</i>	<i>Визначення</i>
1. Державні фінанси	а) являють собою ту частину грошових відносин з приводу розподілу і перерозподілу ВВП, яка пов'язана з формуванням доходів одного з головних суб'єктів розподільних відносин держави
2. Бюджет	б) це метод документального контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства, установи, організації, дотриманням законодавства з фінансових питань, достовірністю обліку і звітності, спосіб документального викриття недостач, витрат, привласнень та крадіжок коштів і матеріальних цінностей, попередження фінансових зловживань
3. Державні доходи	в) висловлення аудитором висновку про те, чи відповідає фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах, інструкціям, які регламентують порядок підготовки і подання фінансових звітів
4. Фінансовий контроль держави	г) діяльність державних і недержавних організацій, наділених відповідними повноваженнями щодо забезпечення фінансово-кошторисної дисципліни при формуванні і розподілі державних ресурсів, яку виконують контрольно-ревізійні апарати міністерств, відомств та інших державних формувань
5. Відомчий контроль	д) це комерційні організації, і тому всі свої послуги вони виконують за плату, розмір якої встановлюється в договорі між замовником і аудиторською організацією
6. Ревізія	е) одна з найважливіших функцій державного управління, спрямована на виявлення відхилень від прийнятих стандартів законності, доцільності й ефективності управління фінансовими ресурсами та іншою державною власністю, а за наявності таких відхилень – на своєчасне вжиття відповідних коригувальних і запобіжних заходів
7. Аудиторські фірми	ж) це план формування і використання державних фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду
8. Аудит	з) контроль, який проводиться після виконання фінансових операцій за певні минулі періоди часу шляхом вивчення даних обліку і звітності, планової, нормативної документації, контролю підлягає і фактичний стан справ (виявляє недоліки, які не виявлені попереднім і поточним контролем)
9. Мета аудиту	к) це складова фінансової системи держави, її центральна сфера, через яку здійснюється вплив держави на економічний і соціальний розвиток
10. Наступний фінансовий контроль	м) визначають як перевірку публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їхньої звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам

Завдання 1.4

Зробіть порівняльний аналіз державного аудиту, незалежного аудиту та інспектування (ревізії) за поданими в таблиці ознаками.

Розбіжності між державними та незалежним видами фінансового контролю

<i>Ознака</i>	<i>Державний аудит</i>	<i>Незалежний аудит</i>	<i>Інспектування (ревізія)</i>
Визначення поняття контролю			
Мета контролю			
Завдання перевірки			
Сфера діяльності			
Органи, що здійснюють контроль			
Яким документом регламентовано проведення контролю			
Підприємства, установи та організації, що підлягають контролю			
Виконавці контролю			
Принцип оплати праці виконавців контролю			
Об'єкти контролю			
Основа взаємовідносин з об'єктом контролю			
Ініціатори перевірки			
Управлінські зв'язки			
Періодичність проведення			
Підстава проведення			
Тривалість проведення			
Результат контролю			
Користувачі результатів контролю			
Права контролерів (аудиторів)			

ТЕМА 2. Міжнародний досвід становлення та розвитку державного фінансового аудиту

Завдання 2.1

Знайдіть відповідну назву вищого органу аудиту державних фінансів, що діє за вказаною країною:

Великобританія	Національне ревізійне бюро
США	Рахунковий суд
Франція	Вищий аудиторський офіс
Ірландія	Національне управління аудиту
Швеція	Управління Генерального контролера-аудитора
Нідерланди	Головне бюджетно-контрольне управління

Завдання 2.2

Необхідно визначити країни, які належать до кожного з трьох типів організації державного фінансового аудиту.

Завдання 2.3

Вихідні дані: Представникам Рахункового суду Франції було надано завдання провести комплексну перевірку діяльності державного підприємства протягом періоду з 01 по 30 березня 2017 року. Проте період проведення не дав можливості повністю охопити усі сторони фінансово-господарської діяльності підприємства. У зв'язку з цим було прийнято рішення продовжити контрольні заходи до 15 травня.

Необхідно визначити: Чи є правомірними дії аудиторів?

Завдання 2.4

Вихідні дані: Аудиторами Офісу Генерального аудитора Канади було проведено ряд перевірок на державному підприємстві і зроблено висновки щодо правильності і повноти наданих фінансових документів, відповідності доходів і витрат, економності витрат.

Необхідно визначити: Яка форма контролю використовувалась аудиторами при перевірці органу виконавчої влади?

Завдання з розв'язком

Вихідні дані: Аудиторами управління Генерального контролера Ірландії в ході перевірки було оцінено фінансову звітність державного підприємства та зроблено висновок щодо її правильності та достовірності, а також надано пропозиції щодо більш ефективного використання державних фінансових ресурсів.

Необхідно визначити: Яка форма контролю використовувалась аудиторами при перевірці органу виконавчої влади?

Приклад розв'язання:

При перевірці органу виконавчої влади аудиторами використовувався фінансовий аудит, а саме аудит фінансової звітності, за результатами якого аудитори управління Генерального контролера Ірландії у звітному році повинні дати підтвердження парламентові і громадськості про те, що державне підприємство належним чином здійснює ведення рахунків і облікової документації про використання державних фінансових ресурсів і надає достовірну фінансову інформацію про виконання бюджету.

Пропозиції щодо більш ефективного використання державних фінансових ресурсів базуються на припущенні, що фінансова звітність буде використана різними групами користувачів для різних цілей.

ТЕМА 3. Правові й організаційні засади державного фінансового аудиту

Завдання 3.1

Встановити відповідність між розділами, з яких складається Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів, та статтями, які наводяться у них. Дані для виконання завдання наведені у таблиці.

<i>Номер розділу</i>	<i>Пункт статті</i>
<i>Розділ I</i>	а) Методи контролю належить удосконалювати відповідно до досягнень науково-технічного прогресу та управлінської діяльності
<i>Розділ II</i>	б) Відносини між Вищим органом контролю державних фінансів та Парламентом повинні бути визначеними Конституцією відповідно до умов та вимог кожної конкретної країни
<i>Розділ III</i>	в) Попередній контроль – це перевірка, що проводиться до моменту здійснення адміністративної чи фінансової діяльності (заходів, операцій); контроль за фактом – це перевірка, що проводиться після здійснення окремих адміністративно-фінансових дій (заходів, операцій)
<i>Розділ IV</i>	г) Вищий орган контролю державних фінансів повинен мати повноваження щодо максимально широкого контролю за надходженням податків та з цієї метою мати доступ до податкових декларацій та документів
<i>Розділ V</i>	д) Вищі органи контролю державних фінансів можуть виконувати свої завдання об'єктивно та ефективно лише за умови незалежності від підконтрольних їм органів та захищеності від зовнішнього впливу
<i>Розділ VI</i>	е) Вищий орган контролю державних фінансів повинен володіти правом отримувати від підконтрольних йому організацій на свої усні чи письмові запити будь-яку інформацію, яку він вважатиме необхідною
<i>Розділ VII</i>	є) Вищий орган контролю державних фінансів повинен у проміжках між двома щорічними звітами направляти інші звіти щодо особливо важливих та невідкладних питань

Завдання 3.2

Вихідні дані: Департамент контрольно-ревізійної роботи та фінансових розслідувань при Рахунковій палаті України провів державний фінансовий аудит суб'єкта господарювання з приводу ефективності використання бюджетних коштів, якому було пред'явлено офіційний розпорядчий документ на проведення контрольних заходів, що містив наступну інформацію:

- назву документа (посвідчення, розпорядження, доручення тощо);
- посаду, прізвище, ім'я та по-батькові службової особи суб'єкта державного фінансового контролю, уповноваженої на проведення контрольного заходу;
- зазначення суб'єкта господарювання, де проводитиметься контрольний захід.

Розпорядчим документом було визначено, що термін проведення перевірки складе 98 днів. Службові особи Департаменту подали результати контрольного заходу на ознайомлення і підпис керівнику суб'єкта господарювання через три дні після закінчення терміну проведення перевірки.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Завдання з розв'язком

Вихідні дані: На засіданні Колегії Рахункової палати України було розглянуто кілька питань із приводу проведення аудиторських перевірок, що вимагають колегіального рішення. Постанови та висновки Колегії Рахункової палати України були розглянуті через 30 днів після їх отримання. На засіданні була присутні половина складу її членів. Затверджені Колегією висновки були направлені на підприємства та установи, що перевірялися. Оскільки на даних підприємствах та установах були виявлені факти привласнення державних грошових ресурсів, то матеріали перевірок було передано також до правоохоронних органів.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Приклад розв'язання:

По-перше, постанови та висновки Колегії Рахункової палати були розглянуті через 30 днів після їх отримання. Згідно зі статтею 29 Закону України «Про Рахункову палату», вони мають бути розглянуті не пізніше ніж протягом 15 календарних днів із дня їх отримання.

По-друге, на засіданні була присутня половина складу членів Рахункової палати, хоча статтею 28 Закону України «Про Рахункову палату» [6] визначено, що засідання Колегії Рахункової палати проводяться згідно з Регламентом Рахункової палати за наявності не менше двох третин складу її членів.

По-третє, матеріали перевірок по справах з привласнення грошових ресурсів були передані лише до правоохоронних органів. Стаття 29 Закону України «Про Рахункову палату» визначає, що матеріали перевірок передаються до правоохоронних органів, про що також повідомляється Верховна Рада України.

Завдання 3.3

Вихідні дані: На засіданні Колегії Рахункової палати України було розглянуто кілька питань з приводу проведення аудиторських перевірок, які вимагають колегіального рішення. Постанови та висновки Колегії Рахункової палати

Україні були розглянуті через 40 днів після їх отримання. На засіданні були присутні лише 10 членів Колегії. Затверджені Колегією висновки були направлені на підприємства та установи. Оскільки на даних підприємствах та установах були виявлені факти привласнення державних грошових ресурсів, то матеріали перевірок було передано до правоохоронних органів.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Завдання 3.4

Вихідні дані: При формуванні поточного плану роботи Рахункової палати України для здійснення контролю за виконанням державного бюджету було враховано звернення та пропозиції Президента України, Кабінету Міністрів України, а також включено виконання звернень 30 % конституційного складу Верховної Ради України. З метою виконання даного плану та забезпечення своєчасного надходження і обробки інформації, необхідної для складання звіту про виконання Державного бюджету України, Рахунковою палатою було введено обов'язкову фінансова звітність усіх центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій перед Рахунковою палатою. Головою Рахункової палати також було прийнято рішення про конкретні терміни виконання і форми зазначеної звітності.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Завдання з розв'язком

1. Вихідні дані: Департамент контрольно-ревізійної роботи та фінансових розслідувань при Рахунковій палаті України провів державний фінансовий аудит суб'єкта господарювання з приводу ефективності використання бюджетних коштів, якому було пред'явлено офіційний розпорядчий документ на проведення контрольних заходів, що містив наступну інформацію:

- назву документа (посвідчення, розпорядження, доручення тощо);
- посаду, прізвище, ім'я та по-батькові службової особи суб'єкта державного фінансового контролю, уповноваженої на проведення контрольного заходу;
- термін початку та закінчення контрольного заходу.

Розпорядчим документом було визначено, що термін проведення перевірки складе 111 днів. Службові особи Департаменту подали результати контрольного заходу на ознайомлення і підпис керівнику суб'єкта господарювання через три дні після закінчення терміну проведення перевірки.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Приклад розв'язання:

По-перше, офіційний розпорядчий документ на проведення контрольних заходів містив не усі необхідні реквізити. Офіційні розпорядчі документи на проведення контрольних заходів повинні бути складені на паперових носіях та містити наступні реквізити: а) назву міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади; б) назву документа (посвідчення, розпорядження, доручення тощо); в) дату і номер, посаду, прізвище, ім'я та по-батькові службової особи суб'єкта державного фінансового контролю, уповноваженої на проведення контрольного заходу; г) підставу для проведення контрольного заходу; д) тему контрольного заходу; ж) зазначення суб'єкта господарювання, де проводитиметься контрольний захід; к) період діяльності суб'єкта господарювання, який охоплюється контролем; л) термін початку і закінчення контрольного заходу; м) посаду, прізвище, ім'я та по-батькові і підпис керівника міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади чи уповноваженої особи, що видала офіційний розпорядчий документ.

По-друге, термін перевірки складав 111 днів. Проте, згідно з Методикою проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання від 27 жовтня 2008 року [31] визначено, що термін державного фінансового аудиту має складати не більше ніж 90 робочих днів. Цей Стандарт передбачає, що в окремих випадках, за рішенням керівника міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади чи уповноваженої особи, що видала офіційний розпорядчий документ, установленний офіційним розпорядчим документом, термін проведення контрольного заходу може змінюватися.

Службова особа суб'єкта державного фінансового аудиту зобов'язана проінформувати про зміну терміну проведення контрольного заходу керівництво суб'єкта господарювання та надати належним чином оформлений документ, що засвідчує дану зміну. Але такий документ надано не було.

По-третє, результати контрольного заходу повинні подаватися керівнику і посадовим особам, відповідальним за фінансову діяльність суб'єкта господарювання, на ознайомлення і підпис за один робочий день до закінчення встановленого терміну проведення контрольних заходів. У нашому випадку результати було подано лише на наступний день після закінчення терміну перевірки.

2. Вихідні дані: При формуванні поточного плану роботи Рахункової палати України для здійснення контролю за виконанням державного бюджету було враховано звернення та пропозиції Президента України, Кабінету Міністрів

України, а також включено виконання звернень 20 % конституційного складу Верховної Ради України. З метою виконання цього плану та забезпечення своєчасного надходження і обробки інформації, необхідної для складання звіту про виконання Державного бюджету України, Рахунковою палатою було введено обов'язкову фінансову звітність усіх центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій перед Рахунковою палатою. Головою Рахункової палати також було прийнято рішення про конкретні терміни виконання і форми зазначеної звітності.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Приклад розв'язання:

По-перше, згідно зі ст. 15 Закону України «Про Рахункову палату України» [6] до плану роботи Рахункової палати обов'язково включається виконання звернень не менш як однієї третини конституційного складу Верховної Ради України, поданих у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України. В даному випадку було включено виконання звернень лише 20 % конституційного складу Верховної Ради України.

По-друге, за умовою ситуації Рахунковою палатою самостійно було введено обов'язкову фінансову звітність усіх центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій перед нею. Однак за ст. 22 зазначеного закону дана процедура виконується Рахунковою палатою лише за погодженням Кабінету Міністрів України. Також Голова Рахункової палати самостійно прийняв рішення про конкретні терміни виконання і форми зазначеної звітності. Тоді як за ст. 22 Закону України «Про Рахункову палату України» таке рішення приймається Кабінетом Міністрів України за поданням Голови Рахункової палати.

ТЕМА 4. Планування державного фінансового аудиту

Завдання 4.1

Вихідні дані: Перед початком аудиту керівнику об'єкта господарювання орган Державної аудиторської служби надіслав за 17 днів повідомлення із зазначенням строку аудиту та відповідальних за його проведення посадових осіб. На початковому етапі проведення аудиту за результатами опрацювання інформації було складено план аудиту, який затвердив начальник Державної аудиторської служби України.

Складений план містив:

✓ вступну частину, в якій вказується мета аудиту, підстава для його проведення, орган Державної аудиторської служби України, який проводить аудит, склад фахівців;

✓ стислу характеристику суб'єкта фінансово-господарської діяльності про діяльність об'єкта аудиту;

✓ обсяг аудиту – попередньо визначаються напрями діяльності об'єкта аудиту, які потребують поглибленого дослідження, а також наводяться статті балансу і показники фінансової звітності, які потребують аналізу їх складу, структури і оцінки факторів, що вплинули на їх зміну з попереднім періодом.

За результатами розгляду Державною аудиторською службою об'єкта аудиту на п'ятий день після проведення перевірки було складено аудиторський звіт у чотирьох примірниках і підписано в односторонньому порядку керівником групи спеціалістів – державних аудиторів.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Завдання 4.2

Вихідні дані:

Показники	Значення базового показника, тис. грн	Критерії, %	Значення, що застосовується для знаходження рівня суттєвості, тис. грн
Збиток від оподаткування	Не використовується	5	–
Виручка від реалізації	135 968 363	2	2 719 367
Капітал і резерви	31 288 855	5	1 564 443
Сума активів	127 957 638	2	2 559 153

Необхідно: За даними таблиці знайдіть значення рівня суттєвості та точності.

Завдання 4.3

Вихідні дані: У таблиці наведено 6 ситуацій, в яких аудитор використав модель аудиторського ризику для визначення рівня бажаного рівня аудиторського ризику і запланованих доказів:

Показники	Ситуація					
	1	2	3	4	5	6
Бажаний рівень аудиторського ризику (AP)	?	?	?	?	?	?
Оцінений властивий ризик (PB)	30	40	80	20	20	80
Запланований рівень ризику контролю (PK)	100	30	20	30	100	50
Рівень ризику не виявлення (PN)	0,4	0,09	0,1	2,5	0,7	1,5

Необхідно: Використовуючи нижченаведену інформацію, виконати наступні завдання:

1. Згідно з моделлю аудиторського ризику визначити бажаний рівень аудиторського ризику.
2. Зробити градацію ситуацій у такій послідовності: від найбільшої кількості необхідних доказів до найменшої кількості необхідних доказів.

Завдання з розв'язком

1. Вихідні дані: Перед початком аудиту керівнику об'єкта господарювання органом Державної аудиторської служби України надіслано за 15 днів повідомлення із зазначенням строку аудиту та відповідальних за його проведення посадових осіб. На початковому етапі проведення аудиту за результатами опрацювання інформації було складено план аудиту, який затвердив керівник Державної аудиторської служби.

Складений план містив: а) стислу характеристику суб'єкта фінансово-господарської діяльності про діяльність об'єкта аудиту; б) фактори ризику – обґрунтовуються попередньо виявлені фактори ризику; в) обсяг аудиту – попередньо визначаються напрями діяльності об'єкта аудиту, які потребують поглибленого дослідження, а також наводяться статті балансу і показники фінансової звітності, які потребують аналізу їх складу, структури і оцінки факторів, що вплинули на їхню зміну з попереднім періодом; г) графік проведення аудиту.

За результатами розгляду об'єкта аудиту Державною аудиторською службою України на наступний день після проведення перевірки було складено аудиторський звіт у чотирьох примірниках і підписано в односторонньому порядку керівником групи державних аудиторів.

Необхідно:

1. Визначити порушення.
2. Здійснити нормативно-законодавче обґрунтування.

Приклад розв'язання:

По-перше, відповідно до Методики проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання від 27.10.2008 р. [31] визначено, що перед початком аудиту керівнику об'єкта господарювання надсилається не пізніше, ніж за десять календарних днів, повідомлення із зазначенням строку аудиту та відповідальних за його проведення посадових осіб. У цій ситуації таке повідомлення було надіслано за 15 днів.

По-друге, складений план аудиту має містити:

✓ вступну частину, в якій вказується мета аудиту, підстава для його проведення, орган Державної фінансової інспекції України, який проводить аудит, склад фахівців; стислу характеристику суб'єкта фінансово-господарської діяльності про діяльність об'єкта аудиту;

- ✓ фактори ризику – обґрунтовуються попередньо виявлені фактори ризику;
- ✓ обсяг аудиту – попередньо визначаються напрями діяльності об'єкта аудиту, які потребують поглибленого дослідження, а також наводяться статті балансу і показники фінансової звітності, які потребують аналізу їх складу, структури і оцінки факторів, що вплинули на їх зміну з попереднім періодом;
- ✓ графік проведення аудиту.

По-третє, за результатами розгляду з керівництвом об'єкта аудиту, але не пізніше останнього дня аудиту, аудиторський звіт складається у чотирьох примірниках і підписується в односторонньому порядку керівником групи державних аудиторів.

За умовою розгляду об'єкта аудиту здійснювався тільки Державною аудиторською службою України і лише на наступний день, після проведення перевірки, було складено аудиторський звіт.

2. Вихідні дані: В таблиці наведено 6 ситуацій, в яких аудитор використав модель аудиторського ризику для визначення рівня ризику не виявлення і запланованих доказів:

Показники	Ситуація					
	1	2	3	4	5	6
Бажаний рівень аудиторського ризику (AP)	2	3	5	5	10	10
Оцінений властивий ризик (PB)	80	50	20	80	50	20
Запланований рівень ризику контролю (PK)	40	20	100	100	40	20

Необхідно: Використовуючи нижченаведену інформацію, виконати наступні завдання:

1. Використовуючи модель аудиторського ризику, визначити запланований ризик невиявлення.
2. Зробити градацію ситуацій у такій послідовності: від найбільшої кількості необхідних доказів до найменшої кількості необхідних доказів.

Приклад розв'язання:

1. Визначимо рівень запланованого ризику невиявлення за формулою:

$$PH = AP / (PB * PK)$$

Ситуація 1. $200/80 \cdot 40 = 0,0625$

Ситуація 2. $300/50 \cdot 20 = 0,3$

Ситуація 3. $500/20 \cdot 100 = 0,25$

Ситуація 4. $500/80 \cdot 100 = 0,0625$

Ситуація 5. $1\ 000/50 \cdot 40 = 0,5$

Ситуація 6. $1\ 000/20 \cdot 20 = 2,5$

Занесемо дані в таблицю.

Показники	Ситуації					
	1	2	3	4	5	6
Бажаний рівень аудиторського ризику (АР)	2	3	5	5	10	10
Оцінений властивий ризик (РВ)	80	50	20	80	50	20
Запланований рівень ризику контрольно (РК)	40	20	100	100	40	20
Рівень ризику не виявлення (РН)	0,0625	0,3	0,25	0,0625	0,5	2,5

2. З огляду на дані, коли бажаний рівень аудиторського ризику (АР) має не перевищувати 5, а його складові мають бути мінімальними, можна зробити висновок, що найбільша кількість необхідних доказів є у 2-ій ситуації, а найменша – у 4-ій.

Градація ситуацій: 1–2 ситуація; 2–1 ситуація; 3–3 ситуація; 4–4 ситуація.

3. Вихідні дані:

Показники	Значення базового показника, тис. грн	Критерії, %	Значення, що застосовується для знаходження рівня суттєвості, тис. грн
Прибуток від оподаткування	Не використовується	5	–
Виручка від реалізації	Не використовується	2	–
Капітал і резерви	1 557 980	5	77 899
Сума активів	2 266 100	2	65 322
Витрати	17 738 850	2	354 777

Необхідно: За даними таблиці знайдіть значення рівня суттєвості та точності.

Приклад розв'язання:

Організація не здійснює комерційної діяльності і не має виручки від продажів і прибутку. Тому ці показники відсутні у розрахунку.

Значення, розраховані на основі показників капіталу і резервів, суми активів є числовими значеннями одного порядку і знаходяться в межах одного старшого порядку. Значення, розраховані на основі витрат організації (форма № 6 «Звіт про цільове використання отриманих коштів») відхиляється від значень сукупності, навіть з урахуванням коригування ($354\,777 : 2 = 177\,386$ тис. грн).

Отже, ми маємо таку ситуацію, коли загальний порядок розрахунку рівня суттєвості застосувати неможливо і недоцільно.

Ми можемо прийняти наступне рішення:

1. Для перевірки показників бухгалтерського балансу рівень суттєвості складає 71 611 тис. грн ($(77\,899 + 65\,322) / 2$).

Отримане значення округляємо і використовуємо 70 000 тис. грн, як показник рівня суттєвості.

Різниця між значенням рівня суттєвості до і після округлення складає 2,2 %, що знаходиться в межах 20 %.

Рівень точності дорівнює: $70\ 000 * 75 / 100 = 52\ 500$ тис. грн.

2. Для перевірки показників звіту про цільове використання отриманих коштів рівень суттєвості складе 354 777 тис. грн.

Отримане значення округляємо і використовуємо 400 000 тис. грн, як показник рівня суттєвості.

Різниця між значенням рівня суттєвості до і після округлення складає 12,7 %, що знаходиться в межах 20 %.

Рівень точності дорівнює: $400\ 000 * 75 / 100 = 300\ 000$ тис. грн.

4. Вихідні дані: Комунальне підприємство «Комплекс з вивозу побутових відходів» (КП «КВПВ») є спеціалізованим підприємством із питань збирання та перевезення відходів.

Підприємство належить до комунальної власності територіальної громади м. Харкова відповідно до рішення XXV сесії Харківської міської ради IV скликання від 06.10.04 р. № 134/04 «Про створення комунального підприємства «Комплекс з вивозу побутових відходів» шляхом виділення зі складу комунального підприємства «Муніципальна компанія поводження з відходами» структурного підрозділу «Комплекс з вивозу побутових відходів» та є його правонаступником.

У складі КП «Муніципальна компанія поводження з відходами» структурний підрозділ КВПВ мав статус відокремленого структурного підрозділу, діяв на господарських засадах та мав окремий баланс.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 31.12.2003 р. № 1327 «Про встановлення тарифів на вивезення твердих побутових відходів та рідких нечистот» було встановлено тарифи на послуги, які надавав структурний підрозділ КВПВ населенню, бюджетним установам та організаціям, іншим юридичним особам щодо збирання, вивезення твердих побутових відходів та рідких нечистот, з уведенням їх в дію з 10.01.2004 р.

Надалі, у процесі виробничої діяльності Комплексу у 2004–2005 рр., з моменту встановлення тарифів підприємству на послуги з вивезення твердих побутових відходів та рідких нечистот, збільшилася вартість паливно-мастильних матеріалів (ціна за 1 л А-76 становила 2,80 грн), збільшився рівень мінімальної заробітної плати (з 01.01.05 р. – 262 грн, з 01.04.05 р. – 290 грн, з 01.07.05 р. – 310 грн), а також збільшилася вартість енергоносіїв до 15 %.

Крім цього, сама діяльність вказаного Комплексу призвела до врахованої необхідності реорганізації комунального підприємства. Одним із найважливіших моментів цього рішення було виникнення попиту на нові види послуг та необхідність у налагодженні фінансово-господарської діяльності підприємства.

У зв'язку з цим виникла необхідність крім затверджених тарифів застосовувати тарифи на нові види послуг – на послуги з вивезення твердих побутових відходів (ТПВ) самоскидами без врахування навантажувальних робіт (наприклад, при проведенні суботників у навчальних закладах, лікарських установах та інших установах, підприємствах та організаціях, де в збиранні твердих побутових відходів бере участь велика кількість людей, які прибирають сміття і навантажують його на самоскиди вручну) та на послуги для фізичних і юридичних осіб із вивезення рідких нечистот з урахуванням ручного навантаження.

Необхідно:

1. Визначити основні проблеми.
2. Чи має КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» відповідну вигоду від встановлення тарифів?

Приклад розв'язання:

1. Основні проблеми:
 - неправильне збалансування цінової політики на ринку послуг із вивезення твердих побутових відходів;
 - збільшення вартості бензину;
 - збільшення вартості енергоносіїв;
 - суспільство не сплачує за обслуговування своєї території.
2. Встановлення тарифу на вид послуг надає можливість підприємству розширити коло споживачів, збільшити обсяг послуг, що значно збільшить прибуток підприємства та покращить його фінансовий стан, що в свою чергу приведе до збільшення надходжень до бюджету міста.

Виходячи з вищенаведеного встановлено, що для вирішення цих проблем необхідно державне втручання (втручання органів місцевого самоврядування) шляхом державного врегулювання сформованої ситуації.

ТЕМА 5. Аудит ефективності виконання бюджетних програм

Завдання 5.1

Вихідні дані: Державне регулювання вищою педагогічною освітою характеризується багатофункціональними організаційними зв'язками між Мінекономіки, Міносвіти, регіональними органами управління освітою, вищими навчальними закладами, загальноосвітніми середніми навчальними та дошкільними навчально-виховними закладами, службою зайнятості, органами статистики, місцевого самоврядування та їхніми підрозділами тощо для організації перспективного планування обсягів випуску педагогічних кадрів, обліку вакантних робочих місць для кваліфікованих вчителів, формування та розміщення держав-

ного замовлення та визначення обсягів їхньої підготовки за рахунок інших джерел, забезпечення працевлаштування випускників-педагогів, а також впровадження подальшого моніторингу системних процесів у цій сфері.

Необхідно:

1. Визначити об'єкти аудиту адміністративної діяльності у сфері управління вищою освітою.
2. Встановити можливі «слабкі місця» адміністративної діяльності у сфері управління освітою.
3. Визначити завдання аудиту адміністративної діяльності на підставі умови.
4. Обґрунтувати систему критеріїв аудиту адміністративної діяльності у сфері управління освітою.

Завдання 5.2

Вихідні дані: Державне замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою формується Мінекономіки на підставі інформації Міносвіти та інших міністерств, у підпорядкуванні яких перебувають вищі навчальні заклади. Критеріями для аналізу пропозицій ВНЗ до державного замовлення на підготовку педагогів є: кількість студентів, які навчаються за рахунок бюджетних коштів та інших джерел фінансування; частка студентів, прийнятих до вищих навчальних закладів за бюджетні кошти, у загальній кількості вступників; кількості вихованців із розрахунку на одного педагога, а також вартість підготовки одного фахівця відповідно до освітньо-кваліфікаційних рівнів та за формами навчання. Обсяги підготовки фахівців вищими навчальними закладами недержавної форми власності не враховуються.

Необхідно:

1. Визначити суб'єктів аудиту адміністративної діяльності у сфері регулювання підготовки фахівців у ВНЗ.
2. Оцінити обсяг можливих ресурсів, необхідних для проведення аудиту адміністративної діяльності у сфері регулювання підготовки фахівців у вищих навчальних закладах.
3. Обґрунтувати зміст процедур аудиту адміністративної діяльності у сфері регулювання фахівців у ВНЗ.

Завдання 5.3

Вихідні дані: Відповідно до планів Голови Державної аудиторської служби України та Управління Західного офісу Держаудитслужби в Рівненській області на IV квартал 2016 року, відділ державного фінансового аудиту виконання програм брав участь у державному фінансовому аудиті виконання бюджетних програм у системі Державного комітету лісового господарства України за 2014–2015 рр. та завершений звітний період 2016 року.

Дослідженням охоплено Рівненське обласне управління лісового та мисливського господарства, підпорядковані йому лісогосподарські підприємства та Рівненський природний заповідник, Березнівський лісовий коледж, Рівненська державна зональна лісонасіннева інспекція, Державне спеціалізоване лісозахисне підприємство «Рівнелісозахист». За бюджетними програмами, прийнятими на виконання Програми «Ліси України», в досліджуваному періоді з державного бюджету в область надійшло коштів у сумі 58593,5 тис. грн.

Проведеним аудитом виявлено ряд факторів, які не сприяли виконанню поставлених завдань та ефективному використанню бюджетних коштів.

По-перше, в досліджуваному періоді спостерігається зростання обсягу коштів, спрямованих на ведення лісового і мисливського господарства, створення захисних лісових насаджень та збереження природно-заповідного фонду. Поряд із цим не першочергові та непродуктивні витрати лісогосподарських підприємств, підпорядкованих обласному управлінню лісового та мисливського господарства, склали 8 713,0 тис. грн, що становить 43,3 % від обсягу коштів, отриманих із державного бюджету, і є резервом економії бюджетних коштів та джерелом нарощування виробничого потенціалу підприємств.

По-друге, за досліджуваний період площа земель, які належать лісогосподарським підприємствам, збільшилася на 87 га і планові показники із заліснення вільних, придатних для заліснення земель, виконувалися. Однак наблизитися до затвердженого показника нормативу оптимальної лісистості області не вдалося, оскільки для його досягнення необхідно заліснити понад 70,0 тис. га території.

По-третє, в досліджуваному періоді лісогосподарські підприємства області мали достатню матеріально-технічну базу для виконання заходів Програми «Ліси України». Проте, спостерігається тенденція до зменшення обсягу коштів, спрямованих на оновлення основних засобів як за рахунок коштів державного бюджету, так і власних надходжень з 22 984,0 тис. грн у 2014 році, до 10 568,5 тис. грн у 2015 році та до 6 010,3 тис. грн за 9 місяців 2016 року. Водночас збільшився рівень зношеності наявних основних засобів з 46,1 % у 2014 році до 52,6 % за 9 місяців 2016 року.

По-четверте, недосконалість системи внутрішнього контролю за витрачанням коштів, спрямованих на виконання заходів Програми «Ліси України», призвела до порушень фінансової дисципліни в досліджуваному періоді на загальну суму 481,6 тис. грн, із них: незаконні видатки склали 92,2 тис. грн, неефективно використано – 42,6 тис. грн, допущено інших порушень на суму – 346,8 тис. грн.

Враховуючи результати проведеного аудиторського дослідження, дослідницькою групою надано ряд пропозицій, які було враховано в управлінських рішеннях.

Необхідно визначити:

1. Який вид аудиту проводився у цьому випадку?
2. Яка мета цього аудиту?
3. Які основні завдання аудиторів?

Завдання 5.4

Вихідні дані: Глобальним критерієм соціальної ефективності використання бюджетних коштів вважають спрямованість їх витрачання на підвищення добробуту населення. За цим критерієм оцінюються всі програми та заходи, на які витрачаються державні кошти. За кожним напрямом формулюється відповідна соціальна мета й використовуються показники якісної та кількісної оцінки щодо її досягнення.

Загальним критерієм економічної ефективності використання бюджетних коштів вважають їх спрямованість та економічність, тобто досягнення найбільших результатів при забезпеченні економії витрат живої та уречевленої праці.

Саме такий підхід дозволяє створити систему взаємопов'язаних показників, використання яких характеризує різні сторони досягнення соціальних цілей конкретних державних програм. При цьому за кожною програмою визначається локальний критерій, який сприяє досягненню глобального суспільного критерію, якісні та кількісні показники оцінки результатів виконання програми.

Основними напрямками вирішення цього завдання у державі є зниження енергоємності, матеріаломісткості, зростання фондівіддачі та ін. Показники ефективності побудовані на основі співвідношення величини отриманого результату до витрат, здійснених унаслідок виконання цієї програми. За таким підходом, зважаючи на певні особливості, розраховується економічна ефективність інвестицій, капітальних вкладень, впровадження нових засобів виробництва тощо.

У програмі зниження безробіття населення передбачається створення місцевих служб зайнятості, або / і додаткових робочих місць, для чого виділяються необхідні фінансові ресурси з відповідного бюджету.

Необхідно: Встановити, які показники якісної і кількісної оцінки соціальної та економічної ефективності використання бюджетних коштів слід використовувати за результатами виконання програми зниження безробіття населення.

Завдання з розв'язком

1. Вихідні дані: Державна політика в галузі освіти визначається Верховною Радою України відповідно до Конституції України і здійснюється органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Державний контроль за діяльністю навчальних закладів незалежно від форм власності здійснюється з метою забезпечення реалізації єдиної державної політики в галузі

освіти. Державний контроль проводиться центральними і місцевими органами управління освітою та Державною інспекцією навчальних закладів при Міністерстві освіти і науки України. Положення про центральні державні органи управління освітою, про Державну інспекцію навчальних закладів при Міністерстві освіти України затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Міністерство освіти і науки України є центральним органом державної виконавчої влади, який здійснює керівництво у сфері освіти.

Міністерства і відомства, яким підпорядковані навчальні заклади, разом із Міністерством освіти і науки України беруть участь у здійсненні державної політики в галузі освіти, науки, професійної підготовки кадрів, у проведенні державного інспектування та акредитації навчальних закладів, здійснюють контрольні функції по дотриманню вимог щодо якості освіти, забезпечують зв'язок із навчальними закладами та державними органами інших країн з питань, що належать до їх компетенції, організовують впровадження у практику досягнень науки і передового досвіду.

Акти міністерств і відомств, яким підпорядковані навчальні заклади, прийняті у межах їх компетенції, є обов'язковими для місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підпорядкованих їм органів управління освітою, навчальних закладів відповідного профілю незалежно від форм власності.

Інші повноваження Міністерства освіти України, міністерств і відомств України, яким підпорядковані навчальні заклади, визначаються положенням про них.

Необхідно:

1. Визначити об'єкти аудиту адміністративної діяльності у сфері управління освітою.
2. Встановити можливі «слабкі місця» адміністративної діяльності у сфері управління освітою.
3. Визначити завдання аудиту адміністративної діяльності на підставі умови.
4. Обґрунтувати систему критеріїв аудиту адміністративної діяльності у сфері управління освітою.

Приклад розв'язання:

1. Об'єктами аудиту адміністративної діяльності в сфері управління освітою є ВНЗ, загальноосвітні середні навчальні заклади та дошкільні навчально-виховні заклади.

2. Слабкими місцями адміністративної діяльності у сфері управління освітою є: невідповідність діяльності об'єкта аудиту законам та нормативним актам, що суттєво впливає на перевірену інформацію; недотримання процедур, пов'язаних із підготовкою та реалізацією бюджетної програми, а також недостатня результативність діяльності з точки зору досягнення визначених цілей.

3. Завданнями аудиту адміністративної діяльності в галузі управління освітою є: аудит законності видатків на освіту та віднесення їх на рахунок витрат; перевірка стану дотримання законних та нормативних актів у галузі освіти, з'ясувати стан системи внутрішнього управління і контролю об'єкта перевірки; аудит результатів діяльності відповідно до визначених цілей.

4. З метою підвищення ефективності фінансового механізму вищої освіти необхідно розробити натуральні і фінансові нормативи витрат на навчання студентів за категоріями, видами, термінами навчання; розробити критерії укладання договорів, їхню типову форму, форму розрахунків до кошторисів у розрізі кожної статті витрат; при укладанні договорів, затвердженні кошторисів доходів і видатків проводити їхній аналіз і оцінку; удосконалити систему планування видатків; оптимізувати видатки на підготовку фахівців та подальше їх скорочення та створити систему контролю за ефективним використанням бюджетних коштів.

2. Вихідні дані: Оцінимо програму регіонального розвитку Львівської області до 2017 року. Місією стратегії є підвищення якості життя людей, створення умов для їхньої самореалізації та розвитку.

Головним завданням програми є створення таких можливостей для мешканців, організацій і підприємств регіону, внутрішніх та зовнішніх інвесторів, які дадуть їм змогу реалізувати власні інтереси, створити високооплачувані робочі місця, отримати доходи та наповнити бюджет.

Необхідно визначити: За допомогою яких етапів реалізації програми покращиться життя людей?

Приклад розв'язання:

Основними етапами реалізації програми щодо покращення життя людей є:

1. Зменшення безробіття й підвищення рівня зайнятості населення.
2. Збільшення доходів населення і його купівельної спроможності, що, у свою чергу, приведе до підвищення рівня життя та стандартів проживання.
3. Збільшення надходжень до місцевих бюджетів і спроможності фінансувати регіональні і місцеві соціальні програми.
4. Покращення умов особистого розвитку, що стимулюватиме людей жити й працювати в регіоні, а не емігрувати за кордон.
5. Зменшення соціальної напруги в суспільстві й збільшення довіри громади до регіональних і місцевих органів влади.

Отже, одним із визначальних критеріїв для оцінки ефективності бюджетних програм регіонального розвитку є їхня результативність, тобто максимально можливе вирішення проблеми та досягнення поставлених цілей на початку програми при мінімальних затратах ресурсів.

ТЕМА 6. Методика перевірки фінансової звітності в державному фінансовому аудиті

Завдання 6.1

Вихідні дані: Державне підприємство «Шик», засноване на державній формі власності, підпорядковується Міністерству економічного розвитку і торгівлі. Основні напрями діяльності: вироблення тканин і пошиття одягу; технічне обслуговування та ремонт ткацьких станків та інших технічних засобів; виробництво гарнітури. Підприємство є юридичною особою, має самостійний баланс, відокремлене майно, загальна вартість якого на кінець 2010 р. становила 140,35 млн грн.

До складу підприємства входять 47 структурних одиниць, зокрема 18 цехів основного і допоміжного виробництва та 26 відділів. Також на балансі підприємства знаходяться об'єкти соціально-побутової сфери, витрати на утримання яких віднесено на результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

Аналіз показників діяльності за останні три роки засвідчив ряд змін. При зростаючому попиті на шовкові та лляні вироби (з 1 950 до 2 300 од.) підприємство виготовляє продукцію з меншим попитом (950–1 100 од.). При цьому зростає закупівля допоміжних матеріалів, вироблення власної тканини для останньої. Це спричинило збільшення запасів на складі на суму 3 млн грн, що зменшило суму можливого прибутку з 950 тис. грн до 570 тис. грн.

Підприємство уклало договір про поставку лляних тканин з іноземною фірмою, в результаті чого переплачує за кожен метр тканини по 8 грн, що створює фінансові перевитрати на суму 85 тис. грн кожен місяць. При цьому, враховуючи факт зниження обсягів виробництва шовкових та лляних виробів було знижено заробітну плату персоналу цього відділу на 105,68 грн. кожному (чисельність працівників – 446 осіб).

Також протягом останнього року було взято на роботу 12 нових працівників. У зв'язку з цим було створено новий відділ, що займається питаннями збуту. Після декількох місяців роботи відділу показники збуту гарнітури та тканин з бавовни знизилися на 15 %. Цей факт вони пояснили тим, що не мають змоги укладати договори на поставку з новими підприємствами, а вже існуючі клієнти відмовляються від продовження співпраці з даного питання.

За старими закупками ДП «Шик» має заборгованість на суму 4 500 грн.

Також зафіксовано, що ремонт обладнання було здійснено не працівниками ремонтного відділу, а фірмою «Технар» на суму 897,45 грн. Поясненням було те, що персонал цього відділу не достатньо кваліфікований для надання такого роду послуг.

Необхідно: Оцінити достатність фінансової звітності та проблеми, які існують на ДП «Шик».

Завдання 6.2

Вихідні дані: На державному підприємстві «Сталь» під час оформлення річних звітів виникло питання щодо даних про заборгованість із виплати заробітної плати. Бухгалтер Жуков О. Г. запропонував вносити дану інформацію у «Звіт з праці», але бухгалтер Ентіна І. Н. була впевнена, що цю інформацію потрібно вносити у «Звіт про основні показники діяльності підприємств».

Необхідно: Оцінити дану ситуацію відповідно до чинного законодавства.

Завдання 6.3

Вихідні дані: На державному підприємстві «Граф» під час оформлення річних звітів виникло питання щодо даних про середньооблікову кількість штатних працівників облікового складу. Бухгалтер Ворошилов В. П. запропонував вносити дану інформацію у «Звіт з праці», але бухгалтер Вакс В. Г. був впевнений, що цю інформацію потрібно вносити у «Звіт про основні показники діяльності підприємств».

Необхідно: Оцініть цю ситуацію відповідно до чинного законодавства.

Завдання з розв'язком

1. Вихідні дані: Вищий навчальний заклад (ВНЗ) фінансується за рахунок коштів Міністерства освіти. У цьому навчальному закладі навчається 9 750 студентів, штат викладачів сягає 110 осіб. Згідно з документами фінансування (за 2015 рік):

- на кожного студента бюджетної форми навчання передбачено витрати на харчування в розмірі 12 грн;
- 10 грн кожному студенту на свято «День студента»;
- 1 200 грн на організацію та проведення 50-річчя існування ВНЗ;
- 7 500 грн на премії викладачам, що пропрацювали в цьому ВНЗ більше 25 років;
- 9 600 грн на ремонт та переоснащення бібліотеки.

На проведення святкування 50-річчя було витрачено 1 300 грн, достачу в 100 грн було взято з грошей, які відводилися на харчування студентів.

За 2015 рік було відраховано трьох студентів, одному з яких не була виплачена стипендія за жовтень місяць.

У бібліотеці було фактично змінено 4 столи, закуплено три книжкові полки на суму 6 215 грн.

Також було взято на три роки в оренду спортзалу «Майстер спорту», розмір оплати за яку становить 600 грн за місяць. На балансі ВНЗ перебуває власна спортзала. Але її невикористання пояснюється тим, що на ремонт потрібна сума 7 300 грн, якої немає, а студентам потрібно проводити постійні фізичні тренування.

Необхідно:

1. Оцінити достатність фінансової звітності.
2. Виявити основні проблеми у ВНЗ.

Приклад розв'язання:

У ВНЗ є такі недоліки та проблеми діяльності:

- 1) ведення бухгалтерського обліку не виконується на належному рівні;
- 2) обсяг витрат, що передбачалися кошторисом, не були дотримані. Це свідчить про неправильне планування кошторису та некомпетентність осіб, які його складала. І це є порушенням бюджетного законодавства;
- 3) визначення суми коштів на ремонт бібліотеки було завищеним. Це робиться з метою шахрайства, а отже, є також порушенням;
- 4) нецільове використання коштів;
- 5) відсутність системи внутрішнього контролю;
- 6) контроль за розрахунками за стипендіями та заробітними платами;
- 7) нераціональне використання коштів.

Усе вищеперераховане свідчить про недосконалість системи обліку, системи внутрішнього контролю, відсутності поточного контролю, невиконання фінансової дисципліни, невисокий рівень кваліфікації працівників.

Також за таких обставин зростає ризик невиявлення, максимальної межі досягають ризик обліку та ризик контролю.

2. Вихідні дані: Державне підприємство «Надра» внесло інформацію про обсяги (темпи росту) дивідендів на державні акції для господарських товариств у «Звіт про фінансові результати».

Необхідно визначити: Чи дотрималось ДП «Надра» положення «Про критерії ефективності управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки»?

Приклад розв'язання:

Не дотрималось, адже цю інформацію згідно з положенням «Про критерії ефективності управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки» п. 2.5 потрібно заносити у форму фінансового плану державного підприємства.

ТЕМА 7. Методичні аспекти проведення державного фінансового аудиту

Завдання 7.1

Комунальне підприємство Львівської міської ради «Райдуга» (скорочена назва КП «Райдуга») створено засновником Львівської міської ради як юридичну особу з комунальною формою власності, що є правонаступником майнових,

інших прав і зобов'язань, передбачених положенням КП «Поділля», яке припинило діяльність 22.08.2009 р., і підпорядковано управлінню промисловості виконавчого органу Львівської міської ради.

КП «Райдуга» здійснює торговельну діяльність продовольчими товарами для інвалідів та ветеранів, організовує харчування малозабезпечених громадян району міста, а також забезпечує надання матеріальної допомоги багатодітним родинам міста.

Зазначені види діяльності підприємства забезпечуються через механізм надання фінансування з місцевого бюджету.

Водночас КП «Райдуга» з метою одержання прибутку здійснює виробництво та реалізацію металевих виробів.

КП «Райдуга» сплачує податки за загальною системою оподаткування.

За формою організації бухгалтерських облік КП «Райдуга» здійснює бухгалтерія підприємства на чолі з головним бухгалтером. Головний бухгалтер є заступником директора підприємства з фінансових питань.

Підприємство готує і подає звітність за результатами діяльності до місцевого управління статистики, місцевої фіскальної служби, місцевих управлінь Державного казначейства, Пенсійного фонду та фондів соціального страхування.

Видатки коштів, що надходять з державного та місцевого бюджетів, здійснюється відповідно до затверджених кошторисів на визначені періоди.

З метою проведення перевірки діяльності КП «Райдуга» було включено до плану здійснення перевірок місцевим контрольно-ревізійним підрозділом.

Згідно з планом на перевірку діяльності КП передбачено 15 робочих днів.

До складу групи контролерів включено трьох представників Державної аудиторської служби (один із них призначений керівником), представника державної фіскальної служби і по одному представнику від кожного з фондів соціального страхування.

Необхідно:

1. Проаналізувати достатність ресурсів і повноважень представників контролюючих органів для забезпечення своєчасного і якісного проведення контрольних процедур.

2. Оцінити можливий вплив потенційних проблем.

Завдання з розв'язком

1. Вихідні дані: У результаті проведеної перевірки бюджетної установи аудитором було виявлено, що нарахована заробітна плата за місяць 10 робітникам була перевищена на суму 1 200 грн.

Перевіряючи витрати на ремонт будинку, було виявлено, що в кошторисі на цей ремонт передбачено значно більший обсяг майбутніх ремонтно-будівель-

них робіт. Загальна вартість ремонтно-будівельних робіт відповідно до кошторису становить 800 000 грн. Фактичні витрати були відображені на суму 796 000 грн, тобто отримана економія порівняно з кошторисом на суму 4 000 грн. Кошторис складений інженером з капітального будівництва та підтверджений головним інженером.

Також було встановлено, що загальна сума перевищення кошторису становить за розрахунками аудитора 216 000 грн. А саме, до фактичних витрат увійшли суми на оплату праці робітників за весь підвищений обсяг виконаних робіт, вартість списаних будівельних та інших матеріалів на цей завищений обсяг робіт, збільшення суми відрахувань на соціальне страхування від суми заробітної плати.

До платіжної відомості було включено 5 вигаданих осіб. Їм була присвоєна зарплата, виплата за сумісництвом за фактично не відпрацьований час.

Стосовно рахунків за електроенергію, то до складу фактичних витрат було віднесено суму, сплачену згідно з рахунком без зазначення фактичної кількості спожитої електроенергії в натуральних одиницях. Також виявлено було завищення витрат на опалення установи через неправильне визначення кубатури, кількості наявних печей і перевищення норм постачання паливом, безплатного надання палива співробітникам і списання її вартості за допомогою витрат установи.

Бюджетна організація має кредиторську заборгованість за отримані ТМЦ, під час надходження коштів на ці цілі не погашає її, а оплачує за рахунками поточний ремонт будівлі.

Кошторисом не було передбачено видатки на придбання комп'ютерної техніки та програмного забезпечення. Для того, щоб придбати необхідне програмне забезпечення організацією було оплачено рахунок постачальника як за супровід програми, хоча фактичні витрати було проведено як при придбанні програмного забезпечення. Також було оплачено рахунок за проведення ремонту службового автомобіля, на витрати списано суму за ремонт без документа, що підтверджує проведення ремонту.

Бюджетною організацією за рахунок бюджетних коштів оплачувалися рахунки, в яких було зафіксовано особисті міжміські переговори. При цьому суми за такими переговорами не було відшкодовано співробітниками, які використовували службові телефони для власних цілей. У результаті цього, а також неекономічного витрачання бюджетних коштів фактичні видатки перевищили кошторисні призначення щодо послуг зв'язку.

Необхідно: Дати характеристику даній ситуації та описати причини такого стану діяльності бюджетної установи.

Приклад розв'язання:

У цій ситуації стан діяльності бюджетної установи можна пояснити так:

1) наявність арифметичних помилок, або ж переплата, здійснена навмисне з метою крадіжки приписаних грошей необґрунтованим документальним збільшенням суми заробітної плати відповідно на 5 000 і 7 000 грн кожному;

2) факти шахрайства та помилок, замасковані неправильними розрахунками;

3) реальність відображення в бухгалтерському обліку витрат на ремонт будинку з тим, щоб витрати на виробництво та фінансові результати відображали реальне становище;

4) нецільове та неефективне використання бюджетних коштів;

5) порушено вимоги статей 51, 78 Бюджетного кодексу, відповідно до яких розпорядники бюджетних коштів мають право брати бюджетні зобов'язання та здійснювати витрати тільки в межах бюджетних асигнувань, установлених кошторисом. Отже, видатки державного та місцевого бюджетів на покриття таких зобов'язань здійснюватися не можуть;

6) при недостатньому рівні бюджетного фінансування виникає ситуація завищення обсягу асигнування за деякими статтями кошторису.

Усе це свідчить про неналежне дотримання фінансової дисципліни, порушення бюджетного законодавства та утворення можливостей для шахрайства.

Виходячи з вищенаведеного видно, що для вирішення цих проблем необхідно державне втручання (втручання органів місцевого самоврядування) шляхом державного врегулювання сформованої ситуації.

1. Вихідні дані: За результатами аудиту ефективності виконання бюджетних програм проведено аналіз ефективності результативних показників лісового господарства за 2014–2016 роки. Загальне виконання показників забезпечення потреби в бюджетних коштах, стану їхнього надходження та рівня освоєння наведено в таблиці.

Таблиця

Аналіз показників результативності за 2014–2016 роки

Назва показника	Од. вим.	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
		план	факт	% виконання	план	факт	% виконання	план	факт	% виконання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
КПКВ 2801260										
Фінансове забезпечення	млн грн	9,5	6,9	73	10	10	100	15,3	15,3	100
Показники продукту**										
Відтворено лісів	га	4 917	5 099	103	5 639	5 957	105	4 922	5 099	103,6
Створено полезних лісових смуг	га	80	57	71	201	23	11,4	21	30	140

<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Підготовлено земель для створення в наступному році лісових культур	га	1 491	1 095	73	1 557	1 372	88	45	32	71
Показники ефективності***										
Зменшення витрат на проведення рубок догляду на 1 га	грн.	189	205	109	188	205	109	189	341	180
Показники якості**										
Зменшення порушень правил відпуску деревини: – зменшення залишених недорубів; – зменшення невивезеної в установлені терміни деревини	куб. м.	x	343	x	x	686	зростання у 2 рази	x	17 639	зростання у 25 разів
	куб. м	x	357	x	x	718	зростання в 1,9 рази	x	1 415	зростання у 2 рази

Необхідно:

1. Оцінити результати аналізу результативних показників бюджетних програм за період дослідження.
2. Подати пропозиції щодо удосконалення фінансування бюджетних програм.

Приклад розв'язання:

На заходи Програми передбачалося виділення впродовж 2008–2010 рр. загальною сумою 2 679,2 млн грн, у т. ч.: коштів державного бюджету – 612,2 млн грн (23 % загальної суми).

Фактичне фінансове забезпечення Програми становило 3 144,3 млн грн, у т. ч. за рахунок коштів державного бюджету – 408,7 млн грн (13 % загальної суми). Аналіз свідчить, що перевищення фактичних витрат над запланованими на 465,1 млн грн (3 144,3 – 2 679,2) відбулося, переважно, за рахунок зростання заробітної плати працівників лісового господарства та охорони (280 млн грн) та інших статей витрат у собівартості лісгосподарських робіт (на 150 млн грн). Зростання решти витрат – це наслідок надпланового виконання окремих видів робіт.

На заходи досліджуваних бюджетних програм для двох основних користувачів лісового фонду Програмою на 2008–2010 рр. передбачено видатки коштів державного бюджету в сумі 460,2 млн грн (у т. ч.: Держкомлісгоспу – 419,5 млн грн, Мінагрополітики – 40,7 млн грн), що становить 17 % ,передбачених Програмою фінансових ресурсів.

На виконання бюджетної програми у державному бюджеті на 2008–2010 рр. затверджено 34,8 млн грн, профінансовано – 32,2 млн грн, або 92 % (у 2008 році – на 73 %, у 2009 та 2010 роках – на 100 %).

Пропозиції:

- 1) збільшити насадження;
- 2) зменшити вирізання деревини;
- 3) створення полезахисних лісових смуг.

ТЕМА 8. Особливості проведення державного фінансового аудиту в умовах використання інформаційних технологій обробки економічної інформації

Завдання 8.1

Вихідні дані: Аналогічно, як в ручних системах, так і в комп'ютеризованих системах має бути поділ за функціями. Проте кількість людей, які вміють працювати в комп'ютерних системах, часто буває значно меншою від людей, що вміють працювати в аналогічних ручних системах. У великих компаніях лише незначна кількість людей може вважатися спеціалістами, які володіють глибокими знаннями у сфері оброблення і розподілу інформації. Крім того, вони можуть знати слабкі сторони внутрішньої системи контролю і тому мати змогу маніпулювати даними.

У тих компаніях, де розроблені власні системи, персонал, що займається цією розробкою, не повинен працювати на комп'ютері. Для забезпечення цього також важливо, щоб доступ до файлів і програм був обмежений операторами і працівниками архіву. Якщо потрібно внести зміни до програми, то на це повинен бути отриманий відповідний дозвіл, а аудитор повинен простежити за виконанням цієї роботи. У малих компаніях такий розподіл обов'язків не завжди можна здійснити, тому що часто в них одна людина відповідає за роботу всієї комп'ютерної системи. Менше проблем, якщо компанія, як це найчастіше буває, купує у зовнішнього постачальника пакет програмного забезпечення, що не може бути змінений.

Необхідно:

Оцінити проблеми використання комп'ютеризованих систем при великій залежності від нечисленних фахівців із комп'ютеризованих систем у процесі аудиту, що пов'язані з використанням комп'ютерів для аудитора.

Завдання 8.2

Вихідні дані: Унаслідок величезних обсягів операцій, що здійснюються комп'ютерами, помилка в довідкових або постійних даних може мати дуже серйозні наслідки. Наприклад, якщо комп'ютер проводить розрахунки, а ціна введена

неправильно, багато рахунків може бути сформовано до того, як помилку буде виявлено. Для того, щоб такі помилки не виникали, необхідно перевіряти всі довідкові дані на етапі їх уведення, а потім час від часу роздруковувати інформацію для перевірки вручну. Корисним контролем є автоматичне посилання копій документів із затвердженими постійними даними до відділу внутрішнього аудиту для подальшої перевірки. Інший аспект тієї ж проблеми виникає при використанні банків даних. Банки даних опрацьовують основну бухгалтерську інформацію різними способами. Наприклад, дані продажу використовуються для аналізу за видами продукції їх географічного розподілу і розподілу серед споживачів, а також для аналізу витрат, контролю рівня запасів, контролю кредитів і прогнозування.

Необхідно:

Оцінити проблеми використання комп'ютеризованих систем при ризику числових помилок, який є результатом використання неточних довідкових даних у процесі аудиту, що пов'язані з використанням комп'ютерів для аудитора.

Завдання з розв'язком

1. Вихідні дані: Комп'ютер може бути використаний керівництвом для здійснення деяких видів контролю, що іноді надійніше, ніж контроль, який здійснюється вручну. Комп'ютер може бути запрограмований на виділення або перерахування тих пунктів, що не відповідають встановленим критеріям. Якщо, наприклад, перевищений кредит споживача або сума по рахунках на закупівлю знаходиться поза встановленими межами, то комп'ютер видає повідомлення про виняткову ситуацію. Іншими прикладами контролю є використання пароля для попередження несанкціонованого доступу або такі програмні перевірки, як підрахунок загальних сум для контролю відповідності розрахунків. Такі перевірки включають контроль відповідності суми визначеного числа пунктів іншій сумі до продовження роботи програм, наприклад, до узгодження суми рахунків при закупівлі із загальною сумою рахунків, розрахованої в результаті іншої операції комп'ютера.

Якщо програми розроблені з урахуванням усіх можливих операцій та умов, то система завжди працюватиме саме так, як вона запрограмована. Проте комп'ютерний контроль ефективний тільки тоді, коли він використовується як частина загальної системи контролю. Завжди повинен існувати звичайний контроль, що відстежує, досліджує і, коли це потрібно, виправляє помилки та відхилення, позначені комп'ютером.

Необхідно:

Оцінити проблеми використання комп'ютеризованих систем при надмірній довірі до комп'ютерного контролю у процесі аудиту, що пов'язані з використанням комп'ютерів для аудитора.

Приклад розв'язання:

Аудитор не повинен занадто довіряти комп'ютерним процедурним перевіркам. Необхідно перевірити, чи здійснюється адекватний звичайний контроль, що підтримує результати використовованого комп'ютерного контролю.

Крім того, контроль вручну необхідний для того, щоб переконатися, що до комп'ютера введені всі необхідні дані. Один зі шляхів – попереднє підсумовування груп даних перед їх уведенням у комп'ютер, а потім перевірка отриманих сумарних вихідних даних. Існують і спеціальні методи перевірки правильності здійснюваного контролю.

2. Вихідні дані: На державне підприємство «Промінь» у поточному місяці прибули органи Державної аудиторської служби з черговою плановою перевіркою. Дане підприємство веде облік лише на комп'ютері, тобто відсутня документація на папері.

Необхідно визначити: Як буде проводитися перевірка в цьому випадку?

Приклад розв'язання:

У разі ведення бухгалтерського обліку з використанням електронних засобів зберігання і обробки інформації на вимогу аудитора Держаудитслужби керівник організації повинен забезпечити оформлення відповідних документів на паперовому носії. Надання цих документів посадовим особам Державної аудиторської служби забезпечується керівником чи його заступником.

У комп'ютеризованих системах зазвичай є можливість простежити проходження операції в системі від початкового документа через проміжні стадії до остаточного запису в бухгалтерській книзі. У комп'ютеризованій системі проміжні стадії іноді записуються у вигляді машинних кодів, що робить неможливим спостереження за операцією від початку до кінця. Крім того, система може сама здійснювати операції, не створюючи видимих записів, наприклад, платежі відсотків можуть цілком розраховуватися і заноситися до відповідних рахунків самою комп'ютерною програмою. У деяких комп'ютеризованих системах друк результатів опрацьованих даних або не виконується, або виконується тільки в сумарній формі. Наприклад, рахунки по місячних закупівлях можуть бути введені в комп'ютер, у результаті чого на виході будуть отримані тільки загальні цифри по кожному типу закупівель.

Необхідно:

Оцінити проблеми використання комп'ютеризованих систем при відсутності можливості простеження угод у процесі аудиту, що пов'язані з використанням комп'ютерів для аудитора.

ТЕМА 9. Узагальнення результатів та реалізація матеріалів державного фінансового аудиту

Завдання 9.1

Вихідні дані: У жовтні місяці поточного року на державному підприємстві «Вінниччина» Управлінням Північного офісу Держаудитслужби у Вінницькій області проводиться державний фінансовий аудит. У ході операційного аудиту встановлено, що прийняття управлінських рішень може призвести до фінансових порушень.

Необхідно визначити:

1. Яким нормативно-законодавчим актом потрібно користуватися для вирішення даної ситуації?
2. Які дії державного аудитора в цьому випадку?
3. У формі чого будуть оформлені результати перевірки ризикових операцій?

Завдання 9.2

Вихідні дані: Аудитори зробили висновок про неефективне управління суб'єктом господарювання та надали свої рекомендації щодо підвищення ефективності господарювання на колективному підприємстві «Шосткінський казенний завод «Зірка». Основним видом діяльності заводу є виробництво зброї, боєприпасів, вибухових речовин, фармацевтичних препаратів і матеріалів, хімічної продукції для промислових цілей, виконання робіт, пов'язаних з утилізацією боєприпасів тощо.

Під час аудиту виявилось, що підприємство утримує основні засоби, які тривалий час не використовуються.

Додаткових втрат підприємство зазнає і від реалізації будівель, що не використовуються.

Не завадили б підприємству і кошти від продажу нерухомого майна через аукціон. Але поки керівництво підприємства займало позицію невтручання з боку Мінпромполітики України, корисливий орендар встиг те майно і приватизувати, і реалізувати шляхом викупу через органи Фонду держмайна України. Результат – втрата понад 417 тис. грн доходів. І це на тлі тотальної бідності підприємства й накопичення боргів із зарплати та податкових платежів, коли існує загроза відчуження майна в разі прийняття рішення на користь робітників, які залишаються без плати за відпрацьоване.

Також керівництву КП ШКЗ «Зірка» дуже захотілося масштабно ремонтувати побутове приміщення, яке за призначенням не використовувалося, що вилзлося у неефективні витрати матеріальних ресурсів на суму понад 361 тис. грн.

Далі керівникам підприємства забажалось нового легкового автомобіля на суму 120 тис. грн при дефіциті власного парку вантажних автомобілів для перевезення спеціальної продукції.

Ще один недолік: авансування виконання робіт, придбання товарів та послуг призводило до відволікання з господарського обігу підприємства значних коштів за гострої їх нестачі, а незастосування штрафних санкцій до боржників за порушення термінів оплати – до невикористання можливості отримати додаткові доходи в сумі майже 21 тис. грн.

Через невживання керівництвом заводу заходів для розрахунків з перевізниками спеціальної продукції за виконані роботи (при тому, що КП ШКЗ «Зірка» на той момент мало таку можливість), кредиторам додатково сплачено пені та штрафних санкцій у сумі 178,1 тис. грн.

Керівництвом підприємства прийнято рішення щодо одноосібного управління військової частини, що спричинило додаткове витрачання коштів підприємства в сумі майже 3 млн грн.

Неврегульованість оплати витрат на зберігання продуктів утилізації, термінів її зберігання виконавцями спричинила накопичення на території підприємства продуктів утилізації, частина яких є вибухо- та пожежонебезпечними і вимагає особливих умов та витрат на зберігання, охорону й гарантування пожежної безпеки. Зберігання продуктів утилізації також вимагає додаткових коштів, що пов'язані зі сплатою земельного податку.

В умовах дефіциту обігових коштів та збиткової діяльності КП ШКЗ «Зірка» її керівники вдавалися до фінансування витрат на капітальний ремонт і утримання об'єктів соціальної сфери понад затверджені планові показники, що призвело до зростання інших витрат операційної діяльності підприємства, яких можна було б уникнути або значно скоротити.

Аудитори також звернули увагу на те, що на підприємстві ніколи не займалися оптимізацією кількості працюючих до фактично виконуваних функцій, що спричинило неефективне використання майже 38 тис. грн.

Необхідно:

Використовуючи наведену інформацію встановити:

1. Який вид державного аудиту здійснювався в даному випадку та яка його мета?
2. Які висновки щодо факторів ризику у фінансово-господарській діяльності підприємства узагальнено аудитом?
3. Які рекомендації можна надати стосовно наведених результатів перевірки?

Завдання 9.3

Вихідні дані: Заповнити робочий журнал державного аудитора, що проводить аудит ефективності на державному підприємстві «Хмельницьке тролейбус-

не управління», причиною проведення якого стало значне підвищення цін на проїзд, а також інформація, що кошти виділені з міського бюджету на придбання нових транспортних засобів використані не за призначенням.

ЖУРНАЛ

Обліку роботи державного аудитора _____
щодо здійснення аудиту фінансово-господарської діяльності _____

за 20__ рік

Дата	Виконана робота (елементи аудиторських процедур)	Обсяг виконаної роботи	Результати (у разі виявлення недоліків, ознак порушень, їх суть, розмір та наслідки)	Внесені керівництву установи пропозиції (у т. ч. реквізити вихідного документа)	Стан врахування керівництвом бюджетної установи внесених пропозицій	Примітка (відмітка вищого керівництва державного аудитора)
1	2	3	4	5	6	7

Завдання 9.4

Вихідні дані: Органом Державної аудиторської служби України проведено перевірку у бюджетній установі.

Необхідно вказати:

1. Який термін згідно зі Стандартами державного фінансового контролю має становити перевірка суб'єктами державного фінансового контролю?
2. Яка робоча документація повинна складатись уповноваженим контролюючим органом за результатами аудиторських процедур?

Завдання 9.5

Вихідні дані: Правлінням Північного офісу Держаудитслужби у Вінницькій області було здійснено аудит виконання бюджету держадміністрації м. Хмельник Вінницької області. За результатами проведеної роботи 30.09.2016 р. складено проект аудиторського звіту щодо виконання місцевого бюджету, який разом із протоколом узгодження надіслано у встановленому порядку вказаній держадміністрації та органу місцевого самоврядування для попереднього ознайомлення.

Після ознайомлення з даним документом держадміністрація висловила свої зауваження та пропозиції й повернула проект аудиторського звіту органу Держаудитслужби 05.10.2016 року.

Після опрацювання відповідних зауважень і пропозицій аудиторський звіт було подано керівникові суб'єкта господарювання та його органу управління.

Необхідно визначити:

1. Вказати помилки в роботі органу Держаудитслужби.
2. Визначити коло користувачів аудиторського звіту.

Завдання 9.6

Вихідні дані: На державному підприємстві «Енергоринок» органами Держаудитслужби України було здійснено фінансовий аудит: проведено аналіз фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних коштів, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності. В ході проведення перевірки органами Держаудитслужби було залучено кваліфікованих спеціалістів іншого підприємства для здійснення перевірки правильності ведення бухгалтерського обліку підприємства-об'єкта перевірки. Результати проведеної роботи органами Держаудитслужби було оформлено та викладено в акті перевірки.

Необхідно визначити:

1. Чи правомірними є дії органів Держаудитслужби стосовно залучення інших спеціалістів, якщо так, то аргументувати це, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти.
2. Чи правильно було оформлено результати проведеної перевірки?

Завдання з розв'язком

Вихідні дані: Державною аудиторською службою України у жовтні 2016 року проводився державний фінансовий аудит на державному підприємстві «Промінь». Аудиторами було встановлено, що прийняття управлінських рішень на ДП «Промінь» призводить до неефективного використання державних коштів та майна понад 1 200 000 грн.

Необхідно визначити:

1. Назвіть, на які нормативно-законодавчі акти необхідно опиратися для вирішення даної ситуації, а також вкажіть дії державних аудиторів у цьому випадку.
2. Як оформляються результати перевірок ризикових операцій?
3. Хто приймає рішення щодо запобігання настанню або мінімізації негативних наслідків, що можуть бути спричинені ризиковими операціями?

Приклад розв'язання:

1. Основним нормативно-законодавчим актом для вирішення цієї ситуації є: Постанова Кабінету Міністрів «Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту» № 61 [16] та «Про проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій» № 506 [13]. А саме пункт 8 другої постанови, коли в ході операційного аудиту встановлено, що прийняття управлінських рішень, здійснення господарських операцій може призвести до неефективного чи незаконного використання державних чи комунальних коштів та / або майна, фінансових порушень або порушення законодавства.

Аудитор письмово інформує про це керівника суб'єкта господарювання, начальника управління Державної аудиторської служби відповідного територіального контролюючого органу та орган управління з поданням відповідних пропозицій.

2. Результати перевірки ризикових операцій оформляються у формі довідки у двох примірниках, один із яких передається керівникові суб'єкта господарювання.

3. Рішення щодо запобігання настанню або мінімізації негативних наслідків, що можуть бути спричинені ризиковими операціями, зокрема за результатами моніторинг платіжних доручень, приймає керівник суб'єкта господарювання ДП «Промінь».

ТЕМА 10. Методика проведення органами Державної аудиторської служби фінансового аудиту

Завдання 10.1

Вихідні дані: На державному підприємстві «Фортеза» під час фінансового аудиту щодо підтвердження фінансової звітності за 2011 р. була перевірена фінансова звітність, її форми та елементи. ДП «Фортеза» було створене 3 роки тому. При цьому частки в статутному капіталі розподілені таким чином, а саме: а) державний капітал – 55 %; б) приватний капітал – 45 %.

ДП «Фортеза» здійснює закупівельну діяльність у галузі оптової торгівлі продовольчими товарами. 10–15 % цієї діяльності займає торгівля комісійними товарами, а 85–90 % – оптова торгівля. Оптовими покупцями є 16 підприємств, на 4-х з яких припадає 60 % товарообігу. Чисельність персоналу бухгалтерії 3 людини, відділ внутрішнього аудиту відсутній.

Необхідно:

1. Визначити зони максимального ризику та оцінити достатність інформації для розрахунку аудиторського ризику.
2. Оцініть необхідний рівень кваліфікації аудиторів.

Завдання 10.2

Вихідні дані: На державному підприємстві «Капітал» органами Державної аудиторської служби було здійснено аудиторську перевірку. В результаті перевірки було виявлено, що первісна вартість обладнання цеху становить на підприємстві 800 тис. грн. Сума його зносу на дату першої переоцінки – 200 тис. грн. У результаті експертної оцінки встановлено, що справедлива вартість обладнання на дату переоцінки становить 900 тис. грн. При застосуванні пропорційної переоцінки первісної вартості та зносу основних засобів на підприємстві був зроблений перерахунок, але змін у балансі після проведення переоцінки зроблено не було.

<i>Показник</i>	<i>До переоцінки</i>	<i>Після переоцінки</i>
Первісна вартість	800 000	1 200 000
Знос	200 000	200 000
Чиста балансова вартість	1 000 000	1 400 000

Необхідно: Вказати, які порушення були виявлені органами Держаудит-служби у процесі перевірки фінансової звітності.

Завдання з розв'язком

Вихідні дані: На державному підприємстві «Хортиця» органами Державної аудиторської служби було здійснено аудиторську перевірку фінансової звітності, в результаті якої було встановлено, що підприємство придбало виробниче обладнання первинною вартістю 330 тис. грн. Загальний розрахунковий обсяг виробництва визначений підприємством у розмірі 1 600 тис. одиниць. Ліквідаційна вартість після його експлуатації за попередніми оцінками може становити 10 тис. грн, передбачений строк корисного використання – 4 роки. Підприємство обрало кумулятивний метод для нарахування амортизації. За підрахунками бухгалтерії річна норма амортизації (за перший рік) склала – 202 тис. грн.

Необхідно визначити: Які порушення були виявлені органами Держаудит-служби у процесі перевірки фінансової звітності?

Приклад розв'язання:

Згідно з формою розрахунку амортизації кумулятивним методом, річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кіль-

кості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання. Тобто:

Амортизаційна вартість = 330 000 – 10 000 = 320 000 грн.

Кумулятивний коефіцієнт за перший рік = 4 / 10

$A = 320\,000 * 4 / 10 = 128\,000$ грн.

Порушено Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби» п. 26 підпункт 4 – порядок нарахування амортизації кумулятивним методом, відповідно до якого була завищена сума амортизації на 74 000 грн (202 000 – 128 000). Це, відповідно, відобразилося на збільшенні суми операційних витрат, а також зменшенні суми оподаткованого прибутку.

ТЕМА 11. Методика проведення органами Державної аудиторської служби аудиту ефективності

Завдання 11.1

Вихідні дані: Начальнику фінансового управління Харківської обласної державної адміністрації Макарову О. С. 27 грудня 2016 року був надісланий начальником північно-східного офісу Держаудитслужби (м. Харків) Юфімовим Ю. В. Лист-повідомлення про проведення аудиту ефективності за № 249 для перевірки ефективності використання коштів державного бюджету на проведення фундаментальних та прикладних розробок у вищих навчальних закладах і наукових установах м. Харкова Міністерства освіти і науки України за 2013–2016 роки з 05.01.2017 року.

Необхідно: Скласти та заповнити відповідний лист-повідомлення, обов'язково зазначивши в ньому підставу для проведення перевірки, тему та мету аудиту.

Завдання 11.2

Вихідні дані: У вересні 2012 року органами Державної фінансової інспекції у Вінницької області (Управління Північного офісу Держаудитслужби у Вінницькій області) провели аудит ефективності бюджетної програми «Освіта та діти-2015» Жмеринської районної ради. Повідомлення про проведення аудиту було надіслано за тиждень до проведення аудиту ефективності. Аудитор пред'явив розпоряднику бюджетних коштів посвідчення представника Державної фінансової інспекції Вінницької області.

Під час здійснення аудиторської перевірки було оцінено рівень досягнення результативних показників бюджетної програми, а також ефективність бюджетної програми порівнянням забезпеченого рівня виконання результативних показників програми до рівня їх фінансування.

За результатами аудиту ефективності програми «Освіта та діти-2015» був складений аудиторський звіт. Але при цьому проект аудиторського звіту (інфор-

мації про участь в аудиті ефективності) не був переданий для обговорення розпоряднику бюджетних коштів (виконавцю).

Необхідно визначити: Які помилки були допущені під час аудиторської перевірки органами Державної фінансової інспекції у Вінницькій області під час аудиту ефективності бюджетної програми «Освіта та діти-2015» Жмеринської районної ради?

ТЕМА 12. Методика проведення Рахунковою палатою аудиту ефективності використання державних коштів

Завдання 12.1

Які загальновідомі принципи аудиту ефективності діяльності були використані у випадку таких практичних дій аудитора Рахункової палати України?

1. Аудитор розглядає об'єкт аудиту як систему.
2. Аудитор враховує всі внутрішні і зовнішні фактори.
3. Будується схема аудиту відповідно до ієрархії структури.
4. Аудитор використовує вибіркові методи дослідження.
5. Аудиторський процес організовується як постійно діючий.
6. Розподіл праці серед аудиторів та їхніх асистентів, експертів будується відповідно до компетентності та досвіду роботи у конкретних галузях.

Завдання 12.2

Порівняйте процес організації державного аудиту, який здійснює Рахункова палата і Державна аудиторська служба України.

Схематично відобразіть процес організації державного аудиту, який здійснює Рахункова палата України. Потім зробіть те саме для Державної аудиторської служби України.

Зробіть відповідні висновки. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Завдання з розв'язком

Вихідні дані: Рахунковою палатою України було здійснено перевірку законності формування та ефективності використання спеціального фонду держбюджету органами державного управління у 2013–2015 роках.

1. Колегією зроблено висновок, що в умовах хронічного дефіциту загального фонду держбюджету, який не дозволяє задовольняти потребу в коштах на виконання завдань, покладених на органи державного управління, спеціальний фонд став додатковим джерелом фінансування витрат на зміст деяких із них.

2. У 2013–2015 роках органи державного управління отримали з різних джерел і використовували коштів спеціального фонду на суму 3,3 млрд грн. Із

них майже три чверті складали надходження від надання платних послуг держорганами.

Аудитори відзначили неприпустимість делегування державними органами управління владних повноважень відомчим підприємствам та організаціям, оскільки це призводить до втрат держбюджету. До того ж вартість послуг є необґрунтованою і здебільшого значно перевищує фактичні витрати, пов'язані з їх наданням. Зокрема, внаслідок передачі колишнім Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва повноважень розпорядника за Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, утвореному ним ДП «Інформаційно-ресурсний центр», у розпорядженні цього підприємства тільки протягом 2013–2014 років залишилося 76 700 000 грн – плата за надання виписок, довідок, виписок з реєстру, резервування найменування юридичної особи, а також за надання приватним нотаріусам доступу до реєстру.

3. У серпні 2015 року на виконання доручення Президента України розпочато черговий етап реформування сфери адміністративних послуг. Хоча три попередні спроби, починаючи з 2006 року, виявилися безрезультатними. За висновками Колегії Рахункової палати, для реалізації передбачених заходів необхідні комплексне функціональне обстеження органів державного управління і визначення за його результатами повного переліку державних послуг, включаючи господарські та такі, що надаються безкоштовно. Вартість платних адмінпослуг повинен визначатися на основі єдиної універсальної методики її розрахунку та відповідати розміру фактичних витрат на надання послуг.

Необхідно визначити:

1. Які основні принципи Бюджетного кодексу України порушуються згідно висновку Колегії Рахункової палати у пункті 1?

2. Що можна додати до наданих аудиторами рекомендацій щодо програми Президента України у пункті 3?

3. Які рекомендації можна надати стосовно запобігання комерціалізації господарської діяльності органів державного управління на основі наведеної ситуації?

Приклад розв'язання:

На основі наведеного висновку Колегії у пункті 1 можна зазначити порушення таких основних принципів Бюджетного кодексу України, як ефективність, справедливість та неупередженість бюджетної системи.

Аудиторами наданий вичерпний перелік рекомендацій стосовно програми Президента України. Однак можна додати, що вартість платних адміністративних послуг має визначатися на основі єдиної універсальної методики її розрахунку та відповідати розміру фактичних витрат на надання послуг.

Для запобігання комерціалізації господарської діяльності органів державної влади потрібно направляти надходження від надання платних послуг до Держбюджету, а витрати на забезпечення надання таких послуг враховувати при формуванні бюджетних призначень розпорядникам із загального фонду.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Конституція України : затв. Верховною Радою України від 26.06.1996 № 254к/96-ВР, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/ &uid=1013.3.3&nobreak=1>
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 07.10.2010 № 2592-VI, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/ &uid=1011.19.27 &nobreak=1>
3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України: станом на 28 грудня 2015 р. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 №996-XIV, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/?doc_id=478874
5. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 № 43. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>
6. Про Рахункову палату України : Закон України від 11.08.1996 № 315/96-ВР (з останніми змінами, внесеними Законом України від 01.06.2010 № 2289-VI). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про утворення Державної аудиторської служби України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 868. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/130716>
8. Про державні цільові програми : Закон України від 18.03.2004 № 1621-IV, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.nau.kiev.ua
9. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/?doc_id=479854
10. Про міжбюджетні відносини між районним бюджетом та бюджетами територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань : Закон України від 01.07.2004 № 2953-IV, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1088.628.0>
11. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 № 550, зі змінами від 07.09.2011 № 968, від 14.12.2016 № 950. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/84560>

12. Про затвердження Порядку проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2009 № 506. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=361587

13. Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2006. № 361, зі змінами від 07.09.2011 № 968, від 14.12.2016 № 950. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/84562>

14. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 № 1017, зі змінами від 25.03.2006 № 361, від 07.09.2011 № 968, від 14.12.2016 № 950. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/84540>

15. Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту: Постанова Кабінету міністрів України № 361 : станом на 17.12.2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/361-2006-%D0%BF>

16. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 698, зі змінами від 07.09.2011 № 968, від 14.12.2016 № 950. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/84542](http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/84542)

17. Про бюджетну класифікацію та її запровадження : наказ М-ва фінансів України від 27.12.2001 № 604, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=1023.1287.54&nobreak=1

18. Про паспорти бюджетних програм : наказ М-ва фінансів України від 29.12.2002 № 1098, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/doc_id=1030.45.8&nobreak=1

19. Про Порядок передачі бюджетних призначень від одного головного розпорядника коштів державного бюджету іншому головному розпоряднику коштів державного бюджету : наказ М-ва фінансів України від 14.01.2004. № 7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1031.116.0>

20. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства фінансів України як головного розпорядника коштів державного бюджету та відповідальних виконавців бюджетних програм на всіх стадіях бюджетного процесу : наказ М-ва

фінансів України від 30.05.2007 № 662. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1137.702.0>

21. Про Порядок обміну інформацією між виконавцями державних цільових програм та координації цієї роботи : наказ М-ва економіки України від 04.12.2009 № 1367. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1165.1355.0>

22. Про затвердження Порядку формування Єдиного реєстру розпорядників та одержувачів бюджетних коштів : наказ М-ва фінансів України, Державного казначейства України від 05.02.2008 № 40. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1150.135.0>

23. Про затвердження Порядку взяття бюджетних зобов'язань та проведення розпорядниками коштів державного бюджету у разі невиконання показників надходжень за відповідний період : наказ М-ва фінансів України від 25.03.2009 № 455. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1165.375.0>

24. Про залучення банків України до касового обслуговування з метою оплати готівкою чеків органів Державного казначейства України у 2009–2011 рр. : наказ М-ва фінансів України, Державного казначейства України від 05.02.2008 № 40. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1165.10.0>

25. Про затвердження Тимчасових методичних рекомендацій щодо розроблення державних цільових програм : наказ М-ва економіки з питань європейської інтеграції України від 08.05.2003 № 114. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=188711

26. Про затвердження критеріїв ефективності управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки : наказ М-ва економіки та з питань європейської інтеграції України та Фонду державного майна України від 18.12.2003 № 375/2298, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=240510

27. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки : наказ М-ва фінансів України від 14.02.2006 № 170. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

28. Про затвердження Стандартів державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна : наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 09.08.2002 № 168, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.695.0>

29. Про затвердження Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів : наказ Голов-

ного контрольно-ревізійного управління України від 13.03.2007 № 50. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

30. Про затвердження Методики проведення органами контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання : наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 27.10.2008 № 300. – Режим доступу : www.dkrs.gov.ua

31. Про затвердження Змін до Порядку оформлення Держаудитслужбою та її міжрегіональними територіальними органами матеріалів про адміністративні правопорушення : наказ Державної аудиторської служби України від 18.07.2017 № 152. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/133549>

32. Про затвердження Порядку оформлення Держаудитслужбою та її міжрегіональними територіальними органами матеріалів про адміністративні правопорушення: наказ Державної аудиторської служби України від 01.12.2016 № 168. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/131477>

33. Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.2011. № 1001, зі змінами від 14.12.2016 № 950, від 08.02.2017 № 57. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/84568>

34. Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету : наказ М-ва фінансів України, Державного казначейства України від 25.11.2008 № 495. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1165.87.0>

35. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : наказ М-ва фінансів України від 02.09.2014 № 879, зі змінами та поповненнями від 19.12.2014 № 1214, від 17.09.2015 № 784, від 04.10.2016 № 868. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14

36. Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі : наказ М-ва фінансів України, Державного казначейства України від 29.12.2002 № 1098. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.kiev.ua>

37. Про затвердження Інструкції про кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення основних господарських операцій бюджетних установ : наказ Державного казначейства України від 10.07.2000 № 61

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1027.427.10&nobreak=1>

38. Про затвердження Інструкції з обліку коштів, розрахунків та інших активів бюджетних установ : наказ Державного казначейства України від 26.12.2003 № 242. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.850.0>

39. Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: наказ М-ва фінансів України від 28.01.2002 № 57. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.82.9&nobreak=1>

40. Про терміни надання квартальних фінансових звітів про виконання зведених кошторисів головними розпорядниками бюджетних коштів : наказ М-ва фінансів України, Державного казначейства України від 25.03.2009 № 122. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1165.365.0>

41. Про затвердження порядку надання інформації про обсяги коштів державного та місцевих бюджетів, що виділялись головним розпорядникам бюджетних коштів та установам, організаціям і підприємствам : наказ Головного контрольно-ревізійного управління України, Державного казначейства України від 25.06.2002 № 531/6819. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.541.0>

42. Про затвердження Положення про єдиний казначейський рахунок : наказ Державного казначейства України від 26.06.2002 № 594/6882. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.695.0>

43. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів : наказ Державного казначейства України від 14.11.2002 № 205. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.850.0>

44. Про затвердження Порядку зупинення операцій з бюджетними коштами : наказ Державного казначейства України від 18.11.2002 № 213. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.869.0>

45. Про затвердження Порядку відкриття рахунків у національній валюті в органах Державного казначейства України : наказ Державного казначейства України від 02.12.2002 № 221. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.905.4.&nobreak=1>

46. Про затвердження Порядку обліку зобов'язань розпорядників бюджетних коштів в органах Державного казначейства України : наказ Державного казначейства України від 09.08.2004 № 136. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1031.1049.7.&nobreak=1>

47. Щодо затвердження Правил складання звітності про виконання місцевих бюджетів : наказ Державного казначейства України від 08.10.2004 № 173. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1031.1350.0>

48. Про затвердження Правил складання паспортів бюджетних програм та інформації про їх виконання : наказ М-ва фінансів України від 29.12.2002 № 1098. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.nau.ua

49. Методичні рекомендації щодо визначення результативних показників бюджетної програми [Текст] : наказ М-ва фінансів України від 27.10.2009 № 1252. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc>

50. Методичні рекомендації щодо проведення органами державної контрольно-ревізійної служби аудиту ефективності виконання бюджетних програм [Текст] : наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 15.12.2005 № 444. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=287909

51. Методика проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання : наказ Головного контрольно-ревізійного управління від 09.10.2007 № 232. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=313605

52. Стандарт державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна 9 «Взаємодія з правоохоронними органами»: наказ М-ва юстиції України від 28.07.2004 за № 940/9539

53. Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів : 36. базових документів Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI). – К.: ПРООН «Доброчесність на практиці», 2004. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

54. Кодекс етики: 36. базових документів Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI). – К.: ПРООН «Доброчесність на практиці», 2004. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

55. Стандарти з аудиту INTOSAI, новий переклад, підготовлений для Рахункової палати України Проектом TESIS «Аудит державних фінансів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ach.gov.ru/ru/intosaikni/dockni/399/>

56. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг = HANDBOOK OF INTERNATIONAL QUALITY CONTROL, AUDITING, REVIEW, OTHER ASSURANCE, AND RELATED SERVICES PRONOUNCEMENTS, 2014. – 3 частини. – Пер. з англ. – К : Аудиторська палата України, 2015. – ISBN 978-966-136-293-1(укр.).

57. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту). Підручник. / За ред. проф. В. В. Немченко, О. Ю. Редько. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

58. Германчук П. К. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит / П. К. Германчук, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан, В. Т. Александров. – К. : Науково-видавниче підприємство «АВТ лтд», 2004. – 420 с.

59. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко та інші. – Київ, 2009. – 493 с.
60. Денисюк О. М. Аудит державних фінансів: навч. посіб. / О. М. Денисюк, О. О. Разборська. – Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2012. – 485 с.
61. Дікань Л. В. Державний аудит: навч. посіб. / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. – К., 2011. – 503 с.
62. Державний фінансовий контроль бюджетних установ: навч. посіб. / за заг. ред. Є. В. Мниха. – К.: КНТЕУ, 2007. – 216 с.
63. Державний фінансовий контроль виконання бюджетних програм / Т. І. Єфрименко, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан та ін. – К.: НДФІ, 2004. – 320 с.
64. Державний фінансовий аудит: методологія і організація : монографія / Є. В. Мних, М. О. Никонович, Н. С. Барабаш та ін.; за ред. Є. В. Мниха. – К.: КНТЕУ, 2009. – 319 с.
65. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства : монографія / Є. В. Мних, С. В. Барабаш, О. А. Шевчук та ін. ; за ред. Є. В. Мниха. – К. : КНТЕУ, 2011. – 452 с.
66. Саунин А. И. Аудит эффективности использования государственных средств: Вопросы теории и практики / А. Н. Саунин. – М. : Высшая школа, 2005. – 311 с.
67. Фінансовий контроль бюджетних ресурсів: монографія / Є. В. Мних, Г. О. Кравченко, Н. С. Барабаш та ін.; за заг. ред. Є. В. Мниха. – К. : КНТЕУ, 2008. – 186 с.
68. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль бюджетних установ : навч. посібник / О. А. Шевчук; за заг. ред. Є. В. Мниха. – К : КНТЕУ, 2007. – 216 с.
69. Шерстюк О. Л. Аудит державних фінансів : навч. посіб. / О. Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2010. – 340 с.

Додаткова

1. Аудит адміністративної діяльності : теорія і практика / пер. з англ. В. Шульги. – К. : Основи, 2000. – 190 с.
2. Аудит Монтгомери (Montgomery's Auditing) / Ф. Л. Дефлиз, Г. Р. Дженник, В. М. О'Рейли, М. Б. Хирт; пер. с англ. С. М. Бычковой; под ред. Я. В. Соколова. – М. : Аудит : ЮНИТИ, 1997. – 542 с.
3. Бараніна-Закірова М. В. Запровадження державного аудиту в практику роботи органів ДКРС / М. В. Бараніна-Закірова // Фінансовий контроль. – 2010. – № 3 – С. 9–13.
4. Бардаш С. В. Формування моделі класифікації державного аудиту / С. В. Бардаш, Ю. Р. Баранюк // Вопросы макроэкономики и социально-экономического развития. – 2016. – № 5/4 (31). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journals.urau.ua/tarp/article/viewFile/81480/77370>

5. Бодюк А. В. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. / А. В. Бодюк, М. К. Ковальчук, А. В. Богдан, М. М. Пискун та ін. – К. : Кондор, 2009. – 552 с.
6. Брігхем С. Ф. Основи фінансового менеджменту: підруч. / С. Ф. Брігхем; пер. з англ. – К. : Молодь, 1997. – 1000 с.
7. Будник Л. А. Класифікація державного аудиту / Л. А. Будник, І. Д. Голяш // Економіка та суспільство. – 2016. – № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/118.pdf
8. Владімірова Н. П. Напрями реформування державного фінансового контролю задля забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання / Н. П. Владімірова // Економічна наука. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2016/12.pdf
9. Городянська Л. Державний фінансовий аудит та аудит ефективності в системі державного фінансового контролю / Л. Городянська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 10. – С. 35–41.
10. Дікань Л. В. Контроль і ревізія : навч. посіб. / Л. В. Дікань. – К. : Кондор, 2008. – 320 с.
11. Додж Рой. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита / Рой Додж. – М. : Финансы и статистика, ЮНИТИ, 1992.
12. Иванова Е. И. Аудит эффективности в рыночной экономике / Е. И. Иванова, М. В. Мельник, В. И. Шлейников. – М., 2007. – 144 с.
13. Івахненко С. В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології. Наукове видання. – К. : Знання, 2005. – 286 с.
14. Ільїна С. Б. Основи аудиту: навчально-практичний посібник / С. Б. Ільїна. – Видавництво : Кондор, 2010. – 320 с.
15. Информационные ресурсы для принятия решений / А. П. Веревченко, В. В. Горчаков, И. В. Иванов и др. – М. : Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2002. – 560 с.
16. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Кондор, 2004. – 384 с.
17. Каплун О. Суть та необхідність аудиту ефективності / О. Каплун, С. Цебринська // Наука молода. – 2006. – № 6. – С. 140–143.
18. Косова Т. Д. Зовнішній державний фінансовий контроль: напрями реформування / Т. Д. Косова, В. В. Шевченко // Фінансово-банківські механізми державного управління економікою України. – Серія «Економіка». – 2012. – Вип. 236. – Т. XIII. – С. 169–170.
19. Книш І. В. Особливості проведення державного фінансового аудиту в Україні / І. В. Книш // Управління розвитком. – 2012. – № 2. – С. 157–160. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream>
20. Левицька С. О. Місце та роль державного фінансового аудиту як форми державного фінансового контролю / С. О. Левицька, О. В. Костюкова // Науко-

вий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Економічні науки. – 2010. – № 5.

21. Лиско Н. А. Здійснення державного фінансового аудиту / Н. А. Лиско // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 5. – С. 42–46.

22. Лин Я. І. Аудит в системі інструментів оцінювання ефективності державного фінансового контролю / Я. І. Лин // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2011. – № 2. – С. 284–289. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efek_2012_2_6.pdf

23. Лядова Ю. О. Класифікація державного аудиту як складової державного фінансового контролю / Ю. О. Лядова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 4 (20).

24. Максимова В. Ф. Сутність державного аудиту / В. Ф. Максимова, Ю. Б. Слободяник // Бізнес Інформ. – 2013. – № 11.

25. Мельник О. П. Аудит в системі державного внутрішнього фінансового контролю / О. П. Мельник // Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету Державної податкової служби України. – 2014. – № 1 (1).

26. Мельничук В. Г. Незалежний державний фінансовий контроль в Україні та досвід зарубіжних країн / В. Г. Мельничук // Фінансовий контроль. – 2005. – № 2. – С. 28–36.

27. Нікіфорова І. І. Аудит ефективності – нова форма державного фінансового контролю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://guds.gov.ua/control/uk/publish/article.jsessionid>

28. Павлюк К. В. Оцінка виконання бюджетних програм: результативні показники / К. В. Павлюк // Фінанси України. – 2005. – № 2. – С. 70–77.

29. Робертсон Дж. К. Аудит / Дж. К. Робертсон. – М. : Контакт, 1993.

30. Рубан Н. І. Аудит ефективності виконання бюджетних програм в системі державного фінансового контролю України: дис. канд. екон. наук : 08.04.01 / Рубан Наталія Іванівна. – К. : НДФІ, 2006. – 240 с.

31. Рябухин С. Аудит эффективности государственного сектора экономики / С. Рябухин, С. Климантов. – М., 2006. – 34 с.

32. Слободяник Ю. Б. Формування системи державного аудиту в Україні: монографія / Ю. Б. Слободяник. – Суми : ФОП Наталуха А. С., 2014.

33. Стефанюк І. Державний фінансовий контроль: класифікаційні характеристики / І. Стефанюк // Вісник КНТУ. – 2011. – № 4.

34. Хаблюк О. А. Суть аудиту ефективності та зарубіжний досвід його становлення / О. А. Хаблюк, Л. А. Будник // Галицький економічний вісник. – 2013. – № 4 (43).

35. Чемерис А. Аудит адміністративної діяльності : навч. посіб. / А. Чемерис, М. Лесечко. – Львів : ЛРІДУ УАДУ, 2003. – 110 с.

36. Черніков Д. Державний зовнішній аудит в контексті європейської інтеграції / Д. Черніков, М. Кузьо. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/10.pdf>

37. Чорнуцький С. П. Органи державного фінансового аудиту / С. П. Чорнуцький // Економіка і держава. – 2011. – № 1. – С. 115–117.

38. Шевченко Н. В. Механізм оцінки ефективності державного фінансового контролю в Україні: дис. на здобуття наук. ступеня канд. економічних наук: 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / Н. В. Шевченко. – Суми, 2011. – 260 с.

39. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль: питання теорії та практики : монографія / О. А. Шевчук. – К. : УБС НБУ, 2013. – 431 с.

40. Шохин С. О. Проблемы и перспективы развития финансового контроля в Российской Федерации / С. О. Шохин. – М. : Финансы и статистика, 1999. – 352 с.

41. Шульга В. Оцінювання державної політики і програм / Пер. з англ. В. Шульги. – К. : Всеуито, 2003. – 350 с.

42. Аудит адміністративної діяльності: Теорія та практика / Пер. з англ. В. Шульги. – К. : Основи, 2000. – 190 с.

43. Punnett R. M. British Government and Politics / R. M. Punnett. – Aldershot, 1994. – P. 405. // www.intosai.org.

Інтернет-ресурси

1. Верховна Рада України – Режим доступу : www.rada.gov.ua
2. Рахункова палата України – Режим доступу : www.ac-rada.gov.ua/main/asp
3. Національний банк України – Режим доступу : www.bank.gov.ua
4. Президент України – Режим доступу : www.president.gov.ua
5. Кабінет Міністрів України – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
6. Міністерство фінансів України – Режим доступу : www.minfin.gov.ua
7. Державний комітет статистики України – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
8. Фонд державного майна України – Режим доступу : www.spti.gov.ua.
9. Державна аудиторська служба України – Режим доступу : ww.dkrs.gov.ua/kru/uk
10. Державна фіскальна служба України – Режим доступу : www.sfs.gov.ua
11. Комітет з питань бюджету Верховної Ради України – Режим доступу : www.budget.rada.gov.ua
12. Аудиторська палата України – Режим доступу : <http://apu.com.ua>

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

Разборська Олена Олександрівна
Поліщук Олена Тимофіївна

ДЕРЖАНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ

*Методичні рекомендації щодо виконання завдань
із самостійної роботи студентів та індивідуальних завдань студентів*

Редактор І. М. Колесникова
Технічний редактор О. К. Гомон

Підписано до друку 29.11.2017 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 7,91
Тираж 100 прим. Зам. № 105

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 1854 від 24.06.2004 р.